

Ref

Sveriges Musikråd

BETÄNKANDE 1 AV CENTRALA MUSIKKOMMITTÉN

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2014

National Library
of Sweden

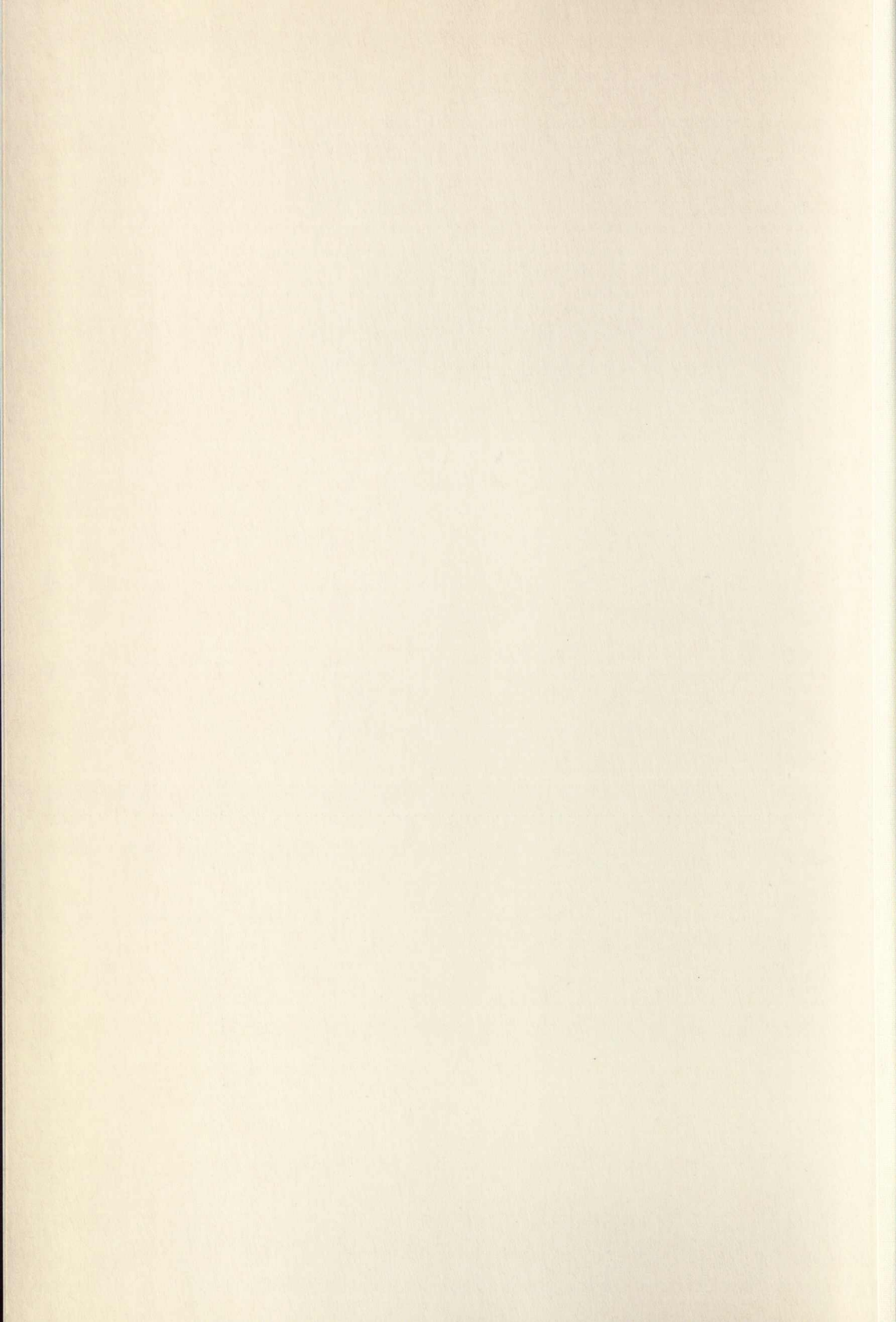
SOU_{1985:56}

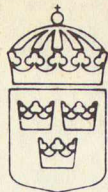
Ref

Sveriges Musikråd

BETÄNKANDE 1 AV CENTRALA MUSIKKOMMITTÉN

SOU_{1985:56}

Statens offentliga utredningar

SOU 1985:56

Utbildningsdepartementet

Sveriges musikråd

Betänkande 1
av centrala musikkommittén
Stockholm 1985

Omslag LiberInformation

ISBN 91-38-09094-5

ISSN 0375-250X

Liber Tryck AB Stockholm 1985 391870

Till statsrådet Bengt Göransson

Centrala musikkommittén, Cemus, tillkallades hösten 1984 med uppdrag att planera och genomföra omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter m.m. I våra uppgifter ingår att till den 1 december 1985 utarbeta förslag till ny central musikinstitution att samordna det centrala och regionala organisationsarbetet att planera och genomföra omställningen till den nya organisationen.

Vi överlämnar nu vårt första betänkande med förslag till ny central musikinstitution och statlig musikorganisation i Stockholms län. Betänkandet innehåller även vissa förslag om hur omorganisationen bör genomföras. Enligt vår bedömning är förslagen ett tillräckligt underlag för regeringens ställningstaganden i propositionen till riksdagen våren 1986. De bör även i vissa fall vara underlag för beslut som regeringen kan fatta utan riksdagens medverkan. Beslut om den centrala organisationen m.m. före den 1 juli 1986 bedömer vi vara en förutsättning för att det skall vara möjligt att på ett försvarbart sätt genomföra omorganisationen till den 1 januari 1988.

I ett andra betänkande avser vi att redovisa resultatet av vårt uppdrag om arrangörsavgifter och andra frågor som kan ha samband med frilansartisternas förhållanden. Samtidigt kan vi precisera förslag till sådana förändrade uppgifter för vissa myndigheter och institutioner som kan beslutas våren 1987. Dessa förslag bör kunna gå på remiss till olika intressenter.

Uppgiften att under regeringen svara för omorganisationen i dess helhet, som vi utgår från åligger oss som organisationskommitté, kräver utöver hittillsvarande direktiv vissa preciserade uppdrag som vi föreslår i detta betänkande.

Stockholm den 4 december 1985.

Urban Rosenblad

Birger Bäckström

Bengt Olof Engström

Urban Karlsson

/Birgitta Eurenus

/Karin Heldt

	SAMMANFATTNING	5
1	UTGÅNGSPUNKTER	10
1.1	Riksdagens principbeslut	10
1.2	Musiklivets behov	13
1.3	Blåsmusik	14
1.4	Symfoni- och kammarmusik	15
1.5	Musikteater	19
1.6	Körlivet	24
1.7	Afroamerikansk musik	25
1.8	Folkmusik	27
1.9	Elektroakustisk musik	28
1.10	Kyrkomusik	29
1.11	Fonogramdistribution	30
1.12	Forskning och utveckling	31
1.13	Utbildning	32
1.14	Musik för ungdom, MfU	37
1.15	Artistförmedling	37
1.16	Noter	38
1.17	Instrument	40
1.18	Lokaler	42
1.19	Personalens synpunkter	43
1.20	Sammanfattande bedömning	45
2	SVERIGES MUSIKRÅD	45
2.1	Kommitténs grundsyn	45
2.2	Uppgifter och struktur	47
2.3	Ledning	49
2.4	Centrala funktioner	51
2.4.1	Planering	51
2.4.2	Utveckling	53
2.4.3	Produktion	55
2.4.4	Information och konsultation	56
2.4.5	Administration	58
2.5	Programverksamhet	59

2.5.1	Gemensamma frågor	59
2.5.2	Blåsmusik	61
2.5.3	Symfoni- och kammarmusik	62
2.5.4	Musik- och dansteater	64
2.5.5	Vokalmusik	66
2.5.6	Folkmusik	67
2.5.7	Afroamerikansk musik	68
2.5.8	Elektroakustisk musik	68
2.5.9	Övriga musikområden	69
2.6	Bemannning	69
2.7	Arbetsgivarorganisation	71
3	STOCKHOLMS BLÅSARMUSIK	71
3.1	Riksdagsbeslutet	71
3.2	Allmänna överväganden	73
3.3	Musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier	74
3.3.1	Uppdragets omfattning	74
3.3.2	Beridna musikkåren	75
3.3.3	Arméns musikpluton	76
3.4	Utvecklingsarbete och nationell produktion	78
3.5	Centrala notbiblioteket	82
3.6	Organisationsförslag	84
4	MUSIK I STOCKHOLMS LÄN	84
4.1	Riksdagsbeslutet	84
4.2	Förhandlingsläget	85
4.3	Musikrådets ansvar	85
4.4	Stockholms Blåsarmusik	87
4.5	Organisation	87
5	FINANSIERING	88

6	ÖVRIGA FÖRSLAG	91
6.1	Allmänna överväganden	91
6.2	Teatrarnas Riksförbund, TR	92
6.3	Försvarsmaktens musikadministration	94
6.4	Statens musiksamlingar	95
6.5	Drottningholmsteatern	96
6.6	Universitets- och högskoleämbetet samt skolöverstyrelsen	96
6.7	Folkbildningsförbundet	96
6.8	Musik för ungdom, MFU	97
6.9	Stiftelsen Elektroakustisk musik i Sverige, EMS	97
6.10	Svenska Konsertbyrån AB	98
6.11	Stiftelsen Edsberg	98
6.12	Kammarkollegiet	98
6.13	Musiklivets intresseorganisationer	99
6.14	Lokalradion	99
7	GENOMFÖRANDE	103
7.1	Inledning	103
7.2	Verksamhet	104
7.3	Organisation	104
7.4	Personal	105
7.5	Ekonomi	107
7.6	Uppföljning och utvärdering	108
7.7	Utbildning och information	108
7.8	Hemställan	109
	SÄRSKILT YTTRANDE	111
Bilaga 1	Organisationsplan	112
Bilaga 2	Kommitténs direktiv	113
Bilaga 3	Ledamöter, experter och sekreterare	118
Bilaga 4	Överläggningar, studiebesök och skrivelser	120

SAMMANFATTNING

Vårt förslag till ny central organisation för musiklivet innehåller följande huvudpunkter.

Den 1 januari 1988 bildas Sveriges Musikråd med uppgift att främja utvecklingen av musiklivet i hela landet och inom olika musikaliska uttrycksformer. Samtidigt upphör regionmusiken och Rikskonserter.

Sammanfattningsvis bör Musikrådet få följande huvuduppgifter

- o musikpolitiskt, konstnärligt och musikpedagogiskt planerings- och utvecklingsarbete
- o service till landsting, kommuner, folkrörelser och andra arrangörer
- o service till musikinstitutioner, artister och andra intressegrupper i produktionsledet
- o internationella och nationella produktioner
- o musikproduktion i Stockholms län med bl.a. egna ensembler

Vi beräknar att Musikrådet behöver omkring 65 anställda för dessa uppgifter. I motsvarande organisation i dag finns omkring 135 anställda.

Till Musikrådet knyts Stockholms Blåsarmusik som bygger på regionmusikens nuvarande Stockholmsavdelning. Blåsarmusiken består i sin tur av ett antal ensembler t.ex. Stockholms Blåsarsymfoniker och en ridande musikkår. Dessutom ombesörjs bl.a. den musikaliska utbildningen av arméns musikpluton härifrån. Musikrådets uppgifter i Stockholms län samordnas av särskilda musikkonsulenter som ingår i Musikrådets produktionsenhet. Omfattningen av rådets uppgifter i länet bör regleras genom överenskommelser mellan Musikrådet och Stockholms läns landsting.

Musikrådet får en öppen och flexibel organisation som successivt kan anpassas efter musiklivets behov.

Statens inflytande kommer främst till uttryck genom att regeringen anger riktlinjer för verksamheten och utser styrelse och direktör. Styrelsen skall bl.a. kunna lämna förslag till regeringen om de åtgärder som kan behövas för att främja musiklivet, lokalt och regionalt, liksom för hela landet.

Det regionala inflytandet garanteras bl.a. genom att företrädare för landsting, kommuner och folkbildning aktivt deltar i rådets planerings- och utvecklingsarbete. De första åren blir det framför allt fråga om att fullfölja musikreformen genom att på olika sätt stödja den regionala musikplaneringen. Som ett led i det arbetet bör Musikrådet kalla till årliga planeringskonferenser med bl.a. de nya huvudmännen. Arrangörsledets inflytande över rådets musikpolitiska och musikpedagogiska utvecklingsarbete kommer att kanaliseras genom den särskilda utvecklingsdelegation som knyts till rådets utvecklingsenhet.

Musikrådet bör ha stor betydelse för det konstnärliga utvecklingsarbetet och som kontaktskapande organ mellan musiken och arrangörerna och därmed även publiken. Detta blir möjligt genom att låta en väsentlig del av rådets verksamhet bedrivas inom ramen för s.k. program eller projekt inom olika musikaliska uttrycksformer. Programmen skall fastställas av Musikrådets styrelse som ett led i det årliga planeringsarbetet. För att kunna förbereda Musikrådets första verksamhetsår har vi förutsatt följande sju program:

- o Blåsmusik
- o Symfoni- och kammarmusik
- o Musik- och dansteater
- o Vokalmusik
- o Folkmusik
- o Afroamerikansk musik
- o Elektroakustisk musik

Till varje program knyts en referensgrupp, kallad programgrupp, med företrädare för musikområdet. Programansvaret läggs på en musikkonsulent med hög musikalisk kompetens. Musikrådet bör få möjlighet att anställa musikkonsulenter för begränsad tid.

Inom ramen för programmen kommer Musikrådet att bedriva såväl utvecklingsarbete som egen produktion och information/konsultation. Den egna produktionen bör begränsas till sådan verksamhet som av konstnärliga, tekniska eller ekonomiska skäl inte kan åstadkommas av andra. I princip bör Rådet inte medverka i sammanhang där det enbart är fråga om att lämna ekonomiskt stöd. Kapaciteten bör framför allt användas för mer komplicerade produktioner eller sådana med väsentliga utvecklingsinslag. Vidare föreslås ett fonogramförlag som utger Caprice-skivor o.d.

Rådet bör även ha ett ansvar för det internationella utbytet av produktioner, idéer och information på musikområdet. Det innebär bl.a. att den samrådsgrupp som för närvarande finns bör knytas till Musikrådet.

Organisationsförslaget bör medföra vissa förändringar i Musikrådets omvärld. De förslag till förändringar, som förutsätter mer ingående analyser och överläggningar, och som berör statens kulturråd, Musikaliska akademien, STIM m.fl. kommer vi att överlämna i ett andra betänkande om ett halvår.

Vissa förslag, som berör annan verksamhet, lämnar vi emellertid redan nu. Vi föreslår bl.a. att Teatrarnas Riksförbund, TR, bör bli arbetsgivarorganisation för Musikrådet under förutsättning att TR genomför vissa förändringar av sin organisation. Musikadministrationen inom försvarsmakten bör anpassas till de nya förutsättningar som kommer att gälla fr.o.m. 1988. Statens musiksamlingars enhet för biblioteksfrågor bör överta ansvaret för vad som nu är regionmusikens centrala notbibliotek.

Vi föreslår också vissa medel för att underlätta att en särskild ensemble för äldre musik bildas i anknytning till Stiftelsen Drottningholms teatermuseum.

Lokalradion bör i samband med musikreformen ges ökade möjligheter att spegla det lokala musiklivet. Vi avser därför att inleda en försöksverksamhet i samarbete med ett antal landsting och lokalradiostationer under 1986 och 1987.

Intresseorganisationerna på musikområdet bör få ett ökat stöd bl.a. genom att Musikrådet erbjuder lokal- och kontorsservice till ett subventionerat pris. Vi menar att Musikrådet bör skapa ett "Musikens hus" i Gamla Stan.

Vi räknar med att våra fortsatta uppgifter främst är

- att utföra de ytterligare utredningar som behövs för att konkretisera våra förslag rörande angränsande institutioner
- att förse den nya arbetsgivarorganisationen med underlag för förhandlingar om löner och anställningsvillkor
- att anställa personal vid Musikrådet
- att lämna in Musikrådets första anslagsframställning
- att samordna arbetet med Musikrådets organisation och landstingens arbete med den regionala musikorganisationen
- att bistå landstingen, regionmusiken och Rikskonserter i omställningsarbetet
- att initiera projekt med syfte att följa och utvärdera musikreformen
- att avge förslag rörande arrangörsavgifter och modeller för regional samverkan.

Omställningen till den nya organisationen både centralt enligt detta förslag och regionalt med landstingen som huvudmän bör planeras väl och genomföras på ett för alla parter godtagbart sätt. Att personalens intressen blir väl tillgodosedda betyder mycket för resultatet av omorganisationen.

Vår strävan att leva upp till riksdagens ambitionsnivå för omställningsarbetet förutsätter ett aktivt stöd från regeringen för bl.a. dem som blir övertaliga. De som kan beredas sysselsättning inom Sveriges Musikråd eller på annat håll måste få tillfälle till utbildning för att klara de nya uppgifterna. Arbetet med omplaceringar och utbildning kommer att bedrivas parallellt med verksamheten i övrigt under 1986 och 1987. För att kunna genomföra omställningen på ett försvarbart sätt och samtidigt upprätthålla musikverksamheten på en godtagbar nivå är det nödvändigt att kunna utfärda särskilda planeringsdirektiv till regionmusiken och Rikskonserter.

1. UTGÅNGSPUNKTER

1.1 Riksdagens principbeslut

Cemus arbete skall bedrivas med ledning av riktlinjerna i regeringens proposition 1984/85:1 och kulturutskottets betänkande 1984/85:7 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter.

Riksdagsbeslutet innebär i första hand att landstingen övertar vissa uppgifter och resurser från staten, där målet är att utforma en sammanhängande regional musikpolitik som landsting och kommuner gemensamt svarar för och som omfattar alla delar av musiklivet. Varje landsting förutsätts göra en musikplanering för att täcka hela länets behov, fullfölja regionmusikens och Rikskonserter regionala verksamhet, beakta behovet av insatser för frilansande musiker och arrangörsledet, ge förutsättningar för ett musikliv som präglas av kvalitet, bredd och mångfald, samverka över länsgränserna för att komplettera näraliggande läns musikresurser och delta i ett brett och varierat utbyte av konserter inom en större del eller hela landet samt samverka med den centrala musikinstitutionen, t.ex. när det gäller utvecklingsarbete och uppgifter på ett vidare nationellt och internationellt plan. Detta och annat ingår i riksdagsbeslutet och avser landsting och kommuner utanför landsting, dock inte Stockholms län där staten bibehåller huvudmannaskapet.

Både proposition och riksdagsbeslut avser - trots propositionsrubriken - att påverka hela musiklivet regionalt och centralt. När detta betänkande färdigställs pågår alltjämt förhandlingar mellan staten och landstingen om innehållet i de avtal som skall reglera regional verksamhet och resursutveckling från 1988. Vi har lämnat underlag och synpunkter i dessa sammanhang men har inte anledning att behandla den regionala verksamheten i detta betänkande. Vi har emellertid hela tiden haft landstingens, kommunernas och folkrörelsernas avsedda framtida roller som en förutsättning för våra förslag.

Av riksdagsbeslutet framgår att den nya centrala institutionen skall främja utvecklingen av musiklivet i hela landet och inom olika musikaliska uttrycksformer. Tyngdpunkten i verksamheten bör ligga på ett aktivt musikpolitiskt och musikpedagogiskt utvecklingsarbete med särskild inriktning på musikverksamhet bland barn och ungdom och för nya publikgrupper.

Riksdagen betonar det angelägna i att den nya institutionens roll, omfattning och uppgifter prövas noga och anpassas efter regionala och lokala behov. Riksdagen anser det också vara självklart att den nya institutionen skall värna om musiklivets kvalitet i alla delar av sin verksamhet.

Utvecklingsarbete

Riksdagen ger en relativt fyllig vägledning för det centrala utvecklingsarbetet.

Syftet skall vara att påverka utvecklingen av musiklivet i olika sammanhang. I uppgifterna ingår bl.a.

- att främja förnyelse och konstnärlig utveckling inom olika musikgenrer
- att initiera verksamhet i nya former
- att utarbeta läromedel och annat pedagogiskt material
- att praktiskt utnyttja musikvetenskaplig eller annan forskning av kulturpolitiskt intresse
- att samla, bearbeta och dokumentera kunskaper och erfarenheter som görs inom musiklivet både på det nationella och det internationella planet
- att bedriva egen verksamhet, exempelvis i form av försöksprojekt
- att upprätthålla ett brett kontaktnät med skolan, den kommunala musikkolan, förskolan, musikutbildningen, olika slags lärarutbildning, folkbildning och amatörverksamhet samt med olika grupper av yrkesutövare på musikområdet
- att stimulera och stödja arbetet med musik bland barn och ungdom

- att finna former för att bredda musikverksamheten till nya miljöer och publikgrupper
- att bedriva fortbildning av musiker.

Produktion

Den centrala musikinstitutionen skall ha resurser så att den kan svara för ett riksutbud av produktioner med nationell och internationell prägel som kan komplettera och berika det regionala och det lokala musiklivet. Den bör också ha medel för att stödja turnéer över hela eller delar av landet med regionala produktioner.

De centrala produktionerna bör vara sådana som av olika skäl inte kan tillkomma på regionalt initiativ. Det kan gälla produktioner med solister eller ensembler från andra länder, med svenska symfoniorkestrar, musikteaterproduktioner eller komplexa produktioner som av ekonomiska, konstnärliga eller tekniska skäl inte kan ingå i det regionala utbudet.

Den nya institutionen får också svara för produktion med en egen ensemble, nämligen regionmusikens nuvarande musikavdelning i Stockholm.

Något ekonomiskt utrymme för att knyta ytterligare fasta musikresurser till den nya institutionen finns inte. Önskemålen om ensembler för nutida eller tidig musik kan bara tillgodoses om man kan utnyttja den musikaliska kapacitet som finns hos Stockholms musikavdelning för uppgifter utanför avdelningens egentliga ansvarsområde.

Fonogram

Rikskonserterns fonogramproduktion skall inriktas på att komplettera den repertoar som finns på fonogram med huvudsakligen svensk musik och/eller svenska artister vars konstnärsskap är otillräckligt dokumenterat. Det är en fördel om Rikskonserter kan integrera fonogramproduktionen med sin övriga verksamhet.

Regeringen har funnit det nödvändigt att se över och på nytt precisera Rikskonserterns uppdrag på fonogramområdet. Rikskonserter har fått i uppdrag att utreda och avge förslag om vilken fonogramutgivning som är möjlig inom en kostnadsram som är minskad till 2/3 av kostnaderna 1983/84. Enligt vad vi inhämtat kommer Rikskonserter att redovisa sitt uppdrag samtidigt med att vi avger vårt förslag.

Service

Riksdagsbeslutet anger att i jämförelse med den nuvarande centrala verksamheten är det framför allt på tre områden omfattningen av den nya institutionens verksamhet kan minska nämligen administration, fonogramverksamhet och samordning av musikproduktionen. Det kan emellertid, enligt riksdagen, vara lämpligt att den centrala institutionen har kvar vissa administrativa serviceuppgifter.

1.2 Musiklivets behov

Som inledningsvis nämndes skall en central uppgift vara att främja utvecklingen av musiklivet i hela landet och i olika musikaliska uttrycksformer. Uppgifterna skall anpassas efter förändrade förutsättningar och förväntningar på regional och lokal nivå.

För att få en uppfattning om de förväntningar som ställs har vi gjort en kartläggning av musiklivets behov. Kartläggningen baseras både på material som tagits fram för andra ändamål och på sådant som aktualiserats vid våra överläggningar med musikinstitutioner och intressegrupper inom musikområdet. Därutöver har kommitténs ledamöter och experter samt olika medarbetare inom regionmusiken och Rikskonserter bidragit med sin samlade kompetens.

Den sammanfattning som ges i det följande gör inte anspråk på att ge någon fullständig bild av musiklivet. Den innehåller endast sådan information och redovisning av förslag som är av betydelse vid utformningen av den centrala organisationen m.m.

1.3 Blåsmusik

Försvars- och ceremonimusik

Staten skall behålla ett särskilt ansvar för musikverksamheten inom försvarsmakten och vid statsceremonier. Ansvar et skall inte bara komma till uttryck genom det statliga huvudmannaskapet för Stockholms musikavdelning och ett utvecklingsansvar för blåsar-ensembler i landsting som åtar sig försvarsuppgifter. Till det övergripande ansvaret hör också att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna och att svara för de internationella kontakterna på området. Därmed aktualiseras även utbildningsfrågor och stöd till musikkårer med värnpliktiga eller frivilliga.

Uppgiften förutsätter bl.a. att vissa planerings-, utbildnings- och servicefunktioner som i dag finns vid regionmusikens centrala kansli har sin motsvarighet i en ny organisation och kan vidareutvecklas. Planeringen avser främst musik vid högvakter och övriga statsceremonier. Servicen vid sidan av utbildning gäller t.ex. repertoar, specialinstrument och allmän rådgivning. Utmärkande för den utbildning det här är fråga om är att den i dag inte kan fås på annat sätt än genom regionmusiken. Detta gäller även den konstnärliga delen av utbildningen vid arméns musikpluton.

Till ceremonimusiken hör den beridna musikkåren i Stockholm som även den har speciella utbildningsbehov.

Övrig blåsmusik

Rikskonserterns konsultgrupp för blåsmusikfrågor och deltagare i gruppens nionde symposium för blåsorkesterledare har genom särskilda skrivelser fäst Cemus uppmärksamhet på den omfattande verksamhet som bedrivs i landets blåsorkestrar.

Gruppen föreslår att man vid regionaliseringen av regionmusiken och Rikskonserter bör avsätta resurser för dels en central grupp med representanter för olika blåsmusikorganisationer, dels konsulenter som arbetar regionalt.

1.4 Symfoni- och kamarmusik

Riksdagens principbeslut innebär att de nya huvudmännen skall planera musiklivet med hänsyn till att landets symfoni- och kammarorkestrar skall kunna verka inom ett större område än det egna länet. I Sverige finns heltidsanställda symfoniorkestrar i Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg, Norrköping och Gävle. I Stockholm finns Stockholms Filharmoniska Orkester och Radiosymfonikerna, båda med ca 100 musiker, samt Operans orkester, Kungl. Hovkapellet, med drygt 115 musiker. Detta innebär att nästan hälften av landets orkestermusiker är verksamma i Stockholmsområdet.

Göteborgs Symfoniker byggs nu med stöd av Volvo snabbt ut från 80 till ca 100 musiker. Härtill kommer ca 55 i Stora Teaterns orkester. Malmösymfonikerna tjänstgör, trots orkesterns förhållandevis ringa numerär (ca 75 musiker) både som symfoniorkester och teaterorkester. De tre mindre symfoniorkestrarna i Helsingborg, Norrköping och Gävle har mellan 40 och 50 musiker anställda.

Utöver dessa orkestrar finns ett antal kammarorkestrar med olika anställningsformer för musikerna och olika verksamhetsformer. Dit hör orkestrarna i Örebro, Västerås, Uppsala och Oskarshamn. Norr om Gävle finns heltidsanställda musiker - regionmusiken oräknad - endast vid Norrlandsoperan i Umeå (5 musiker).

Symfoni- och kammarorkestrar kan ha olika huvudmän (stat, landsting, kommun) och olika stort ansvar för regional verksamhet. För t.ex. Helsingborgs Symfoniorkester är turnéverksamhet i närregionen såväl med offentliga konserter som med skolkonserter ett stort och regelbundet inslag i verksamheten medan t.ex. Stockholmsfilharmonikerna praktiskt taget enbart ger konserter i sitt eget konserthus och vid utlandsturnéer.

Intresset för orkestermusik är stort i landet och behovet av konsertverksamhet med orkester växer i många regioner. Orkestrarnas förläggningssorter medför att endast begränsade regioner i landet kan få regelbundna orkesterkonserter. Ett huvudproblem för orkes-

terinstitutionerna är sedan länge hur man skall finansiera orkesterturneer utanför den egna regionen. Kostnaderna är stora för artistarvoden, resor, instrumenttransporter, hotellkostnader och traktamenten. Samtliga orkestrar utom Radiosymfonikerna har förklarat sig sakna medel till att turnera i Sverige. Det enda bidrag man kan erbjuda är att orkestrarnas musiker reser i tjänsten.

Rikskonserter har utarbetat modeller för orkesterturnerande i landet och försökt finna ekonomiska lösningar som kunnat accepteras av såväl orkestrar som arrangörer. Något system som kan godtas både kulturpolitiskt, konstnärligt och ekonomiskt finns dock inte ännu.

Symfoniorkestrar och kammarorkestrar hävdar att nationella turnéer är mycket viktiga och att ett ekonomiskt system bör utarbetas på grundval av särskilda anslag från stat och regioner (landsting/kommuner). Att utveckla detta område och att producera riksturneer med orkestrarna bör vara en viktig uppgift för det centrala organet.

Ett centralt musikorgan bör också, enligt orkestrarna, verka för en betydligt ökad lansering av våra orkestrar i TV, då orkestrarna kan få framträda i sin egen miljö.

Till internationella orkesterturnéer behövs statliga bidrag. Orkestrarna finner det otillfredsställande att man idag måste söka sådana bidrag på tre olika ställen (Svenska Institutet, Kulturrådet, Rikskonserter). Större resurser till utlandsturnéer och en förenklad bidragsrutin vore av stort värde.

Orkestrarna lägger regelbundet ut beställningsverk hos svenska tonsättare. Kostnaderna såväl för själva beställningen som för framställningen av noter är idag en tung börda för institutionerna. Det är angeläget att statliga medel finns centralt för stöd till tonsättaranställningar, beställningsverk och notmaterial.

Orkestrarna påpekar också vikten av att de informeras om varandras beställningsverk och om verk skrivna på beställning av t.ex. Rikskonserter eller regionala ensembler. En repertoarservice på nordisk grund efterlyses.

I detta sammanhang har orkestrarna framhållit den oro som finns bland landets tonsättare inför regionaliseringen. Kommer musik att beställas (inte enbart orkestermusik) och ny musik att spelas? Om Rikskonserterns beställningsverksamhet fördelas över landet, hur tar man regionalt ansvar för denna? Initiativ, samordning och information kring ny musik önskas av den centrala institutionen.

De professionella orkestrarna framför behovet av kursverksamhet och annan fortbildning, såväl centralt som i den egna orkestern. Den typ av fortbildning som idag sker inom regionmusiken måste leva kvar i den nya organisationen och även komma symfoniorkestrarnas musiker tillgodo. Som särskilt viktigt i ett övergångsskede framhålls utbildning av administratörer för musiklivet och av de politiker som skall ta ansvaret för den nya musikorganisationen.

Den nya centrala institutionen bör kunna samla orkestrarnas företrädare till regelbundna konferenser om gemensamma frågor.

Orkestrarna har ringa behov av central service vid instrumentinköp. Däremot anser man det viktigt att den nya centrala institutionen har akustisk expertis som kan konsulteras vid byggen av konsertsalar och andra lokaler där orkestrar kan förväntas framträda.

Ovanstående önskemål om centrala uppgifter är en sammanfattning av synpunkter från samtliga symfoniorkestrar utom Göteborgs symfoniker, som anser att en ny central musikinstitution inte behövs.

Närmare 80 amatörorkestrar, med ca 4 000 amatörmusiker, är anslutna till Sveriges Orkesterföreningars Riksförbund, SOR. Flertalet SOR-orkestrar är symfoniorkestrar.

Även SOR-orkestrarna önskar stöd för internationell och nationell turnéverksamhet. En annan strävan är att få resurser för att anställa professionella musiker som en kärna i respektive orkester. I avvaktan på en sådan lösning har stora förväntningar knutits till den nu förestående reformen. Genom olika former av samarbete räknar man med att kunna knyta musiker från de regionala ensemblerna till orkestrarna.

SOR har vidare särskilt framhållit att SOR-orkestrarna har behov av dirigentutbildning, musikinspektörer och konsulenter, repertoarservice och administrativ service.

Utöver de tidigare nämnda, statsunderstödda, fasta kammarorkestrarna finns ett antal fristående kammarorkestrar, oftast av hög kvalitet. De arbetar periodiskt och består huvudsakligen av musiker ur symfoniorkestrarna och unga musiker som just avslutat sina studier. Trots sin periodiska verksamhet har dessa kammarorkestrar permanent prägel och de har genom sin kvalitet och medlemmarnas entusiasm vitaliserat musiklivet. Exempel på orkestrar av den här typen är Stockholm Sinfonietta och Stockholms Nya Kammarorkester, SNYKO.

För ny musik finns liknande mer eller mindre permanenta ensembler av varierande typ, exempelvis Maros-ensemblen och Euterpe. Även av dessa ensemblers musiker är flertalet anställda i symfoniorkestrar.

Inom regionmusiken pågår försök med en arbetsform kallad sinfonietta. Med sinfonietta avses då en kammarensemble som består av minst en blåsarkvintett, en brasskvintett, en pianist, en slagverkare och fem stråkar. Besättningen ger

- o stor flexibilitet i planerings- och repertoarhänseende
- o minskad sårbarhet jämfört med nuvarande ensembler inom regionmusiken
- o möjlighet att utgöra kärna i symfoniorkestrar och mindre kammarensembler

- o stor användbarhet i samproduktioner
- o attraktiva arbetsmöjligheter för ledare, instruktörer, dirigenter, tonsättare och frilansmusiker.

De nya huvudmännen får ett betydande ansvar för landets kammarmusik. Regionmusikens nuvarande verksamhet domineras av små ensembler som ibland spelar i orkester men också har ambitioner att utvecklas kammarmusikaliskt. Det konstnärliga ansvaret för dessa ensembler innebär bl.a. att ge stimulans i form av turnéer utanför det egna länet, att engagera gästinstruktörer och solister, att verka för ny repertoar och ny publik. Behovet av instruktörer, solister och tonsättare skapar ett stort antal möjliga arbetstillfällen för frilansartister.

Landets orkestermusiker spelar i stor utsträckning kammarmusik vid sidan av sin ordinarie tjänstgöring. I sådana sammanhang är musikerna engagemangsmässigt att betrakta som frilansartister. Många av ensemblerna, som bildats på detta sätt, tillhör landets bästa i sitt slag.

En stor och viktig grupp kammarmusikartister är de rena frilansartisterna, varav många är yrkesmusiker. En hel del är för sin försörjning beroende av tillfälliga engagemang. Från frilansartisterna har den s.k. Kammarmusikgruppen aktivt sökt skapa opinion för likartade villkor för fast anställda och tillfälligt engagerade musiker. I det ärendet har gruppen även haft kontakt med Cemus.

Av intresse i det här sammanhanget är Riksförbundet Sveriges Kammarmusikarrangörer. Förbundet har uppvaktat Cemus och understrukit vikten av kammarmusikens särskilda behov beaktas i den förestående musikreformen. Bland arrangörerna av nutida musik vill vi särskilt nämna Fylkingen, med egen konsertlokal och en mindre elektronmusikstudio.

1.5 Musikteater

Riksdagen nämner särskilt musikteaterproduktioner som exempel på sådana produktioner som ibland kan vara svåra att genomföra och

därför bör kunna ingå i den centrala institutionens musikutbud. Att ha ett ansvar för utvecklingen av landets musikliv innebär också, enligt vår bedömning, att musikteaterfrågor bör ingå som en särskild uppgift i den centrala verksamheten.

Mot den bakgrunden har vi studerat övriga centrala institutioners ansvar på musikteaterområdet.

Kulturrådet framhåller i 1983 års operastudie (Rapport 1983:8) att Operan bör samverka med olika institutioner och organisationer på kulturområdet för att främja utveckling och förnyelse av musikdramatisk konst och danskonst. Särskilt viktigt är att uppnå en klar ansvarsfördelning i förhållande till Riksteatern. I ett läge med en stagnerande arbetsmarknad inom teaterområdet är aktiva åtgärder för ökad rörlighet bland sångare och annan konstnärlig personal särskilt angelägna.

Operan skall, enligt de bestämmelser som gäller för statsbidraget

- o driva teaterverksamhet, som omfattar musikdramatiska verk och dans, på scener i Stockholm, vid gästspel i Sverige och utlandet samt i radio och television
- o beakta de mål som fastställts för den statliga kulturpolitiken och därvid samarbeta med Kungliga Dramatiska teatern, Institutet för Rikskonserter, Sveriges Radio AB och Svenska riksteatern samt med statliga och kommunala myndigheter, publikorganisationer, folkbildningsorganisationer och institutioner inom teatern och andra konstområden.

Bestämmelserna innebär att Operan har till uppgift att arbeta över hela landet. Vi anser att Operan bör kunna göra detta på samma sätt som vi ovan redovisat för de fasta symfoniorkestrarna, vilket bl.a. innebär att Operan bör använda sina anslagsmedel för de fasta grundkostnaderna i samband med turnéer.

Riksteatern har i särskild skrivelse till kommittén framhållit att musikteaterutbudet i dag är mycket snedfördelat och att efterfrågan på föreställningar av opera, operett och musical inte kan tillfredsställas.

En modell för framtiden kan vara det samarbetsprojekt som regionmusiken och Riksteatern genomförde våren 1984 kring Björlin/Forsells "Den främmande kvinnan". I projektet stod Sveriges Kyrkliga Studieförbund som medbeställare och medarrangör. Sångare och tekniker från Riksteatern turnerade tillsammans med fem regionmusikavdelningar i kyrkor runt om i Sverige. Orkestrarna repeterade enskilt in orkestersatsen i sina hemorter. Sedan följde en samsjungning med de tillresande sångarna från Riksteatern, en generalrepetition där den fullständiga teatertekniken tillkom samt slutligen en premiär i varje orkesters egen hemort. Orkestrarna följde turnén i sina resp. upptagningsområden medan dirigent, sångare och tekniker medverkade under hela turnén. Som ett tillskott till denna grundmodell tillkom i "Den främmande kvinnan" lokala kyrkokörer, totalt 11 stycken, vid föreställningarna runt om i landet. Förfarandet är rationellt ur ekonomisk och konstnärlig synvinkel. Det något lägre föreställningsantalet på grund av repetitioner under turnén, uppvägs av fördelar som lokal förankring (publikarbete, stimulans för ortens musikliv osv.), möjligheter till biproduktioner på plats o.d.

Riksteatern och regionmusiken har beslutat att fortsätta samarbetet under våren 1986 med ett nytt musikteaterprojekt, nämligen den komiska operan Don Quijote. Tre olika avdelningar/orkestrar skall täcka var sin del av Sverige. I övrigt är grundmodellen den ovan angivna med undantag för att körerna i det kommande projektet ersätts av lokala blåsorkestrar där en samverkan med Riksförbundet Sveriges Amatörorkestrar, RSAO och Riksförbundet Unga Musikanter, RUM är planerad. Riksteatern har vidare föreslagit regionmusiken ett samarbetsprojekt avseende spelåret 1986-87 inom operettgenren. Detta är ett led i en strävan att inför regionaliseringen 1988 skapa en god utgångspunkt för turnérande musikdramatik efter detta datum. För att finna former för ett regionalt inflytande i sin

del av verksamheten har Riksteatern i skrivelse till Cemus förklarat sig vara öppen för förändringar inom den egna organisationen.

Stiftelsen Drottningholms teatermuseum skall vidga kännedomen om teaterkonstens historia genom att förkovra museets samlingar och anordna teaterföreställningar, konserter eller liknande arrangemang på Drottningholms slottsteater och på övriga teatrar vid de kungliga slotten. Med produktioner som omfattar teaterns viktigaste genrer vill stiftelsen skapa möjlighet för fler kategorier artister att ta del av teaterns konstnärliga material och samtidigt erbjuda publiken ett mer detaljerat utbud som beskriver 1700-talets konst.

Stiftelsen fäster stor vikt vid att på Drottningholmsteatern som gästspel kunna presentera produktioner som har intresse genom sin tidshistoriska aspekt och som därigenom kan utgöra värdefulla komplement till stiftelsens egen produktion. Gästspelen är ett viktigt led i arbetet med att utveckla stiftelsens internationella kontakter som ger en betydande konstnärlig stimulans. En annan beståndsdel i samma strävan är stiftelsens engagemang av utländska gäster i de egna produktionerna.

Via massmedia kan stiftelsen nå en mycket stor internationell publik. Flertalet nyproduktioner på Drottningholmsteatern har spelats in av TV och det är stiftelsens ambition att utveckla samarbetet. Även grammonfoninspelningar utgör en möjlighet att presentera Drottningholmsteatern och dess konstnärliga verksamhet. Stiftelsen planerar också en utvidgad publikationsverksamhet.

Operan gör regelbundet gästspel på Drottningholmsteatern. Vid stiftelsens egna produktioner tillhandahåller Operan ofta verkstads- och ateljéresurser för dekorarbeten samt kostym- och peruktillverkning till självkostnadspris.

Ett betänkande angående verksamheten vid Drottningholms teatermuseum avlämnades 1982 (Ds U 1982:8). Stiftelsens ovan redovisade ambitioner

överensstämmer i allt väsentligt med de förslag utredningen lade fram rörande föreställningsverksamheten. Utredningen betonade dock de svårigheter som ligger i att stiftelsen inte har tillgång till en egen instrumentalensemble. Den frågan bör ägnas fortsatt uppmärksamhet och i första hand bör möjligheterna till ett fast samarbete med andra musikinstitutioner prövas.

I särskild skrivelse till Cemus har Drottningholmsteatern begärt att frågan om en instrumentalensemble för teatern skall prövas i den nu pågående omorganisationen av musiklivet. Detta beror bl.a. på att Operan meddelat att det samarbete som äger rum med Drottningholmsteatern knappast kan fortsätta i samma omfattning som hittills av ekonomiska skäl.

Stora Teatern i Göteborg drivs av Göteborgs Teater- och Konsert-aktiebolag. I bolagets verksamhet ingår också konsertverksamhet vid Göteborgs konserthus. I samband med Paul Lindbloms utredning om teatern hösten 1982 aktualiserades bl.a. frågan om gemensamt ansvarstagande för Stora Teatern och Konserthuset i Göteborg. Lindblom föreslog också en regionalisering av föreställningsverksamheten. I samband därmed skulle regionmusiken bl.a. i Borås spela en viktig roll. Beslut med anledning av utredningen har ännu inte fattats.

Malmö Stadsteater är den enda teatern i Sverige av s.k. provins-teatermodell med såväl talteater som musikteater och balett på repertoaren. Malmö symfoniorkester är även teaterns orkester. Ett problem i Malmö har länge varit svårigheterna med musikernas dubbelroll. Teatern kräver en egen orkester på 38 man med möjligheter att vid behov få förstärkning från en självständigt verkande symfoniorkester.

I fråga om musikteatrarna i Umeå och Karlstad har de regionala huvudmännen markerat att förutsättningar måste finnas för att teatrarna skall kunna verka inom större regioner än de egna länen. Detta kräver insatser både centralt och från andra län. När det gäller internationella och nationella turnéer förutsätts därför den centrala institutionen medverka.

Folkoperan, m.fl. fria grupper har under senare år med framgång ägnat sig åt musikteater. De prov på konstnärlig förnyelse som grupperna visat förtjänar uppmärksamhet på central nivå.

Musikdramatiska skolan har i skrivelse till Cemus föreslagit en modell för turnerande musikteater. Den konstnärliga stommen i produktionerna skulle bestå av operautbildningens avgångsklass och musiker från regionmusiken eller Rikskonserter.

1.6 Körlivet

För att kunna bedöma körlivets behov har vi fört samtal med KÖRSAM som är en samarbetsorganisation mellan följande nio körförbund, IOGT-NTO:s rikskör

KFUM:s Sångarförbund

Metodistkyrkans Sångarförbund

Riksförbundet Svensk Kyrkomusik

Svenska arbetarsångarförbundet

Svenska Baptisternas Sångarförbund

Svenska Missionsförbundets Sångarförbund

Svenska Sångarförbundet

Sveriges Körförbund

Av speciellt intresse är att fem av de nio förbunden representerar musiken inom Svenska Kyrkan och de fria trossamfundet, ett område som vi, enligt riksdagsbeslutet, särskilt bör beakta.

Körförbunden samarbetar inom KÖRSAM främst när det gäller utbildning, information och bevakning av körintressen på central nivå.

KÖRSAM har vid sina kontakter med Cemus understrukt att rådet anser vokalmusiken/körlivet vara en eftersatt musikform i landet. I samband med omorganisationen bör vokalmusiken ges en mer framträdande plats än hittills.

Bland de önskemål KÖRSAM fört fram kan nämnas:

- o Vokalensembler bör bildas vid någon eller några av de nya regionala ensemblerna
- o KÖRSAM måste få stöd från den nya centrala musikinstitutionen och/eller kulturrådet för att fullfölja det körinventeringsprojekt som inletts i två län
- o Körkonsulenter bör finnas i varje län
- o En särskild köransvarig bör finnas vid den nya centrala institutionen
- o Kören bör få utökat utrymme i kommunala musikskolan.

Bland KÖRSAM:s ambitioner för framtiden har vi särskilt lagt märke till planerna på en körledarfederation och regionala KÖRSAM.

1.7 Afroamerikansk musik

Afroamerikansk musik är numera ett vedertaget begrepp, som omfattar jazz, rock, latinamerikansk dansmusik m.m. Musikformen bedöms kvantitativt dominera musikutbudet i landet. Den kom till Sverige under 1920-talet och dess utveckling hör nära samman med de nya medierna i fonogram, radio och TV. Musiken ansågs länge ligga utanför musikutbildningens ansvarsområde och har haft svårigheter att bli accepterad som fullvärdigt musikaliskt uttryckssätt. På grund av den afroamerikanska musikens popularitet hos stora befolkningsgrupper har den mer än annan musik utnyttjats kommersiellt. Den seriösa jazz-, rock- och popmusiken, som primärt inte är kommersiell, har därför kommit i ett besvärligt läge mellan en av tradition sanktionerad konstmusik och kommersiellt styrd underhållningsmusik. I framtiden måste musiklivet och dess institutioner i ökad utsträckning ge sitt stöd till det viktiga musikaliska nyskapandet inom den afroamerikanska musiken.

Cemus har haft kontakter med Svenska Jazzriksförbundet, SJR, som har ca 8 000 medlemmar fördelade på ett 70-tal lokalavdelningar

(jazzklubbar). SJR har under det senaste årtiondet regionaliserats och är nu uppbyggt på nio regioner. Genom statens kulturråd har SJR fått resebidrag för att underlätta turnéverksamhet. Bidraget fördelas av förbundsstyrelsen till regionerna som rekviderar medlen för tillresande grupper.

SJR har i skrivelse till Cemus bl.a. framfört följande synpunkter.

Även om landets jazzklubbar arrangerar de viktigaste konserterna för jazzgrupperna så är klubbarnas verksamhet långt ifrån tillräcklig som arbetsmarknad för jazzmusikerna. Konserter hos studieförbund, kommuner, bibliotek, skolor, fritidsgårdar, m.m. är viktiga för gruppernas arbetsmarknad.

I den kommande organisationen av det regionala musiklivet föreslår SJR regionala jazzkonsulenter som en naturlig och nödvändig insats från samhällets sida.

Centralt stöd behövs framför allt när det gäller internationellt utbyte.

Landets jazzklubbar får ofta besök av jazz- och bluesgrupper från andra länder, främst från USA. Dessa besök har en stor betydelse för jazzmiljön - både för musiker och för lyssnare. Däremot förekommer ingen nämnvärd "export" av svensk jazz.

Enligt SJR har Sverige i internationell jämförelse kvalitativt högtstående jazzgrupper, som borde ha en naturlig arbetsmarknad på europeiska jazzfestivaler och klubbar. Arbetet med de internationella kontakterna måste, enligt SJR, ske centralt. Hos SJR eller hos det kommande centrala organet bör inrättas en tjänst med uppgifter att sköta de internationella kontakterna för jazzmusik. Samordningen import/export skulle på sikt kunna ge fördelar i utbytesverksamheten. Denna centrala funktion bör ha medel att genomföra turnéer med internationella grupper i landet likväl som att bistå jazzgruppers resekostnader för internationella turnéer.

Resurser för marknadsföring av jazzmusiker och jazzgrupper nationellt och internationellt måste också finnas.

Centralt måste vidare insatser göras för att initiera verksamhet i nya former samt främja förnyelse och konstnärlig utveckling. Pedagogiskt fortbildningsarbete är nödvändigt för att öka musiker-
nas kunskaper och kommunikativa förmåga för arbetet inom skolkon-
sertverksamheten och uppsökande verksamhet i olika sammanhang.

De önskemål som SJR fört fram rörande jazzen bör kunna gälla även för övrig afroamerikansk musik.

1.8 Folkmusik

Svenska Spelmäns Riksförbund, SSR, med drygt 8 000 medlemmar är landets äldsta förening för aktiva utövare av folkmusik. SSR har i sina kontakter med Cemus betonat att man redan har ett väl fungerande samarbete med landstingen och Rikskonserter men att detta naturligtvis kan förbättras. Utvecklingsmöjligheter finns inte minst när det gäller insatser för invandrarna.

Riksföreningen för folkmusik och dans samt Svenska Ungdomsringen för bygdekultur har till Cemus fört fram bl.a. följande önskemål, främst med tanke på den regionala musikplaneringen:

- o Landstingen bör anställa folkmusiker och folkmusik bör ingå i det regionala musikutbudet
- o Diskrimineringen av dans som studiecirkelämne, vilket hårt drabbat folkdans, bör upphöra
- o Tjänster bör inrättas vid länsmuseerna för antikvarier och museielektorer med inriktning på folkmusik och dans
- o Stipendier bör inrättas för amatörforskare på folkmusikområdet
- o Musikarrangörer bör stimuleras att även ordna framträdanden med folkmusik och dans
- o Kommunerna bör stimuleras att skapa lämpliga lokaler för denna verksamhet

- o Projekt bör inledas av typen "Våga stoffa" med inriktning på folkmusik och dans
- o Film - radio - TV bör stimuleras att göra program med folkmusik och dans

Ett arkiv för folkdans bör byggas upp med uppgifter som motsvarar Svenskt visarkiv. Dansarkivet bör knytas till dansmuseet.

Dessutom föreslås en central företrädare som kan bevaka folkmusikens intressen i utvecklingen av landets musikliv.

1.9 Elektroakustisk musik

Stiftelsen Elektroakustisk musik i Sverige, EMS, bildades 1969 och har Musikaliska akademien som huvudman. EMS samarbetar nära med Sveriges Riksradio, Rikskonserter och Kursverksamheten vid Stockholms Universitet. Det innebär att EMS vid sidan av att vara ett serviceorgan för landets tonsättare även medverkar i utbildning på olika nivåer och vid anordnande av musikfestivaler och turnéer. I de sist nämnda sammanhangen har EMS främst en konsultativ roll. EMS ingår t.ex. i den repertoarkommitté som Rikskonserter har för sin konsertserie "Musik i vår tid". EMS har också ett gott samarbete med Svenska Institutet, vilket gör det möjligt för EMS att ta emot utländska stipendiater i betydande utsträckning. EMS har även goda relationer med ett flertal utländska institutioner.

Sedan flera år bedriver EMS och Kursverksamheten vid Stockholms Universitet en omfattande kursverksamhet med elektro-akustisk musik för amatörer. EMS räknar med att på sikt kunna inrätta en ny amatörstudio Münchenbryggeriet. Verksamhetsåret 1983/84 inledde EMS och Kursverksamheten en helårsutbildning för yrkesinriktade tonsättare.

Vid sidan av EMS finns ett antal andra studior, bl.a. vid musikhögskolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt vid Fylkingen och några grund- och gymnasieskolor. Rikskonserter och regionmusik-

ens avdelning i Ystad har mobila studior. Ett intresse för området börjar också växa fram inom den kommunala musikskolan.

EMS framhåller i skrivelse till Cemus att det finns ett starkt behov av en centralt placerad person som kan lämna service inom hela det elektroakustiska musikfältet. Det kan komma att dröja innan sakkunskap finns regionalt.

Behovet av central service kan sammanfattas på följande sätt:

- o Konsultation ifråga om konsertproduktion med elektroakustisk musik. Initiering av projekt som t.ex. elektronmusikfestivalen i Skinnskatteberg i andra delar av Sverige
- o Utbildning av producenter och arrangörer samt vidareutbildning av musiklärare och andra verksamma inom musiklivet
- o Arbete med olika projekt med inriktning mot skolan. Insatser för ungdomar utanför skolornas ramar, ett mycket stort arbetsfält med hänsyn till den betydelse den elektroakustiska musiken i mer populära former har för ungdomens musikintresse
- o Bevakning av den internationella och nationella utvecklingen inom den elektroakustiska musiken.

1.10 Kyrkomusik

Riksdagen har betonat att man i den planering som föregår musikreformen måste beakta den omfattande musikverksamhet som bedrivs av Svenska kyrkan och de fria trossamfunden, ofta utan direkt anknytning till gudstjänstverksamheten.

Kyrkorna representerar såväl utövare som arrangörer och publik. Inom Svenska kyrkan finns för närvarande ca 400 heltidstjänstgörande och ca 1 400 deltid arbetande kyrkomusiker. Ett motsvarande antal torde finnas inom de fria trossamfunden. Eftersom flertalet av landets orglar finns i kyrkor innebär det tilltagande intresset för orgelmusik att kyrkorna blir allt viktigare som konsertlokaler. I körlivet spelar kyrkokörerna en framträdande roll. Svenska kyrkan och de fria samfundens församlingar är också betydelsefulla

arrangörer av framträdanden med solister, kör och ensembler, inte minst med frilansande artister. Sammantaget finns rika möjligheter för ett givande utbyte med musiklivet i övrigt.

Som en utgångspunkt för centrala insatser kan man använda de strävanden som kom till uttryck under Kyrkomusikens år 1984/85. Mottot var Tradition och förnyelse. Syftet var att vitalisera och förnya kyrkomusiken och att klargöra dess roll i kultur och samhällsliv.

1.11 Fonogramdistribution

Vi förutsätter att tillräckligt underlag för att ta ställning till den framtida fonogramverksamheten i en central organisation framgår av Rikskonserterns i december 1985 avgivna förslag och av vårt förslag i kapitel 2. Vi begränsar oss därför till att här behandla frågor om fonogramdistribution.

I rapporten Fonogramdistributionen i Sverige (Ds U 1983:19) konstaterar man en rad brister i den nuvarande fonogramdistributionen bl.a. brist på lokala försäljningsställen, begränsat sortiment, brist på sakkunnig personal och otillräcklig service från de flesta bibliotek.

För att komma till rätta med sådana brister föreslås tre typer av åtgärder:

- o Informationen om kvalitetsfonogram måste förbättras och bli mer lättillgänglig.
- o Det måste bli lättare att få tag på sådana fonogram.
- o Spridningen av de mindre fonogrambolagens och fonogramproducenternas produkter måste bli effektivare.

De mindre fonogrambolagens möjligheter att nå ut med sina produkter måste förbättras. För att åstadkomma detta föreslås i rapporten att bolagen bildar ett eget distributions- och försäljningsbolag. Om bolaget kommer till stånd, bör en statligt stödd postorderverksamhet knytas till bolaget.

Folkbiblioteksutredningen (Fb. 80) har följt upp ovannämnda förslag i sitt betänkande Folkbibliotek i Sverige (SOU 1984:23). Folkbiblioteken bör enligt Fb. 80 kunna tillhandahålla konsumentupplysning i form av kataloger över kvalitetsfonogram samt hjälpa till med köp av fonogram. Genom sina musiktidskrifter och sin referenslitteratur skall folkbiblioteken också kunna ge stöd och information vid fonogramvalet. Folkbiblioteken bör på det här området samarbeta med den kompetens på musikområdet som finns i kommunen.

Fb. 80 är tveksam till allmän fonogramavlyssning på folkbiblioteken. Med hänsyn till bristen på musikfackhandel på många orter bör folkbibliotek som vill satsa på fonogramverksamhet i första hand låna ut fonogrammen.

Fb. 80 föreslår för framtiden en klarare ansvarsfördelning mellan det lokala folkbiblioteket och länsbiblioteket. Länsbiblioteken bör liksom hittills svara för

- o kompletterande medieförsörjning
- o rådgivning och information samt fortbildning
- o specialtjänster i form av konsulenttjänster inom vissa delområden.

Dessutom bör länsbiblioteken i framtiden svara för

- o referenstjänst och informationsförsörjning med hjälp av bl.a. elektroniska databaser
- o regional biblioteksplanering.

Fb. 80 diskuterar även statens ansvar för litteraturförsörjningen i verksamheter där staten är huvudman. Detta gäller universitet och högskolor, kriminalvårdsanstalter och försvarsmaktens förband samt verksamheten för synskadade.

1.12 Forskning och utveckling

Det musikpolitiska, konstnärliga och musikpedagogiska utvecklingsarbete som skall bedrivas centralt förutsätter en nära samverkan

mellan den centrala institutionen och universitet och högskolor.

Viktiga resurser för musikforskning finns även bl.a. hos Musikaliska akademien, Statens musiksamlingar, Arkivet för ljud och bild (ALB), Svenskt visarkiv (SVA), Sveriges Radios musikbibliotek, Drottningholms teatermuseum, Vadstenaakademien, Dansmuseum och Svenskt marscharkiv.

Med hänsyn till att det inte finns någon institutionaliserad samordning av den musikvetenskapliga forskningen i Sverige anser sig Musikaliska akademien här ha en viktig uppgift att fylla. För närvarande sköter akademien en viss samordning genom kurser och konferenser och genom verksamhet i särskilda nämnder och i en musikvetenskaplig samrådsgrupp.

1.13 Utbildning

Den högskoleutbildning inom musikområdet som för närvarande finns är

- o musiklärarlinjer i Stockholm, Göteborg, Malmö, Piteå, Örebro och Arvika
- o kyrkomusikerlinjer i Stockholm, Göteborg och Malmö
- o musikerlinjer i Stockholm, Göteborg och Malmö
- o musikdramatiska linjer i Stockholm och Göteborg
- o utbildning i musikvetenskap i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm (endast grundutbildning)
- o utbildning av tonsättare i Stockholm
- o utbildning av dirigenter i Stockholm

Musikkurser på högskolenivå finns härutöver t.ex. i Falun, Skövde och Gävle.

För utveckling av musikutbildningen föreslog OMUS-utredningen en särskild organisation både på central och regional nivå. Förslagen har aldrig förverkligats men återges här i korthet därför att de i modifierad form kan bli aktuella i den nya organisationens verksamhet.

OMUS-förslagen förutsatte en nära kontakt musikutbildning-musikliv. Enligt OMUS-utredningen kunde de inte genomföras bara genom en ny organisationsram och nya utbildningsplaner. Det avgörande för reformens förverkligande bedömdes vara att skapa centrala resurser för rådgivning, information och samordning. Från centralt håll bör initiativ kunna tas till kompletteringskurser, försöksprojekt m.m. Den högre musikutbildningens egna lärare och blivande praktikhandledare bedömdes bl.a. behöva fortlöpande utbildning för att kunna stimulera till lokala och regionala initiativ.

Den centrala tillsynsmyndigheten UHÄ har ansvaret för personalutbildningen inom högskoleområdet, bl.a. för de ca 450 lärare som på heltid eller deltid arbetar med musikutbildning. OMUS bedömde det som angeläget att en central instans, förslagsvis en referensgrupp inom UHÄ, sattes in som en förstärkning vid genomförandet av reformen. Gruppen skulle benämnas UMU-gruppen och arbeta med alla särskilda frågor i samband med genomförandet av musikutbildningsreformen. UMU står för "utveckling av musikutbildning". Mer konkret skulle UMU-gruppens huvudsakliga uppgifter vara

- att inom UHÄ utarbeta förslag till intern personalfortbildning inom den högre musikutbildningen
- att med speciella resurser för musikpedagogisk försöks- och utvecklingsverksamhet initiera och genomföra projekt och pilotkurser
- att leda den kartläggning som skall bilda underlag för dimensionering av kompletteringsutbildning och förstärkning av förberedande musikutbildning
- att medverka vid uppbyggnaden av ett dokumentationscentrum för musikpedagogik med material från hela landet och från det internationella fältet
- att i övrigt bistå UHÄ i frågor som rör utvecklingen av musikutbildningen.

I fjärde att-satsen nämns ett dokumentationscentrum för musikpedagogik som aldrig kom att förverkligas. OMUS föreslog också en särskild professur i tillämpad musikpedagogik. Professuren skulle förläggas till musikhögskolan i Stockholm men ha riksövergripande

uppgifter. Det planerade dokumentationscentrum skulle förläggas i anslutning till professorns kansliresurser.

OMUS föreslog även regionala UMU-grupper. Dessa skulle få formen av "musikutbildningsråd" och knytas till utbildningsnämnderna. I råden skulle ingå företrädare för regionala skolor, institutioner, frivilliga organisationer m.m.

OMUS hade vidare den principiella synen att de studerande skulle uppehålla en kontinuerlig kontakt med yrkeslivet under hela utbildningstiden. För att förverkliga detta föreslog OMUS s.k. varvad praktik. De behov de studerande upplevde under praktikperioderna skulle vara vägledande vid deras efterfrågan på utbildning och bidra till en realistisk syn på situationen inom musikyrkorna. Eleverna och musikhögskolorna skulle också samtidigt få en samlad kännedom om musiklivets förändringar och regionala skiftningar.

OMUS gav en rad exempel på hur praktikperioderna skulle kunna läggas upp. Mot bakgrund av vad som tidigare skrivits om landets dirigentproblem kan exemplet för dirigentaspiranter vara värt att nämna. OMUS menade att dirigentaspiranterna skulle få möjlighet att tillsammans med handledaren göra delar av program med någon av landets symfoniorkestrar.

OMUS praktikantförslag har endast delvis förverkligats.

Det musikpolitiska och musikpedagogiska utvecklingsarbete som skall dominera den nya institutionens verksamhet måste naturligtvis också bygga på nära kontakter med ansvariga för musikutbildningen på nivåerna under högskolan. Mot den bakgrunden lämnas i det följande en kort beskrivning av musikundervisningen inom skolväsendet.

På låg- och mellanstadierna leds musikundervisningen vanligen av klasslärare, som fått sin utbildning i den allmänna lärarutbildningen vid lärarhögskola.

På högstadiet och gymnasiet undervisar musiklärare, utbildade vid musikhögskolor.

Musikundervisningen i grundskola och gymnasium kan kompletteras med konserter från Rikskonserter eller läromedel och AV-program från Utbildningsradion.

På ett fåtal platser finns skolor med utvidgad musikundervisning tänkt att vara förberedelse till musikeryrken. Musikgymnasier och gymnasier med musiklinjer finns i Stockholm och på en rad andra orter. Grundskola med musiklinje på mellan- och högstadiet finns i Stockholm, Västerås och Norrköping samt på försök i ytterligare ett antal kommuner.

Kommunala musikskolan är frivillig musikundervisning för barn och ungdom för att komplettera musiken i den obligatoriska skolan.

För närvarande finns kommunal musikskola i 282 av landets 284 kommuner. Verksamheten finansieras helt med kommunala medel och avgifter. Ca 370 000 barn och ungdomar är på olika sätt engagerade i musikskolans verksamhet.

Av landets 125 folkhögskolor har 36 musikutbildning som fasta kurser. Under tiden april-oktober 1985 anordnade folkhögskolorna sammanlagt 86 korta kurser på musikområdet. Folkhögskolorna har årligen ca 15 000 elever i långa kurser och över 200 000 deltagare i korta kurser. Statsbidraget fördelas av skolöverstyrelsen.

Statsbidraget till studieförbunden uppgår för verksamhetsåret 1985/86 till ca 907 milj. kr. Det får användas för bidrag till studiecirkelar, kulturverksamhet i studieförbunden, studieförbundens organisation, pedagogisk verksamhet och verksamhet för handikappade, till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden samt till uppsökande verksamhet i bostadsområden. Medlen till kulturverksamhet samt till folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden disponeras av Statens kulturråd. Övriga medel disponeras av skolöverstyrelsen.

Inte mindre än drygt 40 procent av antalet studiecirklar tillhör det estetiska området. Drygt var tionde av alla studiecirklar utgörs av musikecirklar.

Edsbergs musikskola håller på att ändra karaktär. En stiftelse kommer att bildas med Sveriges Radio, Rikskonserter och Musikaliska akademien som stiftare. Större delen av verksamheten skall i fortsättningen bekostas av statsmedel. Utbildningsverksamheten skall läggas upp så att den anknyter till stiftarnas verksamhet.

Som exempel på högre utbildning inom den kommunala musikskolans ram kan nämnas Stockholms kommunala musikinstitut. En förberedande högre musikutbildning finns också inom Kopparbergs läns landstings högre musikskola.

Bland privata institutioner för högre musikutbildning kan nämnas:

Stockholms musikpedagogiska institut, SMI, grundat 1960 och från 1978 en stiftelse knuten till studieförbundet Vuxenskolan. SMI har tolv tre- eller fyraåriga pedagogkurser som leder till musik- eller talpedagogisk examen. Därutöver har SMI ettåriga cirkelledarkurser och en tvåårig körskola. Sammanlagt har SMI ca 700 elever.

Stockholms konservatorium med ca 500 elever och sedan 1960 anslutet till Tjänstemännens bildningsverksamhet, TBV.

Nordiskt musikkonservatorium i Österskär med ca 25 elever och tvååriga utbildningslinjer i piano, sång, cello och violin/viola.

Sköndalsinstitutet med Svenska diakonsällskapet som huvudman har sedan 1959 en kyrkomusikalisk linje som leder fram till organist- eller kantorsexamen. Institutet har också en pedagogisk examen för kyrkokantorer. Utbildningslinjerna är tvååriga och har sammanlagt 22 studerandeplatser.

Musikaliska akademien arrangerar sex veckor långa kurser för organist- och kantorsexamen. Kurserna anordnas reguljärt i Linköping, Lund,

Göteborg, Umeå och Uppsala samt på försök vid folkhögskolorna i Oskarshamn, Mellansel och Munkfors.

1.14 Musik för ungdom, MfU

MfU är Svensk sektion av Federation International des Jeunes Musicales (FIJM), som för närvarande finns representerad i ca 40 länder.

MfU i Sverige är samarbetsorgan för folkbildningsorganisationerna (representerade av Folkbildningsförbundet), de kommunala musikskolorna (representerade av Kommunförbundet) och Rikskonserter.

MfU:s målgrupp är musicerande och lyssnande ungdom i åldern 12-25 år.

Verksamheten omfattar idag bl.a. musikläger, stipendiat- och artistutbyte med utlandet samt interna konserter. En delvis förändrad inriktning diskuteras för framtiden.

MfU räknar med att i framtiden kvarstå som fristående ideell förening. Rikskonserterns medlemskap bör, enligt MfU, övertas av den nya centrala musikinstitutionen. Det kan vidare vara praktiskt att MfU samordnar sitt kansli med den nya institutionens.

1.15 Artistförmedling

En av Rikskonserterns huvuduppgifter är att bevaka frilansartisternas situation. Ett betydande antal frilansartister har beretts sysselsättning i Rikskonserterns produktioner. Med hänsyn till att den centrala produktionsverksamheten kommer att minska är det naturligt att såväl frilansartister som arrangörer hyser oro inför den stundande musikreformen.

Riksdagen har uppmärksammat situationen och understyrker vikten av att förstärka och utvidga arrangörsnätet. Arrangörsverksamheten bedöms vara en nyckelfråga för musikpolitiken under 1980-talet.

Det finns behov av fler arrangörer men verksamheten kan stödjas även på andra sätt. Det är viktigt att fördela ansvaret för de olika uppgifter som ingår i arbetet med musikproduktion. Detta sker bl.a. genom att stärka inflytandet över såväl produktion som marknadsföring. Därigenom kan tillgängliga krafter inom musiklivet utnyttjas bättre.

Efter riksdagsbeslutet har regeringen givit Rikskonserter i uppdrag att bedriva en treårig försöksverksamhet med internationell artistförmedling. Förmedlingen har antagit namnet Svenska Konsertbyrå AB. Det förutsätts att verksamheten efter försöksperioden skall vara självfinansierad. Med årligt tillstånd från arbetsmarknadsverket finns dessutom sedan länge ett par privata förmedlingsagenter.

Vidare har i år den s.k. AMS-kommittén lagt fram ett förslag om kulturarbetsförmedling. Vi har i vårt yttrande över förslaget framhållit att det finns en principiell skillnad mellan förmedling av fasta anställningar och förmedling av tillfälliga engagemang. Om den föreslagna stiftelsen för kulturarbetsförmedling bildas bör dess ansvarsområde i princip begränsas till förmedling av fasta anställningar. Vi har också framhållit att den föreslagna organisationen bör kunna förenklas. Om försöksverksamheten med internationell förmedling av musikartister permanentas bör den knytas till den nya centrala musikinstitutionen och inte till en ev. kulturarbetsförmedling.

1.16 Noter

En viktig förutsättning för ett rikt regionalt musikliv är tillgången till noter. Inte minst svensk musik kan vara svår att få tag på. Endast en mindre del av den s.k. konstmusiken förläggs på förlag och musikfackhandel saknas på de flesta orter. För närvarande svarar STIM/Svensk Musik för bl.a. notutskrifter, notuthyrning, kopiering, katalogisering och arkivering. För att förbättra tillgången på noter ute i landet har STIM börjat med årliga gratiserbjudanden till länsbibliotek och lånecentraler. Musikbiblioteket

inom Statens musiksamlingar svarar för fjärrlån till folkbiblioteken. Notbiblioteket vid regionmusikens centrala kansli lånar ut noter inte bara till musikavdelningarna utan också till andra, främst RSAO-orkestrar. Denna utlåningsverksamhet är otillräcklig. Dessutom saknas en lektörsverksamhet som kan ge regionala ensembler vägledning i repertoarfrågor.

Folkbiblioteksutredningen, Fb. 80, har funnit att behovet av att folkbiblioteken tillhandahåller noter är mycket stort men för närvarande är folkbibliotekens notbestånd blygsamma. Eftersom noter är dyra i inköp föreslår Fb. 80 ett samutnyttjande inom kommunerna. Vidare föreslås en gemensam registrering av kommunala musikskolans och folkbibliotekens noter för att underlätta tillgängligheten för såväl musikskolans elever och lärare som för andra utnyttjare. Fb. 80 bedömer därför resurser för registrering av musikskolans notbestånd som en god investering.

Därmed aktualiseras frågorna om ett enhetligt system för registrering av noter och om utbildningen för notbibliotekarier. För att främja utvecklingen på det här området behövs ett centralt statligt ansvar.

Kulturrådet har nyligen slutfört en utredning på notområdet. I utredningsrapporten föreslår rådet bl.a.:

att ett särskilt statsbidrag till STIM på 400 000 kr. införs fr.o.m. 1986/87 för att minska upphovsmännens egna kostnader för notutskrifter. Bidraget bör successivt öka för att 1988/89 uppgå till 700 000 kr.

att staten från STIM övertar det ekonomiska ansvaret för tryckningsbidrag och särskilt utgivningsstöd

att statsbidraget till STIM för nämnda ändamål skall utgå med sammanlagt 700 000 kr. fr.o.m. 1988/89

att statsbidraget till Musikaliska akademien för utgivning av äldre svenska verk ökar

att ett särskilt statsbidrag på 800 000 kr. utgår till folkbiblioteken fr.o.m. 1988/89 för ökade insatser på notområdet

att ett engångsbidrag på 200 000 kr. utgår 1987/88 till Statens musiksamlingar för att möjliggöra katalogisering av Musikaliska akademiens gåvomaterial.

Sammantaget innebär förslagen nya statsbidrag som successivt skall öka under en treårsperiod till ca 2,5 milj. kr. 1988/89. För första året föreslås drygt 500 000.

Kulturrådet har i sin anslagsframställning för 1986/87 tagit upp förslagen och föreslår ett nytt anslag på 517 000 kr. för Bidrag till noter.

1.17 Instrument

Tillverkning och reparation

En rad remissyttrande över OMUS-utredningen underströk behovet av åtgärder på instrumentområdet. Man pekade bl.a. på att väntetiden för instrumentreparationer var månadslånga, vilket yrkesmusiker inte kan acceptera på grund av sin tjänstgöring. Många yrkesmusiker måste sända sina instrument utomlands för att få dem översedda. Många kommunala musikskolor kan inte ordna nödvändig vård och reparationer av sina instrument. Sammanfattningsvis fanns en bred opinion för att återväxten av instrumenthantverkare måste tryggas.

Den beskrivning av situationen som gjordes i slutet av 70-talet är i stort sett fortfarande giltig. Tillkomsten av Musikaliska akademins stråkinstrumentnämnd 1984 kan ses mot bakgrund av det krympande yrkeshantverket i landet. Så även den fyraåriga utbildningen i stråkinstrumenthantverk vid Hantverkets folkhögskola i Leksand.

Ett av de senaste uttrycken för musiklivets oro för instrumenthantverkets framtid är en skrivelse från Teatrarnas Riksförbund, TR, till utbildningsdepartementet. I skrivelsen pekar TR på den allvarliga bristsituation som råder på instrumentmakare/reparatörer och utövare av instrumentvård. Framställningen till regeringen gjordes efter en konferens i Reykjavik 1982 med företrädare för de professionella orkestrarna i Norden. Konferensen beslöt att uppdraga åt en arbetsgrupp att på lämpligt sätt uppmärksamma ansvariga myndigheter i resp. länder på bristsituationen.

Vid Nordisk orkesterkonferens i Norrköping 1984 för Nordens professionella orkestrar och amatörorkesterorganisationerna beslöt man att gemensamt verka för en lösning av instrumenthantverkets problem.

Mot den här bakgrunden gav utbildningsdepartementet 1983 kulturrådet i uppdrag att utreda frågan och föreslå lämpliga åtgärder. Kulturrådet tillsatte en arbetsgrupp som vid nyåret 1985 överlämnade rapporten Instrumenthantverk-utbildning och utveckling.

Gruppen har främst studerat utbildningen vid Hantverkets folkhögskola i Leksand.

Konkret föreslår gruppen att Stiftelsen Institutet för instrumenthantverk bildas vid denna skola. Stiftelsens huvuduppgift skall vara att ge yrkesutbildning i instrumenthantverk. En fortsättning på den fyraåriga utbildningen i stråkinstrumenthantverk bör stå i första rummet. Ett andra steg bör vara att undersöka möjligheterna till utbildning i ett angränsande instrumentområde, närmast trä- eller bleckblås. Huvudfinansieringen bör ske via skolöverstyrelsens folkhögskoleanslag. Stiftelsen bör även kunna arrangera kortare kurser och seminarier för utövande hantverkare, musiker och musiklärare i olika instrumentämnen. Även särskild forsknings- och utvecklingsverksamhet bör knytas till stiftelsen varvid samverkan är angelägen mellan Tekniska högskolans och Musikmuseets instrumentforskning. Ett obearbetat område är ännu förhållandet mellan de akustiska instrumenten och elektroniken.

Upphandling

Även instrumentupphandlingen kräver särskild kompetens. Till skillnad från övriga institutionsmusiker har regionmusikens musiker kostnadsfri tillgång till instrument. Det innebär att regionmusiken genom sitt centrala kansli bedriver en instrumentupphandling som med åren gett förmånliga villkor och en betydande kompetens på området. Återanskaffningsvärdet för regionmusikens nuvarande instrumentbestånd uppgår till ca 50 milj. kr.

Oberoende av hur man hos de nya regionala huvudmännen kommer att lösa ägarfrågan om musikernas instrument är det angeläget att värna om den kompetens i upphandlingsfrågor som samlats centralt hos regionmusiken. Det finns motiv för att centralt ha kompetens för att kunna lämna råd och anvisningar när det gäller instrumentinköp.

1.18 Lokaler

Behovet av sakkunskap när det gäller musiklokaler är stort.

De lokaler som vid sidan av ett fåtal konserthus står till musiklivets förfogande är kyrkor, större salar i t.ex. slott, herrgårdar, rådhus och stadshus, skolaullor, samlingslokaler, sporthallar, teatrar, musikhus för fria grupper, lokaler för musikundervisning osv.

Många av dessa lokaler är akustiskt och utrustningsmässigt mindre lämpliga för musik. I lokalplaneringen bör man tänka på att lokalerna bl.a. skall vara lämpade för

- o Repetitioner och konserter med det lokala musiklivet
- o Konserter med turnerande orkestrar
- o Musikteaterproduktioner
- o Fonogram-, radio- och TV-upptagningar
- o Förvaring av instrument och rekvisita.

I framtiden är det angeläget att musikakustisk expertis kopplas in när samlingslokaler byggs. Lika angeläget är det att förbättra många befintliga lokaler.

Där fasta ensembler är verksamma måste man beakta de särskilda krav som måste ställas på yrkesmusikernas arbetslokaler vid sidan av konsertsalen. Med åren har byggnadsstyrelsen och regionmusikens centrala kansli samlat en betydande kompetens på det här området som bör komma till användning även efter huvudmannabytet.

1.19 Personalens synpunkter

Våren 1985 sände vi ut en skriftlig enkät till samtliga anställda inom regionmusikens och Rikskonserterns centrala enheter, regionkanslier och regionkontor. Syftet med enkäten var att ge oss underlag för planeringen av omställningsarbetet och att fånga upp personalens erfarenheter och kunskaper inför arbetet med den nya centrala musikinstitutionen.

Sammanfattningsvis har personalen i enkätsvaren och i särskilda skrivelser framfört bl.a. följande synpunkter på den centrala enhetens arbetsuppgifter:

o Service till artister

I en framtida artistservice bör ingå bl.a. programrådgivning, notservice, artistdokumentation, artistförmedling samt rese- och turnéteknisk service.

o Samordning inom musikområdet

En angelägen uppgift för den nya centrala institutionen är att fungera som samordnings- och serviceorgan mot de regionala musikinstitutionerna. Konferenser och seminarier måste anordnas för fortlöpande informationsutbyte. I den centrala samordningen eller servicen bör ingå att stimulera konsertverksamhet med ny musik, att värna om professionella frilansmusiker, särskilt inom genrer som har svårt att nå ut t.ex. jazz, utomeuropeisk musik och nutida musik samt att fortsätta med

riksproduktioner, främst med utländska artister. Man framhåller också att stödet till utlandsturnéer måste samordnas till ett organ.

o Allmän musikinformation

Den nya institutionen bör bli en informationscentral för svenskt musikliv med service till bl.a. press, institutioner, artister och arrangörer. STIM:s informationscentral Svensk Musik bör kunna inordnas i den nya centrala enheten. Informationen till utlandet bör öka, liksom informationen om tonsättare, beställningsverk, musiklitteratur, notutgåvor och inspelningar. Utgivningen av Tonfallet bör fortsätta med höjd ambitionsnivå för specialbilagorna. Centralt bör vidare finnas en kunskapsbank med bl.a. verkkommentarer, tonsättarbiografier, aktuella artistpresentationer och artistfakta.

o Utveckling

Det framtida centrala utvecklingsarbetet bör bedrivas i former som i stort sett överensstämmer med Rikskonserters nuvarande försöksverksamhet.

o Utbildning

Den nya centrala institutionen bör även ha rådgivnings-, utbildnings- och utvecklingsuppgifter. Som konkreta exempel nämns bl.a. producent- och arrangörsutbildning, personalutbildning även för övriga musikinstitutioner och handledarutbildning för förskolepersonal.

o Juridisk service

Centralt bör finnas juridisk expertis på frågor som rör bevillningsavgifter och andra artistskatter, upphovsrätt, regler och förordningar runt artistengagemang m.m.

o Övrigt

Bland övriga förslag till centrala uppgifter fanns i tonsättaranställningar, fortsatt beställningsverksamhet, socialt och pedagogiskt utvecklingsarbete och fortsatt arbete med blåskonsultgruppen.

Personalen framhöll också betydelsen av att den centrala enheten får en flexibel och smidig organisation. Arbetet bör kunna organiseras för vissa arbetsuppgifter efter en modell med projektorganisation.

1.20 Sammanfattande bedömning

Vår kartläggning av musiklivets behov har tjänat som grund för de organisationsförslag vi presenterar i kommande kapitel. Kartläggningen visar att vi i allt väsentligt kan bygga vidare på riksdagens principbeslut. I samma riktning pekar den dialog vi, genom bl.a. en skriftlig enkät, samtidigt fört med personalen vid regionmusiken och Rikskonserter. Redan här måste emellertid understrykas att vi naturligtvis inte kan tillgodose alla de önskemål och synpunkter i övrigt som framförts, bl.a. på grund av den begränsade ekonomiska ram som är given genom 1984 års riksdagsbeslut.

Såväl kartläggningen som enkäten har emellertid haft vidare syften än att få kompletterande underlag för utformningen av den nya centrala musikinstitutionen.

Kartläggningen har även varit ett led i den inventering som bör föregå musikplaneringen på såväl central som regional nivå. Endast en begränsad del av de frågor som aktualiserats är av intresse för den kommande propositionen om en ny musikinstitution. Den kunskap vi samlat kommer också att användas för vår rådgivning till landsting och kommuner. Det blir även av värde i arbetet med omställningen till den nya organisationen. I denna redogörelse har vi därför endast behandlat vad som kan behövas för att bereda propositionen till riksdagen eller kan bedömas vara mindre känt.

De slutsatser vi drar av kartläggning och enkät bör framgå av organisationsförslagen.

2. SVERIGES MUSIKRÅD

2.1 Kommitténs grundsyn

Vårt förslag till ny statlig musikinstitution grundar sig på följ-

ande principiella tankegångar.

- o Staten har ett övergripande men ej överordnat ansvar för landets musikliv. Riksdag och regering behöver därför ett centralt organ som kan lämna underlag för musikpolitiska ställningstaganden och genomföra musikpolitiska beslut. Regeringen bör ha styrande uppgifter i förhållande till den nya musikinstitutionen, även om karaktären av institutionens verksamhet motiverar stiftelseformen. Det innebär att regeringen bl.a. bör ange huvuddragen i verksamhetens inriktning och följa upp resultatet av verksamheten. Samtidigt bör regeringen i betydande utsträckning kunna använda institutionen som initiativtagare och för att fullgöra särskilda uppdrag. Detta synsätt motiverar en klar arbetsfördelning mellan statens kultureåd och den nya centrala musikinstitutionen. Eftersom sådana principiella ställningstaganden inte inverkar på vårt organisationsförslag finner vi det motiverat att samordna våra förslag i dessa frågor med pågående utredning om kultureåds uppgifter och organisation. Det innebär att vi lägger våra förslag omkring den 1 juli 1986, samtidigt med att nämnda utredning slutförs.
- o Inom ramen för den statliga musikpolitiken skall den nya institutionens verksamhet anpassas efter regionala och lokala behov. De instanser som regionalt och lokalt bör ansvara för musiklivet och indirekt företräder publiken bör därför få ett tungt inflytande över den centrala verksamheten. Landsting, kommuner, folkrörelser och andra företrädare för organisations- och arrangörsleden måste kunna påverka planering, utveckling och produktion.
- o De allmänna politiska kraven på yttrandefrihet, kvalitet och förnyelse innebär att även musikinstitutioner, tonsättare och övriga musikutövare bör kunna påverka den centrala nivån. Det gäller då främst det konstnärliga innehållet i verksamheten.

Dessa tre huvudkanaler för påverkan, samverkan och utbyte bör styra organisationens utformning och på sikt skapa en samlad hög kompetens med mångas engagemang. Institutionen bör kunna bli ett naturligt, centralt "Musikens hus" som verkar genom egen hög kompetens i samspel med intressenter som behåller sin fria ställning och självständighet.

Visionen kan inte förverkligas omedelbart. Den musikreform som nu inletts måste ses som första steget i en process. Därför bör den nya institutionen få en flexibel organisation som successivt kan anpassas till förändrade förutsättningar och förväntningar.

För att markera att det blir fråga om en helt ny organisation föreslår vi ett nytt namn:

Sveriges Musikråd.

Namnet har tagits fram enligt följande resonemang.

Sverige bör finnas med för att underlätta förväntad internationell kontaktverksamhet. Det markerar också verksamhetens rikskaraktär i förhållande till den regionala liksom att institutionen inte enbart bör vara en statens angelägenhet.

Musik är ett riktigt, heltäckande namn till skillnad mot begrepp som konserter o.dyl.

Råd anger organisationens huvudsakliga karaktär som rådgivande och främjande men icke styrande.

I fortsättningen använder vi endast kortformen Musikrådet.

2.2 Uppgifter och struktur

Våra förslag till uppgifter och struktur för Musikrådet bygger på riktlinjerna i riksdagens principbeslut, vår grundsyn och musiklivets behov.

Sammanfattningsvis bör Musikrådet få följande huvuduppgifter

- o musikpolitiskt, konstnärligt och musikpedagogiskt planerings- och utvecklingsarbete
- o service till landsting, kommuner, folkrörelser och andra arrangörer
- o service till musikinstitutioner, artister och andra intressegrupper i produktionsledet
- o internationell kontaktverksamhet
- o internationella och nationella produktioner
- o musikproduktion med Stockholms Blåsarmusik
- o musikproduktion i Stockholms län

De föreslagna uppgifterna bör vara ett underlag för målformuleringen i kommande stadgar för Musikrådet, men bör då utformas mer konkret. Vi är beredda att efter proposition och riksdagsbeslut lämna regeringen förslag till stadgar.

Vi har utgått ifrån att utvecklingsarbetet med insamling av initiativ, idébearbetning, erfarenhetsspridning, annan information och rådgivning liksom delar av den egna produktionen skall bedrivas i program, indelade efter musikgenrer. Programmen skall vara flexibla och kunna bestå under olika lång tid. Om behoven växlar skall nya program kunna tillkomma. Till varje program knyts rådgivande grupper med representanter för resp. musikgenre. För de första verksamhetsåren har vi förutsatt följande program

- o Blåsmusik
- o Symfoni- och kammarmusik
- o Musik- och dansteater
- o Vokalmusik
- o Folkmusik
- o Afroamerikansk musik
- o Elektroakustisk musik

För målgruppsinriktat arbete och för samordning av verksamheten inom och mellan programmen har vi förutsatt ett antal centrala

funktioner. Dit hör planering, utveckling, produktion, information och administration. Funktionerna skall ha nära kontakt med lands-
ting, kommuner, folkrörelser och andra arrangörer. Vi räknar med att företrädare för de olika arrangörstyperna skall vara direkt representerade i en utvecklingsdelegation.

Musikrådet skall enligt riksdagens principbeslut organiseras som en statlig stiftelse under ledning av en styrelse och en direktör. Vi föreslår att de centrala funktionerna och den statliga musik-
ensemblen i Stockholm inordnas direkt under direktören.

Därmed har vi byggt upp en organisationsstruktur som svarar mot vår grundsyn. Ansvar för regeringen har styrelsen. Anpassningen till regionala och lokala behov sker via de centrala funktionerna och utvecklingsdelegationen. Företrädare för musiklivet kan via programgrupperna direkt påverka det konstnärliga innehållet i verksamheten.

I bilaga 1 finns en organisationsplan för Musikrådet.

2.3 Ledning

Styrelsen skall ha det yttersta ansvaret för verksamheten inför regeringen. Förutom att ansvara för att verksamhetens inriktning överensstämmer med den politiska viljan skall styrelsen ansvara för att resurserna används på ett optimalt och korrekt sätt.

Styrelsen bör bestå av 10 ledamöter, som utses av regeringen, samt direktören som självskriven ledamot. En av ledamöterna bör av regeringen utses att vara ordförande. Mandatperioden bör vara tre år. I princip skall regeringen utse ledamöterna efter personliga kvalifikationer och inte efter något annat kriterium. Med hänsyn till behovet av regionalt inflytande i styrelsen föreslår vi dock att tre av ledamöterna utses på förslag från Landstingsförbundet och två på förslag från Kommunförbundet. Vi förutsätter att en eller flera ledamöter har folkrörelseerfarenhet, bl.a. från folkbildningen.

Direktören bör förordnas på en period av sex år.

Styrelsen skall ägna sin tid åt de övergripande strategiska frågorna. Att Musikrådet fullföljer den löpande verksamheten på ett sätt som överensstämmer med den styrelsens vilja kan den kontrollera genom de redovisningar direktören lämnar i styrelsen. Styrelsen bör alltså vid sidan av det klart uttryckta ansvaret befästa sin ställning som högsta ledningsorgan genom sitt val av arbetsuppgifter och val av nivå för sina beslut. Styrelsen bör omsorgsfullt pröva i vilka frågor den skall besluta och i vilka frågor den bör ge riktlinjer.

Styrelsens arbete bör alltså inte bestämmas av en uppräknig av enskilda beslutsområden i stadgarna utan av en allmän verksamhetsformulering. Den skall staka ut den utveckling som verksamheten bör genomgå i framtiden. Löpande frågor och beslut i verkställighetsärenden är tjänstemännens sak under direktörens ledning.

Som exempel på strategiska frågor som bör ankomma på styrelsen kan vi nämna följande:

Styrelsen skall inte enbart behandla den egna stiftelsens anslagsframställningar och långtidsbedömningar utan även kunna göra översiktliga bedömningar av resursbehovet i framtiden för musiklivet som helhet. Om detta innebär förändringar i kulturrådets uppgifter, återkommer vi med förslag i vårt andra betänkande.

När det gäller Musikrådets egen ekonomi skall styrelsen göra prioriteringar och bl.a. utforma riktlinjer för eventuella rationaliseringar inom rådets ansvarsområde.

Som framgår av vårt förslag till arbetsgivarorganisation bör styrelsen bland sina ledamöter utse företrädare för Musikrådet hos Teatrarnas Riksförbund. Styrelsen bör även utse företrädare i de stiftelser och andra organ, där Musikrådet föreslås medverka, samt ha bolagsstämmans uppgifter i förhållande till Svenska Konsertbyrå AB.

Utformningen av Musikrådets inre organisation och utnämningar till chefsposter är två sätt för styrelsen att säkra att den löpande verksamheten bedrivs i överensstämmelse med styrelsens riktlinjer och ansvar. Styrelsen bör lämna förslag till regeringen om lämplig innehavare av direktörsposten och själv utse cheferna på nivån närmast under direktören.

I nära anslutning till utvecklingsansvaret ligger ansvaret för Musikrådets servicenivå och därmed för rådets relationer till omvärlden. Styrelsen bör besluta om servicenivåer, servicemål m.m.

Vissa verkställighetsärenden kan ha strategisk betydelse eller vara prejudicerande. Det normala bör vara att direktören på eget initiativ för upp sådana ärenden till styrelsen. Remissärenden av musikpolitisk karaktär bör normalt behandlas i styrelsen. Övriga remisser, som ofta är till för att hämta in expertutlåtanden, bör behandlas inom rådets verkställande funktion.

Direktören och cheferna för planering, utveckling, produktion, information och administration, dvs. de centrala funktionerna, bör utgöra en direktion.

Direktionens uppgift bör vara att behandla frågor av stor betydelse för musikrådet eller av gemensamt intresse för olika enheter. Besluten fattas med odelat ansvar av direktören. Övriga medlemmar skall vara direktörens rådgivare, informationsgivare och informationsmottagare.

2.4 Centrala funktioner

2.4.1 Planering

Vi ger hög prioritet åt Musikrådets planeringsfunktion eftersom den hör nära samman med rådets uppgift att främja landets musikliv. I ett inledande skede räknar vi med att rådets planeringsverksamhet kommer att domineras av uppgiften att underlätta regional musik-

planering. Planeringen måste därför bedrivas i nära samarbete med landsting och kommuner. Utgångspunkten för den centrala planeringen bör vara densamma som för den regionala, dvs.:

"Arbetet bör leda fram till ett handlingsprogram med klara musikpolitiska prioriteringar. Det bör utgå från en kulturpolitisk helhetssyn och ha som mål att utveckla ett musikliv som fungerar för människor i olika miljöer och med olika levnadsvillor. Bl.a. av detta skäl bör musikutbudet präglas av bredd och mångfald och ge utrymme åt den musikaliska repertoar och de musikformer som i dag har svårt att hävda sig inom de etablerade orkesterinstitutionerna" (prop. 1984/85:1 s. 20).

I planeringsarbetet bör Musikrådet även vara en förbindelselänk mellan den regionala nivån och de centrala institutioner och intressenter som kan spela en roll för musiklivets utveckling. Musikrådet bör också stimulera dessa att aktivera sin verksamhet på regional och lokal nivå. Ett viktigt led i denna verksamhet anser vi vara att årligen anordna planeringskonferenser där företrädare för landstingen och andra intressenter får redovisa önskemål och möjligheter för varandra och för Musikrådet. Vid konferenserna bör man kunna komma överens om produktioner och andra gemensamma insatser.

Vid sidan av uppgiften att främja den regionala planeringen skall planeringsfunktionen ansvara för att styrelsen får det underlag den behöver för att kunna fullfölja uppdrag från regeringen.

Erforderlig samordning av de utlandskontakter, som vi i det följande föreslår skall ligga inom utvecklings-, produktions- och informationsverksamheten, bör handhas av planeringsfunktionen.

Planeringsfunktionen skall även ansvara för den planering som behövs på central nivå för landets försvars- och ceremonimusik.

Vi föreslår för dessa uppgifter en liten planeringsenhet om tre personer.

Den sektorvisa planeringen bör i första hand ske inom de olika programmen men samordnas av planeringsenheten.

2.4.2 Utveckling

Tyngdpunkten i Musikrådets egen verksamhet skall ligga på musikpolitiskt, konstnärligt och musikpedagogiskt utvecklingsarbete.

Musikpolitisk utveckling är framförallt en fråga om att nå nya publikgrupper och nya miljöer. För detta krävs försök och initiativ. Avvägningen och prioriteringen mellan olika genrer i olika sammanhang hör även hit, liksom insatser för barn och ungdom, i skolor och föreningsliv, på arbetsplatser och bland invandrare, i glesbygd m.m. Det kan också vara fråga om komplicerade produktioner som inte kan åstadkommas av andra, t.ex. den typ av musikdramatiska produktioner som regionmusiken och Riksteatern samarbetat kring.

Konstnärligt utvecklingsarbete avser främst det musikaliska innehållet i olika produktioner. Närmast till hands ligger arbetet med beställningsverk, dvs. att förnya repertoaren inom olika musikområden. Men det kan också vara fråga om t.ex. dirigenter och instruktörer för ensembler inom olika områden samt om samverkan mellan musik och andra konstformer.

Det musikpedagogiska utvecklingsarbetet avser utformningen av uppsökande och kontaktskapande musikverksamhet. Häri ingår som viktiga inslag försök med och initiering av nya former för uppsökande musikverksamhet i förskola, grundskola och gymnasium. Utveckling av nya former för publikarbete bland vuxna bör också räknas till det här området.

Det musikpolitiska och musikpedagogiska utvecklingsarbetet med inriktning på olika målgrupper bör bedrivas i en särskild utvecklingsfunktion, som också bör samordna Musikrådets övriga utvecklingsinsatser. Häri ingår också det internationella idéutbytet.

Fortbildning av musiker skall enligt riksdagens principbeslut höra till utvecklingsarbetet och ingå i Musikrådets verksamhet.

Vi anser att fortbildning av musiker i första hand bör knytas till musikhögskolor, folkhögskolor och Edsbergs musikskola. En viktig uppgift i utvecklingsarbetet blir därför att göra utbildningsinstitutionerna uppmärksamma på det fortbildningsbehov som finns och att precisera detta. Till utvecklingsarbetet bör höra att inventera, precisera och prioritera fortbildningsbehoven för inte bara musiker utan också för dirigenter, producenter, informatorer, notbibliotekarier, ljudtekniker m.fl. Motsvarande inventering bör göras av de fortbildningsmöjligheter som finns. Tonvikten i Musikrådets egen fortbildningsverksamhet bör alltså ligga på att hålla en aktuell överblick över behov och möjligheter för musiklivet som helhet och att stimulera till att luckor fylls. I de fall angelägen fortbildning inte kan anordnas på annat sätt bör den bedrivas i Musikrådets regi. Förutom utbildning för försvars- och ceremonimusik, där Musikrådet har ett direkt utbildningsansvar i samverkan med försvarsmakten, kan det gälla en mångfald specialiserade utbildningsinsatser, som idag görs genom regionmusikens eller Rikskonserterns försorg. Fortbildning på försöksstadiet och på områden som saknar reguljär fortbildning bör också kunna bedrivas i Musikrådets regi.

Till det sist nämnda området hör arrangörsutbildningen. Av praktiska och ekonomiska skäl torde inte Musikrådet kunna genomföra arrangörsutbildning med sikte på hela landet. Det måste bli fråga om ett flerstegsförfarande. Musikrådet bör koncentrera sig på utbildning av seminarie- och cirkelledare som i sin tur kan utbilda arrangörerna. Det kan också bli fråga om att utarbeta läromedel för ändamålet och att medverka i utbildning anordnad av andra.

Fortbildning på initiativ av Musikrådet eller regionala huvudmän bör bekostas genom kursavgifter.

För Musikrådets utvecklingsarbete föreslår vi en central utvecklings- och utbildningsenhet med sju personer, varav en avgiftsfi-

nansierad. Chefen för enheten bör även vara chef för den personal som arbetar inom de olika programmen, där konstnärligt och även annat utvecklingsarbete kommer att ha stort utrymme. Vi beräknar att inom programmen omkring nio personår skall användas för utvecklingsarbete.

Till den centrala utvecklingsenheten bör knytas en rådgivande delegation som består av företrädare för landsting, kommuner, folkbildningen, skolöverstyrelsen, universitets- och högskoleämber, socialstyrelsen, statens kulturråd, Musikaliska akademien m.fl.

Delegationen bör kunna arbeta sammanhållen eller i sektorer efter de tre utvecklingsinriktningarna. Vi förutsätter att delegationen starkt skall kunna påverka och stimulera utvecklingsarbetet.

2.4.3 Produktion

Musikrådets egen produktion delar vi in i följande fem områden

- o Den för riksnivån avsedda kompletterande musikproduktionen med inhemska och utländska artister. Hit hör även distribution i Musikrådets regi av regionala produktioner.
- o Egna eller distribuerade produktioner i utlandet
- o Produktioner som utförs av Musikrådets fast anställda musiker på nationell nivå och i Stockholms län samt vid statsceremonier och inom försvarsmakten
- o Musikproduktionen för Stockholms län med frilansartister
- o Fonogramproduktionen

Som ett sjätte produktionsområde kan man betrakta en till Musikrådet knuten artistförmedling.

Produktionerna genomförs till stora delar i projekt eller inom de olika programmen. De produktioner som är av ren försökskaraktär bör ingå i utvecklingsarbetet eftersom de kräver en helt annan

och mer ingående utvärdering och dokumentation. Som ett led i produktionsarbetet bör Musikrådet under längre perioder, exempelvis ett år, kunna anställa intressanta ensembler.

För samordning av Musikrådets olika produktionsområden föreslår vi en särskild produktionsenhet. I denna beräknar vi två personer för ledning och samordning, ett fonogramförlag om åtta personer, varav en avgiftsfinansierad, och fyra personer för verksamheten i Stockholms län. Inom programmen beräknar vi omkring fyra personår för direkt produktionsarbete.

Våra förslag när det gäller verksamheten inom Stockholms Blåsar-musik och i Stockholms län beskriver vi i särskilda avsnitt.

På sikt är det önskvärt att Musikrådet också kan ägna sig åt produktion med sikte på radio och TV. Ett intresse för musikprogram torde finnas både hos musikradion, lokalradion, närradion, TV och kabel-TV. Under alla förhållanden är det önskvärt med ett nära samarbete mellan Musikrådet och olika företrädare för etermedia. Samarbetet bör vara av intresse för Musikrådet i såväl produktion som i utvecklingsarbete och information.

2.4.4 Information och konsultation

Informationsfunktionens viktigaste ansvarsområde är att förmedla information till alla som på ett eller annat sätt är engagerade i svenskt musikliv inom och utom landet. Detta bör bl.a. ske genom samordnad rådgivningsverksamhet och utgivning av en månadstidning som ersätter Rikskonserterns Tonfallet.

I informationsuppgiften ingår också att förbereda anföranden, presskonferenser, pressmeddelanden och andra kontakter med mass-media. Det kan även vara lämpligt att informationsfunktionen svarar för de praktiska arrangemangen kring Musikrådets konferenser och kurser. Förutom konferensplanering ingår då produktion av bl.a. läromedel och audiovisuella hjälpmedel.

Funktionen skall vidare framställa det informationsmaterial som behövs i Musikrådets verksamhet. Förutom affischer, program och andra trycksaker kan det även här bli fråga om läromedel, som dock i huvudsak framställs inom de olika programmen. Läromedel för reguljär undervisning på olika nivåer (basläromedel) bör produceras av andra än Musikrådet. Läromedelsproduktionen i övrigt bör framför allt knytas till fortbildning och projekt i Musikrådets egen regi. Ev. kan produktionen också omfatta material för arrangörsutbildning. Vi förutsätter att sådan verksamhet som avser konkreta insatser för regionala och lokala produktioner bekostas av resp. huvudmän och arrangörer.

En viktig informationsuppgift är att samordna informationen om svensk musik och svenska artister i utlandet. De internationella kontakter som inte är knutna till enskilda produktioner bör kunna genomföras på bredd och djup. Därför bör till informationsfunktionen knytas en rådgivande grupp med företrädare för Svenska institutet, statens kulturråd, STIM, Musikaliska akademien m.fl.

Uppgiften att bearbeta och dokumentera kunskaper och erfarenheter som görs inom musiklivet både på det nationella och det internationella planet hör till utvecklingsarbetet. Dokumentationen bör kunna ske genom en skriftserie. Informationsfunktionen bör därför ha kompetens även för denna uppgift.

Även biblioteksverksamheten bör höra till informationsfunktionen. Den bör i första hand bygga på Rikskonserterns nuvarande bibliotek. Under en övergångsperiod kan det också bli fråga om att ansvara för vad som för närvarande är regionmusikens centrala notbibliotek. Vi föreslår emellertid att ansvaret skall föras över till statens musiksamlingar.

Vi förutsätter att en avgiftsfinansierad verksamhet beroende på efterfrågan från regionala och andra intressenter kan medföra resurstillskott. Musikrådet bör vidare ta ut en prenumerationsavgift för sin månadstidning och i den även publicera betalda annonser. Vi har beräknat att tidningen skall vara självfinansierad.

Vi föreslår en central informations- och konsultationsenhet med sju personer, varav två avgiftsfinansierade. Inom programmen beräknar vi omkring fem personår för information och konsultation.

2.4.5 Administration

Den anslagsfinansierade administrationen inom Musikrådet begränsas till den egna verksamheten, inkl. Stockholms Blåsarmusik. För att kunna förverkliga riksdagens intentioner om administrativ service i övrigt bör Musikrådet avgiftsbelägga de tjänster det kan bli fråga om.

Ekonomiadministrationen omfattar budgetering och budgetuppföljning, kassa och medelsförvaltning, ekonomisk redovisning samt arbetet med bokslut och verksamhetsberättelse. Med hänsyn till statistikens betydelse för verksamhetsuppföljningen bör även statistikfrågor höra hit.

Personalarbetet kan inte begränsas till Musikrådets egna anställda. I Musikrådets verksamhet kommer även andra artister att beredas sysselsättning. Den kompetens Rikskonserter har att hantera artistfrågor måste därför bevaras. På detta begränsade område bör det från första stund kunna bli fråga om avgiftsbelagd service till det övriga musiklivet.

Den resebyrå som organiserats inom Rikskonserter bör behållas och anknytas till den administrativa enheten. Vi förutsätter att den blir självbärande.

Till enheten bör även knytas expertis med kompetens för rådgivning i musikakustiska frågor.

Ansvar för Musikrådets lokaler, inventarier och materiel hör till administrationen. Ansvar för lokalerna vid Schönfeldts Gränd och i kvarteret Kungl. Myntet. Till inventarierna hör Stockholmsmusikernas instrument och rekvisita. Upphandlingen av instrument m.m. bör flyttas över från regionmusikens nuvarande centrala kansli till den nya administrationsfunktionen.

Administrationen bör också omfatta frågor som hör samman med diariieföring och registrering, arkiv, växel och vaktmästeri.

Chefen för administrationen bör kunna följa den ekonomiska utvecklingen av Musikrådets verksamhet, kontrollera att beslutade budgetramar följs samt föreslå större och själv besluta om mindre organisationsförändringar. Chefen eller någon av medarbetarna bör vara sekreterare i styrelsen.

Vi föreslår sålunda en administrativ enhet om 17 personer, varav fyra är avgiftsfinansierade. Enheten skall även fullgöra administrativa uppgifter för stockholmsmusiken. Beräkningarna inrymmer en chef med assistent, två tjänster för personaladministration, fem för ekonomi och budget, inkl. löneutbetalningar samt, fyra för intendentur, telefonväxel och vaktmästeri. Fyra tjänster beräknas för resebyrån.

2.5 Programverksamhet

2.5.1 Gemensamma frågor

Utvecklingsarbetet, delar av produktionen och en stor del av informations- och rådgivningsverksamheten bör, som tidigare sagts, delas in i program efter verksamhetens musikaliska innehåll. Syftet med indelningen är att skapa förutsättningar för en hög konstnärlig nivå i Musikrådets verksamhet och samtidigt öka möjligheten till kontakter mellan musiklivet och arrangörer m.fl. Den kompetens som byggs upp skall även stå till musiklivets förfogande.

Programmen bör årligen fastställas av Musikrådets styrelse. För att kunna dimensionera resurserna och sköta rekryteringsarbetet under övergångsperioden är det emellertid nödvändigt att förutsätta vilka program som skall finnas under de första verksamhetsåren.

Vi vill understryka att den begränsade resursramen inte ger möjlighet till en sådan bemanning av programmen som vore önskvärd. Vi förutsätter dock att medlemmarna i de referensgrupper som föreslås

i någon mån kan kompensera dessa brister genom sin erfarenhet och sitt kunnande.

Vi har, som tidigare nämnts, utgått från följande program

- o Blåsmusik
- o Symfoni- och kammarmusik
- o Musik- och dansteater
- o Vokalmusik
- o Folkmusik
- o Afroamerikansk musik
- o Elektroakustisk musik.

Med hänsyn till att utvecklingsarbete kommer att vara en central uppgift inom programmen föreslår vi att ansvaret för programverksamheten närmast under direktören läggs på chefen för utvecklingsenheten, som därmed blir ansvarig för den personal som arbetar inom programmen. Vi förutsätter dock att direkta vägar finns mellan alla program och de centrala funktionerna.

Vid sidan av utvecklingsarbetet kommer varje program även att arbeta med planering, produktion och information. De anställda inom programmen deltar aktivt i planeringsfunktionens konferenser och kontaktmöten. De kan självständigt arbeta med produktion även om denna samordnas av produktionsenheten. De utför en stor del av Musikrådets rådgivnings- och informationsverksamhet.

För varje program utses en ansvarig musikkonsulent med hög kompetens inom det musikområde det gäller. Musikkonsulenten bör vara ordförande i den referensgrupp som bildas för varje program. I fortsättningen kallas referensgrupperna för programgrupper.

Musikkonsulenter skall inom sitt område bl.a.

- o Förmedla kontakter
- o Inventera och bearbeta produktions- och utvecklingsidéer som ett led i det årliga planeringsarbetet

- o Medverka som företrädare för sitt fackområde i Musikrådets planeringskonferenser
- o Bevaka fackområdet i samband med rådets anslagsframställningar och långtidsbedömningar
- o Initiera forsknings- och utvecklingsarbetet hos andra
- o Hålla kontakt med och främja förnyelse och yrkesanpassning av musikutbildningen
- o Verka för repertoarförnyelse och repertoarutveckling genom bl.a. tonsättaranställningar och beställningsverk
- o Ansvara för Musikrådets egna produktioner, inkl. de produktioner i Stockholms län som inte genomförs av Stockholms Blåsarmusik
- o Bidra med texter till fonogram-, produktions- och informationsverksamheten
- o Ge råd och information
- o Planlägga och leda fortbildning och utbildningsinsatser

För varje program bör finnas en eller två musikkonsulenter och en assistent. Projekt kan vara gemensamma för flera program.

2.5.2 Blåsmusik

Programmet omfattar blåsmusik såväl inom det allmänna musiklivet som inom försvarsmakten och vid statsceremonier. Programgruppen får därmed vidare uppgifter än Rikskonserterns nuvarande konsultgrupp för blåsmusikfrågor.

När det gäller den civila delen av musiklivet bör gruppen verka för en fortsättning av den verksamhet som Blåskonsultgruppen bedriver med bl.a. årliga symposier för landets blåsorkesterledare. Programmet kan därmed sägas bli det önskade centrala kansliet för blåsmusiken med uppgift att främja den utveckling som pågår. Vi räknar med att den musikkonsulent som har uppgifter ifråga om försvarsmusik även skall kunna avsätta viss tid för medverkan inom Stockholms Blåsarmusik.

För att ge en uppfattning om ansvarsområdet lämnas här en översikt över antalet registrerade blåsorkestrar:

Kommunala musikskolan	294
Riksförbundet Unga Musikanter	245
Riksförbundet Sveriges Amatörorkestrar	229
Svenska Missionsförbundet	109
Frälsningsarmén	75
Regionmusiken	10

Av översikten framgår att Musikrådets framtida insatser för blåsmusiken även innebär stöd till ungdomen och stöd till de fria trossamfunden.

Programmets uppgift att främja utvecklingen av musiken inom försvarsmakten och vid statsceremonier innebär att programmet skall värna om militärmusikens traditioner. Det skall också ta sitt ansvar för att militärmusiken utvecklas och för internationella kontakter på området. Även på utbildningssidan bör programmet kunna spela en roll.

Utbildningsinsatserna bör rikta sig mot

- o Stockholms Blåsarmusik inklusive den beridna musikkåren
- o Regionala ensembler med försvarsuppgifter
- o Arméns musikpluton
- o Frivilliga militärmusikkårer
- o Hemvärnsskåren

Till programmet bör knytas en eller två programgrupper. Vi förutsätter att försvarsmakten, utrikesförvaltningen, Landstingsförbundet, Kommunförbundet, RSAO, RUM, Militärmusiksamfundet och kyrkosamfund är representerade.

2.5.3 Symfoni- och kammarmusik

Programmet omfattar symfoni- och kammarmusik på professionell nivå samt den orkesterverksamhet som bedrivs inom SOR och RSAO.

Programgruppens sammansättning bör avspegla detta. Kontaktytorna blir många även för det här programmet. Dit hör

- o De professionella, statliga och statsunderstödda symfoni- och kammarorkestrarna
- o De regionala ensembler som bildas av regionmusikens nuvarande avdelningar, möjligen med undantag för de ensembler som även i framtiden skall vara blåsorkestrar
- o Kulturarbetsförmedlingar och Musikcentrum
- o Föreningen Sveriges Kamarmusikarrangörer
- o Sveriges Artisters och Musikers intresseorganisation, SAMI
- o Fylkingen
- o SOR-orkestrarna och motsvarande orkestrar inom RSAO

Uppgifterna inom programmet blir bl.a.

- att främja och producera internationella och nationella turnéer
- att förnya orkester- och kamarmusikrepertoaren och lämna råd i repertoarfrågor
- att svara för fortbildning av dirigenter, solister och musiker
- att främja anpassning av musikutbildningen till musiklivets behov
- att stödja nybildade ensembler för nutida och äldre musik

Tillgängliga medel bör i första hand användas för Musikrådets egna produktioner och för sådana som sker i samarbete med flera landsting eller kommuner. Produktionerna kan bl.a. avse nationella turnéer med symfoniorkestrarna.

En annan viktig uppgift blir att utarbeta förslag till hur riks-turnéer med de professionella orkestrarna skall finansieras och organiseras. Musikrådets resebyrå kan mot avgift sköta de praktiska frågorna i samband med orkestrarnas och kamarmusikgruppernas egna turnéer.

Vi anser det vara så väsentligt för landets musikliv att en fast barockensemble finns åtminstone under vår- och sommarmånaderna att vi beräknat vissa medel som ett stöd för en sådan inom den ram som står till vårt förfogande. Vi har också inhämtat att Uppsala läns landsting har för avsikt att bilda en ensemble för nutida musik. I uppbyggnadsskedet bör Musikrådet ägna dessa båda ensembler särskild uppmärksamhet.

Fortbildningsverksamheten bör delvis kunna knytas till stiftelsen Edsberg. Fortbildningen som bör avgiftsfinansieras, bör avse såväl fasta ensembler som fristående grupper och enskilda musiker.

En viktig fråga inom programområdet är svårigheterna för unga, nyss färdigutbildade musiker att komma in på arbetsmarknaden. Detta musikpolitiska problem bör Musikrådet känna ansvar för och ta upp i sitt utvecklingsarbete.

Ett sätt kan vara att inleda ett samarbete med Sveriges Artisters och Musikers intresseorganisation, SAMI. I SAMI:s verksamhet ingår olika former av yrkesförberedelser. Dit hör bl.a. förmedling av praktikanter till orkestrarna, vidareutbildning av sångare och instrumentalister, programproduktioner, seminarier och workshops. SAMI har också en kammarensemble, där ett 40-tal nyutbildade frilansmusiker får erfarenhet och anställningstrygghet under högst tre år.

2.5.4 Musik- och dansteater

Programmet för musik- och dansteater bör bl.a. ha följande kontakt-
tytor:

- o Kungliga Teatern (Operan)
- o Riksteatern
- o Stora Teatern i Göteborg
- o Malmö Stadsteater
- o Drottningholms teatermuseum
- o Folkoperan, m.fl. fria grupper inriktade på musikdramatik

- o Musikteatrarna i Umeå och Karlstad
- o Musikdramatiska skolan, Danshögskolan, Svenska Balett-skolan och balettskolorna i Göteborg och Malmö
- o Vadstenaakademien

Uppgifterna blir i stort sett likartade dem som anges i programmet Symfoni- och kammarmusik.

Turnéer med musikteater är emellertid av olika skäl mer komplicerade än orkesterturnéer vilket motiverar att Musikrådet tar en mer aktiv del. Det rör sig här som regel om produktioner som inte kan komma till stånd på regionala initiativ. Musikrådet bör därför kunna ta ett producentansvar för turnerande musikteater på exempelvis samma sätt som regionmusiken och Riksteatern gemensamt gjort i några fall.

Erfarenheterna från de gemensamma projekten visar att de samtidigt är stimulerande utmaningar för de medverkande musikerna. Projekten i sig kan därför ses som fortbildning. Samma effekt uppnås för övrigt med konsertanta framföranden av operamusik.

Särskilt angeläget i det här sammanhanget är att musikteatrarna i Umeå och Karlstad får ett vidgat område för sina föreställningar. Sannolikt kommer regionala samarbetsavtal att främja en sådan utveckling men Musikrådet bör på olika sätt kunna bidra till en effektiv användning av dessa och andra likvärdiga resurser.

Repertoarförnyelsen på musikteaterområdet bör inriktas på verk som kräver mindre orkesterresurser än de stora operaverken. Behovet av kammaropera är stort. Det kan också vara fråga om att pröva ny teknik på det sätt som Folkoperan gjort i bl.a. uppsättningen av Aida. Att programmet även bör omfatta dansteater innebär nya utmaningar.

Den barockensemble som vi föreslår i anknytning till Drottningholmsteatern skall i första hand ägna sig åt äldre musikteater på tidstrogna instrument även om den också skall verka som fristående

ensemble. Musikrådet bör även främja en utvidgad samverkan mellan Drottningholmsteatern, Musikdramatiska skolan och Vadstenaakademien.

Sångare som lämnar avgångsklassen vid musikdramatiska skolan går ofta ut på en arbetsmarknad som inte kan erbjuda dem meningsfulla arbeten. Därför har skolan inlett en projekt- och föreställningsverksamhet som liknar den SAMI bedriver för unga instrumentalister. I samarbete med etablerade orkestrar har skolan producerat färdiga operaföreställningar med avgångsklassen. Vi anser att Musikrådet bör stödja skolan i denna verksamhet som ett led i sina insatser under det här programmet. Musikrådet bör även undersöka om det finns förutsättningar att etablera en liknande verksamhet inom dans- och balettskolorna. I sammanhanget kan det vara av intresse att samarbeta med Riksteaterns baletter.

Det bör ligga på Musikrådet att komma överens med Riksteatern om en lämplig arbetsfördelning. Sannolikt kan vi återkomma med visst underlag härför i betänkande 2.

Programgruppen bör bestå av företrädare från Riksteatern, regionala musikteatrar, Operan, musikdramatiska skolan m.fl.

2.5.5 Vokalmusik

Programmet vokalmusik omfattar körer och annan vokal verksamhet utanför musik- och dansteater. Det innebär att företrädare för KÖRSAM kan utgöra programgrupp, utökad med representanter för sångsolister.

Den programansvarige musikkonsulenten bör rekryteras för uppgiften att främja den konstnärliga utvecklingen av körlivet. Med tanke på vad som sagts under de båda föregående avsnitten kan det t.ex. bli fråga om att inventera repertoar för kör och orkester eller för kör och annan instrumental ensemble samt att verka för skapande av ny musik på dessa områden. Det kan också gälla att främja tillväxten av operakörer ute i landet bl.a. för att underlätta turnéer

med opera. På sikt kan det bli aktuellt att verka för tillkomsten av flera professionella körer och att främja turnéverksamhet med dessa.

Med tanke på det omfattande körlivet inom Svenska Kyrkan och de fria trossamfunden kan programmet få särskild betydelse för landets kyrkomusik.

Till programmet hör också

- o Fortbildning av körledare, körsångare och sångsolister
- o Fortbildning av kapellmästare och musiker för samverkan med körer
- o Samverkan med Kommunförbundet/kommunala musikskolan för bildandet av ungdomskörer
- o Stöd till sångsolister i repertoarfrågor, arrangörskontakter m.m.

2.5.6 Folkmusik

Programmet omfattar instrumental och vokal folkmusik samt folkdans inom och utom landet. I programgruppen bör ingå företrädare för Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR, Svenska Ungdomsringen för bygdekultur och Riksförbundet för folkmusik och dans. Musikrådet bör överväga att även knyta företrädare för Svenskt Visarkiv, Musikmuseet och dansmuseet till gruppen.

Folkmusiken är ett levande inslag i musiklivet. Via den har Musikrådet möjlighet att nå nya publikgrupper, t.ex. invandrarna. Här kan utgångspunkten finnas för ett särskilt meningsfullt internationellt musikutbyte. Även möjligheten att stödja samernas musik bör självfallet tillvaratas.

Vi rekommenderar också att Musikrådet bygger vidare på den erfarenhet och det kunnande inom folklig musik som finns vid musikvetenskapliga institutionen i Göteborg och vid flertalet läns museer. Projekt av typen "Vi äro musikanter ifrån Skaraborg" bör stimuleras liksom bildandet av musikavdelningar vid läns museerna.

Det kan även finnas ett behov av att stimulera utvecklingen av professionella instrumentalensembler med inriktning på folkmusik.

2.5.7 Afroamerikansk musik

Området representerar ett relativt obearbetat fält för det professionella musiklivet men innehåller just därför möjligheter till förnyelse och publikkontakter.

Programarbete bör kunna börja med insatser för den del av ansvarsområdet som är tämligen väletablerad, nämligen jazzen. På sikt räknar vi med att det internationella och nationella utbytet av jazzgrupper kan skötas av fristående artistförmedlingar men i uppbyggnadsskedet bör utbytet bli en väsentlig uppgift inom programmet. Andra uppgifter är bl.a.

- o Fortbildning av fast anställda och frilansmusiker för att öka deras kommunikativa förmåga vid bl.a. interna konserter
- o Fortbildning av regionala jazzkonsulenter
- o Arrangörsutbildning för bl.a. landets jazzklubbar
- o Aktiv bearbetning av nya tänkbara arrangörer, t.ex. folkparker och Folkets husföreningar.
- o Rådgivning i repertoar- och engagemangsfrågor

Successivt bör programmet svara för motsvarande insatser inom övriga delar av den afroamerikanska musiken.

Programområdet kan vara av särskilt intresse för folkbildningen. Det är bl.a. vanligt att de fria grupperna på området börjar som studiecirklar. I programgruppen bör ingå företrädare för SJR. Folkbildningsförbundet, skolöverstyrelsen, Musikerförbundet m.fl.

2.5.8 Elektroakustisk musik

I avvaktan på en större spridning av den elektroakustiska musiken kan programgruppen för den elektroakustiska musiken begränsas till ett fåtal personer.

Vi anser att Musikrådet skall ha ett ansvar för att förankra och sprida kännedom om den svenska elektroakustiska musiken inom och utom landet.

Den programansvarige musikkonsulenten skall i övrigt

- o främja konsertproduktioner med elektroakustisk musik
- o lämna råd i repertoarfrågor m.m. i samband med sådana produktioner
- o fortbilda musiker, producenter, arrangörer och musiklärare i elektroakustisk musik
- o genomföra utbildningsprojekt av den typ EMS bedriver i samverkan med kursverksamheten vid Stockholms Universitet

Programgruppen bör bestå av företrädare för EMS, musikhögskolorna, FST och Musikaliska akademien

2.5.9 Övriga musikområden

Vi är väl medvetna om att alla musikområden inte är direkt representerade i de föreslagna sju programmen, t.ex. utomeuropeisk konst- och folkmusik. Ansvar för att sådana områden bevakas bör ligga inom utvecklingsenheten och inom näraliggande program. När Musikrådet anser sig ha anledning att göra omprioriteringar bör olika former av "smal" musik kunna bilda egna program.

2.6 Bemanning

Inrättande och fördelning av befattningar blir i framtiden en uppgift för Musikrådets styrelse men vi har förutsatt följande fördelning i utgångsläget. De allra flesta av de tjänster vi beräknat bör besättas med personal som är anställd inom regionmusiken och Rikskonserter. Behovet av speciella kunskaper och erfarenheter hos musikkonsulenterna inom programmen måste dock beaktas. I ett längre perspektiv kan det i samband med avgångar vara angeläget att pröva om inte fasta anställningar i flera fall kan er-

sättas av tidsbegränsade anställningar, anställning för visst uppdrag eller köp av konsulttjänster o.d. En ökning av personalstyrkan menar vi också är möjlig i ett längre perspektiv under förutsättning att efterfrågan på Musikrådets tjänster ökar och att detta kan ske genom självfinansiering. De med plustecken nedan angivna tjänsterna beräknar vi skall kunna vara självfinansierade redan i utgångsläget.

Ledning

Direktör och en assistent	2
---------------------------	---

Planering

En chef, en handläggare och en assistent	3
---	---

Utveckling

En chef, fem handläggare, varav en avgiftsfinansierad, och en assistent	6 + 1
---	-------

Produktion, inkl fonogram

En chef, sex handläggare och sju assistenter, varav en av- giftsfinansierad	13 + 1
---	--------

Information

En chef, fyra handläggare och två assistenter, varav sammanlagt två avgiftsfinansierade	5 + 2
---	-------

Administration

En chef, fem handläggare och sju
assistenter samt för resebyrån två
handläggare och två assistenter,
samtliga avgiftsfinansierade 13 + 4

Programverksamhet

Sju musikkonsulenter
Fyra biträdande konsulenter
Sju musikassistenter 18

De ekonomiska beräkningarna framgår av kapitel 5.

2.7 Arbetsgivarorganisation

Musikrådet skall vara en statlig stiftelse.

Rådet bör tillhöra samma arbetsgivarorganisation som den dominerande delen av landets musikinstitutioner. Därigenom skapas möjligheter för att bygga upp en gemensam arbetsgivarpolitik på musikområdet. Ingen av de övriga institutionerna tillhör arbetsgivarverkets ansvarsområde. Flertalet är delägare i Teatrarnas Riksförbund, TR. Vi föreslår, som närmare framgår av kapitel 6 att även Musikrådet ingår som delägare i TR. Detta förutsätter emellertid vissa förändringar av TR:s organisation.

Vårt förslag innebär att anställningsvillkor och därmed sammanhängande regelsystem inom Musikrådet regleras på det sätt som gäller för nuvarande Rikskonserter, dvs. icke statligt reglerade tjänster.

3. STOCKHOLMS BLÅSARMUSIK

3.1 Riksdagsbeslutet

Staten skall även i fortsättningen ta ett särskilt ansvar för musiken inom försvarsmakten och för att upprätthålla och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Det innebär bl.a. att staten

behåller ansvaret för regionmusikens avdelning i Stockholm, som därmed också får huvudansvaret för landets ceremoni- och högvaktsmusik.

Stockholmsdavdelningen skall mer konkret svara för huvuddelen av de speltillfällen som avser musik vid statsceremonier och dessutom för ca 25 procent av antalet speltillfällen som avser tjänstemusik vid förband och skolor.

En ganska stor del av de statliga musikresurserna i Stockholm kommer liksom nu att kunna användas för uppgifter inom det allmänna musiklivet, i skolor, i föreningssammanhang och vid offentliga konserter. Riksdagen förutsätter att staten träffar en särskild överenskommelse med Stockholms läns landsting om omfattningen av denna typ av verksamhet i Stockholms län.

Avdelningen skall knytas till den nya centrala musikinstitutionen, som därmed kan bedriva musikproduktion med en egen ensemble.

Sammantaget innebär det sagda att Stockholmsavdelningen får både nationella uppgifter och uppgifter på det regionala och lokala planet. I uppgifterna på det nationella planet ingår främst ansvaret för ceremoni- och högvaktsmusiken. Avdelningen kan också få nationell betydelse genom att den kan verka som symfonisk blåsorkester. I det regionala musiklivet blir avdelningens uppgifter desamma som för de regionala ensemblerna ute i landet.

Utifrån såväl kulturpolitiska som turistmässiga synpunkter talar mycket starka skäl för att en högvakt med beriden musikkår bör bibehållas.

Riksdagsbeslutet öppnar även en möjlighet att undersöka i vilken mån det går att utnyttja den musikaliska kapacitet som finns hos avdelningen för uppgifter som ligger utanför dess nuvarande ansvarsområde.

Kostnaderna för musikavdelningen får uppgå till drygt 11 milj. kr i 1983 års penningvärde. Av kostnaderna utgör 3,3 milj. kr. ersättning för uppgifterna inom försvaret. Det sist nämnda beloppet ger en yttersta ram för omfattningen av avdelningens förpliktelser mot försvarsmakten.

3.2 Allmänna överväganden

Vi föreslår att den fasta ensemble som bygger på nuvarande Stockholms musikavdelning får namnet Stockholms Blåsarmusik. Inom denna utgår vi från att olika ensembler organiseras med egna namn, som t.ex. Stockholms Blåsarsymfoniker.

Utgångspunkten för våra förslag är att enheten kommer att få följande huvuduppgifter

- o Musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier
- o Utvecklingsarbete och egen produktion i samverkan med övriga delar av Musikrådet
- o Musik i Stockholms län enligt särskilda överenskommelser med bl.a. Stockholms läns landsting.

Kopplingen till Musikrådet innebär att musikerna skall vara verk-samma i Musikrådets programverksamhet. Detta är särskilt viktigt under rådets första år då vi räknar med att produktionsmedlen blir begränsade.

För att hålla nere kostnaderna och ge utrymme för ett så stort antal musiker som möjligt har vi även i övrigt sökt använda gemen-samma resurser inom Musikrådet för Blåsarmusiken.

Det innebär att personal- och ekonomiadministration, marknadsföring och information m.m. bör skötas av rådets enheter för ändamålen. För dessa uppgifter har vi inte beräknat några särskilda resurser inom Blåsarmusiken. Vi har också räknat med att insatser från programmet för blåsmusik kommer att underlätta Blåsarmusikens uppgifter.

I det följande presenterar vi våra överväganden om den framtida verksamheten med Stockholms Blåsarmusik. Vi utgår ifrån att omkring en tredjedel av resurserna används för försvars- och ceremonimusik, en tredjedel för utvecklingsarbete och nationell produktion och en tredjedel för verksamhet i Stockholms län.

Våra förslag rörande musiken i Stockholms län presenteras i kapitel 4.

3.3 Musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier

3.3.1 Uppdragets omfattning

Tillgängliga försvarsmedel anger den yttersta ramen för musik inom försvarsmakten och vid statsceremonier. Den ram riksdagen fastställt för Stockholms Blåsarmusik räcker inte till det antal speltillfällen som nämns i propositionens översiktliga framställning. Vi har funnit det nödvändigt att på ett par punkter föreslå smärre förändringar av regeringens preliminära beräkningar. I underlaget för statens förhandlingsnämnds förhandlingar med landstingen har vi räknat med att de regionala ensemblerna med försvarsuppgifter, inkl. Gotlands ensemble, även skall utföra högvaktsmusik i viss utsträckning. Arméns musikpluton bör utföra högvaktsmusik i minst samma omfattning som hittills. Vi räknar också med att Gotlands ensemble utför försvarsmusik på Gotland. Dessutom har vi funnit det nödvändigt att inom Stockholmsråjongen minska antalet speltillfällen per förband och år.

I det nämnda förhandlingsunderlaget har vi använt begreppet musikerspeltillfällen. Ramen på 3,3 milj. kr. i 1983 års penningvärde räcker till 3 375 musikerspeltillfällen per år för Stockholms Blåsarmusik med följande fördelning

Ceremonimusik	445
Högvaktsmusik	1 190
Tjänstemusik	1 740

Ansvarsområdet omfattar Stockholms, Uppsala och Västmanlands län. Normalt föreligger emellertid inget behov av tjänstemusik i Västmanland. Mer än 75 procent av antalet speltillfällen beräknas uppstå inom Stockholmsområdet.

3.3.2 Beridna musikkåren

Sedan regionmusikens tillkomst ingår i Stockholms musikavdelning en beriden musikkår med en regementstrumpetare som ledare, en pukslagare och 16 musiker. Den beridna kåren ingår i högvakten vid ca 25 tillfällen per år. Den medverkar även vid större rytartävlingar och uppvisningar av typen tattoo.

Kåren upprätthåller de militärmusikaliska traditionerna genom att framföra den gamla kavallerimusiken, med anor från Gustav Vasas tid. Som redan nämnts anser riksdagen att mycket starka skäl talar för att en högvakt med beriden musikkår bör bibehållas.

Genom beslut 1985-06-06 har regeringen givit överbefälhavaren i uppdrag att utreda den beridna garnisonstjänsten efter budgetåret 1986/87. Som planeringsförutsättning gäller att garnisonstjänsten till del skall utföras som beriden men att staten endast skall betala en mindre del av de merkostnader som därigenom uppstår.

För att en beriden musikkår skall kunna behållas efter 1988 krävs

att överbefälhavarens planering ger till resultat att garnisonstjänsten i Stockholmsområdet även i framtiden delvis skall utföras som beriden

att lämpliga hästar kan ställas till förfogande

att försvarsmakten kan ge musikerna nödvändig ridutbildning

att musiker med intresse för ridande musiktjänst kan rekryteras till Stockholms Blåsarmusik och

att skyldighet att genomgå ridutbildning och medverka i den beridna musikkåren intas i anställningsavtalet för ett antal musiker

Intresset för den beridna musikkåren har ökat under senare år även bland musikerna. Vi ser därför inga svårigheter när det gäller den framtida rekryteringen. Däremot är det av flera skäl angeläget att tillräcklig tid kan avdelas för ridutbildning i tjänsten. För att kunna ingå i den beridna musikkåren krävs en grundläggande ridutbildning på i genomsnitt 50 timmar. Därefter krävs regelbunden träning omkring en timme per vecka under hela året. Utbildningen måste genomföras av försvarsmakten utan kostnad för Stockholms Blåsarmusik.

De starka skäl som talar för den beridna musikkåren gör att vi förutsätter att den finns kvar i framtiden. Vi räknar även med att en del av utvecklingsarbetet på militärmusikområdet knyts till den beridna kåren.

3.3.3 Arméns musikpluton

Vid Södermanlands regemente i Strängnäs utbildas årligen en arméns musikpluton. Plutonen är den enda i sitt slag i Sverige. Den består av 60 värnpliktiga musiker som utbildas för att ingå som bevaknings- och musikmän i krigsorganisationen. De 60 instrumentalisterna rekryteras efter uttagningsprov från hela landet. Hälften av utbildningstiden ägnas åt stridsuppgifter och hälften åt musiktjänst.

Efter en grundläggande utbildning och samträning kan musikplutonen uppträda som blåsorkester. Den skall i första hand ge konserter som symfonisk blåsorkester eller uppvisningar i figurativ marschmusik.

Plutonen ger konserter såväl inom- som utomhus. Den deltar även vid statsbesök, ceremonier och parader. Sommartid genomförs omkring 40 musikhögvakter i Stockholm.

Det figurativa musikprogrammet är en utveckling av svensk militär-musikalisk tradition. Plutonen har därmed blivit ett viktigt instrument för utvecklingsarbetet på det här området. Den är också ett av de medel arméchefen använder för att skapa intresse för försvarsmaktens verksamhet. Målgruppen skall därför inte vara enbart militär personal och deras anhöriga utan hela vårt samhälle. Plutonen måste ses som en del av samhällets musikutbud.

Musikplutonen har hittills bedrivits som försöksverksamhet. De nödvändiga besluten har nu tagits för att verksamheten skall kunna bli permanent.

Under försöksperioden har arméchefen köpt tjänster från regionmusiken för den konstnärliga ledningen av plutonen. Med hänsyn till att plutonen avlastar regionmusiken har arméchefen föreslagit att regionmusiken i framtiden svarar för den musikaliska ledningen utan kostnader för armén. Vad som behövs är en musikdirektör, en regementstrumslagare och en trumslagare till en årlig kostnad av omkring 400 000 kr.

Eftersom regionmusiken behöver vikarier för de anställda som arbetar för plutonen anser vi att en kostnadsöverbältring inte kan ske före 1988. Däremot tycker vi att Sveriges Musikråd fr.o.m. den 1 januari 1988 skall ställa erforderliga tjänster kostnadsfritt till förfogande. En förutsättning är emellertid att musikplutonens konstnärliga ledning även kan användas för andra ändamål t.ex. militärmusikalisk utbildning av fasta ensembler, frivilliga militärmusikkårer och hemvärnskårer.

En annan förutsättning kan vara att musikplutonens förläggning omprövas. Eftersom huvuddelen av plutonens verksamhet genomförs i Stockholmsområdet bör kostnadsskäl tala för en förläggning närmare Stockholm. Därigenom underlättas även samarbetet mellan musikplutonen och Blåsarmusiken.

3.4 Utvecklingsarbete och nationell produktion

För att visa att Stockholms Blåsmusik är en resurs att räkna med i Musikrådets utvecklingsarbete och produktion ger vi i det följande en beskrivning av vad som kan göras under rubriker som motsvarar rådets olika program. Det praktiska arbetet med egna musiker kan även ge rådet kunskap och erfarenheter som är av värde i övriga delar av verksamheten, t.ex. administration och marknadsföring. Den kompetens som måste finnas inom rådet för att hantera de egna problemen ger som bieffekt ökade möjligheter till utåtriktad service och rådgivning.

Blåsmusik

Vi räknar med att Musikrådet inom sitt program för blåsmusik bl.a. bedriver militärmusikaliskt utvecklingsarbete.

Som exempel på utvecklingsinsatser där Stockholms Blåsmusik bör medverka kan nämnas

- o Inventering, arrangering, nybeställning och framförande av försvarsmusikrepertoar för ensembler på maximalt 20-25 musiker
- o Fortbildning av regionala ensembler med försvarsuppgifter
- o Musikalisk utbildning av arméns musikpluton, frivilliga militärmusikkårer och hemvärnskårer
- o Utveckling av former för tattoos och andra större uppvisningar
- o Vidareutveckling av den beridna musikkåren
- o Utveckling av en ensemble för äldre tiders försvarsmusik.

Den först nämnda uppgiften är viktig för såväl Stockholms Blåsmusik som för de regionala ensemblerna. Även i Stockholm måste som regel framträdanden inom försvarsmakten ske med ensembler på 22-25 man. Ute i landet kommer detta att bli regel. Därmed är de delar av originalrepertoaren utesluten som förutsätter större ensembler. Eftersom det inte finns ekonomiska förutsättningar att bilda större ensembler måste repertoaren anpassas till de ensembler

som finns. Av intresse i sammanhanget är vidare att en av de nuvarande ensemblerna i Stockholm börjat specialisera sig på äldre försvarsmusik. På sikt räknar man med att den ensemblen samtidigt utgör den beridna musikkåren. Det är angeläget att den utveckling som är på gång kan fullföljas av Musikrådet.

Till de nationella uppgifter som riksdagen pekat på för Stockholms Blåsarmusik hör uppgiften att verka som symfonisk blåsorkester. Regionkapellmästaren i Stockholm har i skrivelse till Cemus framhållit att den ideala numerären för en sådan ensemble är ca 90 musiker. För närvarande finns ca 55 musiker i Stockholm.

Vi anser det vara viktigt att en symfonisk blåsorkester med professionella musiker ibland kan bildas. Den behövs bl.a. som förebild för landets ca 1 000 blåsorkestrar på amatörnivå. Det är emellertid uteslutet under överskådlig tid att utvidga den blåsorkester som för närvarande finns i Stockholm med ytterligare fast anställda musiker. Därmed har frågan om symfonisk blåsorkester blivit ett exempel på vad riksdagen kallar "komplexa produktioner som av ekonomiska, konstnärliga eller tekniska skäl inte kan ingå i det regionala utbudet". Musikrådet bör känna ett ansvar för att förse landet med symfonisk blåsmusik. I de fall numerären i Stockholm inte bedöms som tillräcklig bör det kunna bli fråga om samproduktioner med någon eller några av landets övriga blåsarensembler.

Stockholms Blåsarmusik kommer genom sin storlek att kunna bilda unika blåsarensembler, t.ex. saxofonkvartett, klarinettkvintett, fanfartrumpetare och slagverksensembler. Även dessa är av nationellt och internationellt intresse och bör få möjligheter att turnera.

Även i de fall ensemblerna inom Stockholms Blåsarmusik har professionella motsvarigheter ute i landet bör de vara av intresse i Musikrådets utvecklingsarbete. De kan t.ex. användas av tonsättare för att pröva nyskriven musik och nya uttrycksmedel eller för att provspela tidigare okänd musik. Därefter kan repertoaren förmedlas vidare till landets blåsarensembler.

Symfoni- och kammarmusik

Kammarmusiken dominerar Stockholms musikavdelning och kommer i framtiden att vara ett dominerande inslag i Stockholms Blåsarmusik. De förnyelsesträvanden som finns inom befintliga ensembler bör Musikrådet ta till vara och stimulera. Erfarenheterna från regionmusiken visar att ett medvetet konstnärligt ansvarstagande kan leda fram till ensembler som KROUMATA och Gotlandskvartetten. Vi förutsätter att Gotlandskvartetten liksom hittills, trots att den tillhör Gotlands kommun, får möjlighet att verka på internationell och nationell nivå.

Även Stockholmsavdelningens tankar på en kammarmusikserie med gästartister i nuvarande lokaler kan vara värd att utveckla. Den ursprungliga tanken var att regionmusikens ensembler ute i landet skulle få en fast punkt för gästframträdanden i Stockholm. På motsvarande sätt skulle regionmusikens övriga avdelningar vara fasta punkter för framträdanden med "systeravdelningarnas" ensembler. I den nuvarande organisationen finns, för den som vill ta vara på möjligheten, ett inbyggt, landsomfattande distributionsnät med 22 utbudspunkter. Samtliga musikavdelningar har idag repetitionssalar som kan användas för framträdanden med kammarmusik för publik. Om distributionsnätet utvidgas till att omfatta även övriga statsunderstödda, regionala orkestrar och ensembler kommer nätet att omfatta ca 30 utbudspunkter. Denna utveckling bör främjas av Musikrådet och berörda landsting.

Stockholms Blåsarmusik kan också få betydelse för Musikrådets utvecklingsarbete avseende orkestermusik. Det gäller bl.a. musikhögskolornas utbildning av dirigenter, komponister och musiker. Blivande dirigenter och komponister bör liksom hittills i viss utsträckning få arbeta praktiskt med ensembler ur Blåsarmusiken. En möjlighet som återstår att pröva är att erbjuda blivande yrkesmusiker handledda praktikplatser inom Stockholms Blåsarmusik.

Musik- och Dansteater

Stockholms musikavdelning har betydande erfarenhet av musik- och dansteater i vid mening. Som exempel på musikdramatiska produktioner med avdelningen kan nämnas Fadren, Historien om en soldat, Carmen (i samarbete med Parkteatern), De djupa vattnen och Friskytten (i samarbete med Sjöfleoperan). Produktioner av den här arten kräver emellertid betydande arrangörsintäkter. Avdelningen är för närvarande beroende av intäkterna från arrangörsavgifter för sin verksamhet. Mer än halva driftbudgeten har utgjorts av intäkter. Det innebär att krav ställts på en omfattande ensemblerverksamhet med föga kostnadskrävande produktioner. Musikrådet får i sina prioriteringar avgöra om ett marginellt resurstillskott skulle möjliggöra att det tidigare utvecklingsarbetet kan komma igång igen med t.ex. ett framtida samarbete mellan Stockholms Blåsarmusik och musikdramatiska skolan.

Vokalmusik

Flera av de befintliga ensemblerna arbetar med sångare och körer. Stockholms kammarblåsare har tillsammans med olika sångare gjort föreställningar med kammaropera. Scalakvintetten arbetar ibland tillsammans med körer. Holmiakvintetten gör produktioner med trubadurer. Blåsarkapellet har framträtt med sångsolister.

Vissa av ensemblerna, bl.a. KROUMATA, har samarbetat med sångare och dansare inom nutida musikproduktioner. Sådan verksamhet bör kunna fortsätta inom Musikrådets ram.

Afroamerikansk musik

Brassband och improviserad blåsmusik har en naturlig plats i Stockholms Blåsarmusik.

Folkmusik

Stockholms musikavdelning har en liten folkmusikensemble som visat att folkmusik mycket väl kan ingå i ett seriöst musikutbud. Stock-

holms Blåsarmusik torde emellertid med hänsyn till sina huvuduppgifter ha mycket begränsad tid för detta område.

Elektroakustisk musik

Stockholms musikavdelning har lagt stor vikt vid den nutida musiken. Ekonomin har emellertid inte medgivit inköp av elektronisk utrustning. Lokalerna är dock utformade med tanke på framtiden. Musikrådet bör överväga att låta Blåsarmusiken i erforderlig utsträckning använda den mobila utrustning som nyligen anskaffats av Rikskonserter.

Oberoende av vad som blir möjligt i de egna lokalerna planerar avdelningen ett samarbete med EMS och Fylkingen. De planerna borde passa väl för Musikrådet och Stockholms Blåsarmusik att ta över och vidareutveckla.

3.5 Centrala notbiblioteket

För närvarande är regionmusikens centrala notbibliotek placerat i direkt anslutning till Stockholms musikavdelnings bibliotek. Planerna har gått ut på att de båda biblioteken skall få gemensam administration och gemensam notbibliotekarie.

En väsentlig del av det centrala notbiblioteket består av s.k. militärmusikalier, dvs. notmaterial från militärmusikens tid före 1971. Dessa musikalier klassas som arkivhandlingar inom krigsarkivets ansvarsområde. Krigsarkivet har deponerat dem hos regionmusiken. Under en följd av år har man gjort den bedömningen att musikalierna främst har kulturhistoriskt värde.

Flera skäl talar för att föra över biblioteket till Statens musiksamlingar. På så sätt skulle statens notmaterial avsett för utlåning finnas på ett ställe under sakkunnig ledning. SOR:s bibliotek finns också deponerat hos Statens musiksamlingar. En samordnad service till det regionala musiklivet skulle därmed uppnås.

Nackdelar med en överföring finns också. Statens musiksamlingar kan t.ex. enligt uppgift inte ta emot regionmusikens notbibliotek

utan resurstillskott. Under alla förhållanden räknar vi med att ett resurstillskott blir nödvändigt om servicen skall kunna förbättras.

Stockholms musikavdelning har ett eget bibliotek, anskaffat efter 1971. Med tanke på att en av ensemblerna börjat specialisera sig på äldre tiders militärmusik blir i framtiden även de äldre militärmusikalierna av värde. Stockholms Blåsarmusik bör dessutom kunna medverka i olika utbildningssammanhang med repertoarrådgivning som ett väsentligt inslag. Mot den bakgrunden kan man ifrågasätta det lämpliga i att frångå sig det centrala notbibliotek som finns i nya specialinredda lokaler.

Musikrådet som helhet har som en av sina huvuduppgifter att bevara, levandegöra och utveckla de militärmusikaliska traditionerna. Uppgiften är alltså vidare än Stockholmsavdelningens nuvarande uppgift i försvarssammanhang. Även den vidare uppgiften för rådet talar för att det bör behålla de dokument som är bärare av traditionerna.

Centrala notbiblioteket är främst ett bibliotek för landets blåsmusik, men där finns också betydande inslag av annan repertoar. Även den sist nämnda bör vara av intresse för Musikrådet. Vi föreslår därför att centrala notbiblioteket bibehåller sina lokaler i anslutning till biblioteket för Stockholms Blåsarmusik.

Vi föreslår samtidigt att biblioteket samordnas med statens musiksamlingar på sådant sätt att den myndigheten har tillsyn över biblioteket och meddelar föreskrifter och råd så att förvarings-, registrerings- och utlåningsrutiner överensstämmer med motsvarande rutiner vid musiksamlingarnas bibliotek. Utlåning skall kunna ske från båda biblioteken. Sakkunnig personal skall utses i samråd med musiksamlingarna. Det möter inte heller något hinder att gå ett steg längre och organisatoriskt inlemma biblioteket i Statens musiksamlingar men behålla nuvarande lokalisering. Kostnaderna torde bli i stort desamma. Vi har beräknat omkring 200 000 kr. inom ramen för Musikrådets produktionsmedel för bibliotekets skötsel

3.6 Organisationsförslag

Mot den givna bakgrunden föreslår vi att Stockholms Blåsarmusik ingår i Musikrådet som en självständig produktionsenhet direkt underställd direktören.

I utgångsläget räknar vi med 55 musiker i Stockholms Blåsarmusik vartill kommer två musiker för armens musikpluton. Vidare bör en chef ha det samlade ansvaret för planeringsverksamhet och budget. Denne förutsätts även svara för mer långsiktig planering och utveckling i nära samarbete med programmet för blås- och försvarsmusik och dess referensgrupp. För den konstnärliga ledningen beräknar vi två kapellmästare. Den ene leder försvars- och ceremonimusiken och har producentansvar för denna och är samtidigt med biträde av två musiker ansvarig för den konstnärliga delen av arméns musikplutons utbildning och verksamhet. Den andre leder hela ensemblen när denna framträder, t.ex. i symfoniska sammanhang, och har planerings- och samordningsansvar för de mindre ensemblerna. Tillsammans med chefen har denne kapellmästare även producentansvar för riksproduktioner o.d. Vi beräknar därutöver behov av en administrativ assistent, en notbibliotekarie samt fyra inspicienter och vaktmästare.

Producentutgifter för Blåsarmusikens insatser i Stockholms län förutsätter vi handhas av den sektion inom Musikrådets produktionsenhet som svarar för hela utbudet i länet.

4 MUSIK I STOCKHOLMS LÄN

4.1 Riksdagsbeslutet

Staten kommer att behålla ansvaret för regionmusikens avdelning i Stockholm av skäl som redovisats i tidigare kapitel. Därför har riksdagen bedömt det som lämpligt att även Rikskonserterns verksamhet i Stockholms län blir kvar under statligt ansvar. Såväl musikavdelningen som den del av Rikskonserterns regionkontor som avser Stockholms län bör knytas till den nya centrala musikinstitutionen.

En särskild överenskommelse bör träffas mellan staten och Stockholms läns landsting om utnyttjandet av de statliga musikresurserna inom landstingets område. En ganska stor del av de statliga musikresurserna kommer nämligen liksom nu att kunna användas för uppgifter inom det allmänna musikkivet, i skolor, i föreningssamhang och vid offentliga konserter. Även om Stockholms läns landsting inte kommer att ha ansvaret som huvudman för en egen regional musikorganisation har landstinget ett fortsatt ansvar för att länets musikbehov tillgodoses, att de statliga musikresurserna i länet utnyttjas för detta ändamål och att arrangörerna inom länet kan göra detta på samma villkor som kommer att gälla för landet i övrigt.

4.2 Förhandlingsläget

För närvarande förefaller inte någon överenskommelse vara aktuell mellan staten och Stockholms läns landsting. I avvaktan på en eventuell avtalsreglering på ett senare stadium räknar vi med att Musikrådet i kontinuerlig samverkan med landstinget och länsbildningsförbundet i Stockholms län kommer att utforma "musikpaket" med ett rikt och föränderligt innehåll. Vi föreslår också att det i framtiden bör vara Musikrådets uppgift att komma överens med landstinget och kommunerna i länet om de insatser som bör göras på musikområdet.

4.3 Musikrådets ansvar

Ansvaret för musikutbudet i Stockholms län är en viktig uppgift för Musikrådet. Planeringen av utbudet skall ske i nära samverkan med landstinget, kommunerna och Länsbildningsförbundet.

Det är önskvärt att Stockholms läns landsting, liksom övriga landsting, har någon form av regionalt musikpolitiskt handlingsprogram. Musikrådets utbud i länet bör i möjlig utsträckning stå i överensstämmelse med de prioriteringar som kommer till uttryck i programmet. Resursfrågan är av väsentlig betydelse. För att rådet skall få ekonomiska möjligheter att presentera ett utbud måste samtliga användare av rådets musikinsatser bidra till finansieringen.

I avvaktan på ett handlingsprogram har vi förutsatt ett behov av särskilda satsningar av exempelvis den karaktär som anges i det följande.

Arrangörsutbildning bör fortsätta enligt den plan som utarbetats av Rikskonserter, regionmusiken och Stockholms läns bildningsförbund. Utbildningen inleddes verksamhetsåret 1983/84 och omfattade då arrangörerna inom några av länets kommuner. Målet är att ha klarat av samtliga kommuner under en femårsperiod. Sista året i planeringsperioden är 1987/88. Året därpå gäller nya förutsättningar eftersom den nya organisationen då är genomförd. Vi räknar med att det därmed är aktuellt att börja på en ny femårsperiod för arrangörsutbildningen.

Inget annat län har så många undersysselsatta frilansartister som Stockholms län. Vi har därför utgått från att landstinget känner ett ansvar för frilansartisterna och gärna tillsammans med Musikrådet vill arbeta med dessa i olika projekt. I det här sammanhanget är det angeläget att även samarbeta med Musikcentrum och arbetsmarknadsstyrelsens kulturarbetarsektion eller den stiftelse som kan komma att bildas för kulturarbetsförmedling.

Flera av länets kommuner har ett stort inslag av invandrare. Som ny och eftersatt publikgrupp borde invandrarna vara intressanta för såväl Musikrådet som landstinget.

Länets glesbygdskommuner, inkl. skärgårdskommunerna, uppvisar samma problem som landets övriga glesbygd. För dessa skulle projekt med samordnade kultursatsningar kunna bli aktuella.

I Stockholms län finns ovanligt stora ekonomiska, sociala och kulturella skillnader mellan olika bostadsmiljöer m.m. Särskilda satsningar kan vara motiverade i miljöer som ligger avlägset från ett rikt kulturellt utbud.

Syftet med dessa exempel är att ge en bakgrund till den inriktning vi föreslår för Musikrådets insatser i Stockholms län vid sidan

av mer reguljär konsertverksamhet. Av olika skäl vill vi avfärda tanken att de statliga resurser som ställs till länets förfogande skall begränsas till en viss del av kapaciteten vid Stockholms Blåsarmusik.

4.4 Stockholms Blåsarmusik

Under förutsättning att de förslag vi ovan lagt kan förverkligas kommer Stockholms Blåsarmusik inte att gå ut med ett eget musikutbud till Stockholms läns landsting och övriga arrangörer inom länet. Istället kommer produktioner med Blåsarmusiken att vara en integrerad del i Musikrådets utbud till länet.

Med hänsyn till det nära samarbete som Stockholms musikavdelning redan har med Stockholms kommun förutsätter vi också att Musikrådets, landstingets och kommunernas gemensamma planering även omfattar Stockholms kommun.

4.5 Organisation

Mot bakgrund av vad ovan anförts och med hänsyn till Rikskonserterers nuvarande verksamhet i länet skulle vi gärna se ett relativt rikt resurstillskott i dessa sammanhang. I propositionens beräkningar har emellertid endast omkring hälften av de resurser, som Rikskonserter nu använder för Stockholms län, avsatts för motsvarande verksamhet. Det är också klart att framför allt Stockholms kommun har i förhållande till landet i övrigt ett omfattande offentligt stöd till sitt musikliv. Vi har sökt avväga dessa och andra förhållanden mot varandra.

Vi anser att i Musikrådets produktionsenhet bör finnas en särskild sektion för verksamhet i Stockholms län med producentuppgifter som liknar dem som i dag utförs av Rikskonserterers regionkontor. Denna sektion bör kunna vara förhållandevis liten, eftersom den förutsätts kunna utnyttja samtliga enheter och program inom Musikrådet. Vi beräknar två producenter och två assistenter för dessa uppgifter. Vi utgår ifrån att landstinget efter förhandlingar avsätter resurser för samarbete och samverkan.

Vi har övervägt att samordna Musikrådets sektion för Stockholms län med Stockholms Blåsmusik men finner en sådan samordning direkt olämplig. På båda sidor kommer endast en mindre del av verksamheten att vara gemensam. Risk finns i sådant läge att icke gemensamma delar blir missgynnade. Självklart förutsätter vi ett nära samarbete i gemensamma frågor.

Särskilda produktionsmedel för Stockholms län har vi inte beräknat. Liksom i fråga om övrig verksamhet förutsätter vi att det måste vara Musikrådets styrelses uppgift att fatta beslut om fördelning av tillgängliga samlade produktionsmedel, i detta sammanhang efter överläggningar med bl.a. Stockholms läns landsting.

5 FINANSIERING

I riksdagsbeslutet anges resurserna för omorganisationen i belopp hämtade från eller relaterade till nivån i regleringsbrevet för budgetåret 1983/84. Resurserna på central nivå skall fördelas på följande sätt.

Centrala institutionen	20 250 000 kr.
Regionmusikens avdelning i Stockholm	11 000 000 kr.
Rikskonserterns verksamhet i Stockholms län	750 000 kr.

Summa	32 000 000 kr.
-------	----------------------

Förutom denna ram har vi räknat med de medel för fonogramverksamhet som budgetåret 1983/84 tillfördes Rikskonserter från kulturrådet. Beloppet uppgick till 1 750 000 kr., vilket innebär att 33 750 000 kr. står till förfogande för omorganisationen.

Vi har inhämtat att förhandlingarna mellan staten och landstingen om fördelningen av de regionala resurserna sannolikt kommer att föras utifrån de faktiska kostnaderna budgetåret 1983/84, dvs. anslagen enligt regleringsbreven kompletterade med tilläggsanslag-
en till regionmusiken och Rikskonserter. Därför har vi räknat upp den statliga resursen till en motsvarande prisnivå. Det innebär att 37 250 000 kr. står till vårt förfogande av anslagsmedel.

Vi har vidare förutsatt en viss avgiftsfinansiering i våra förslag. Om efterfrågan på Musikrådets tjänster ökar bör även avgiftsfinansieringen kunna öka och därmed bemanning och verksamhet.

De organisationsförslag som redovisats i kapitel 2 och 3 innebär följande disposition av resurserna.

Sveriges Musikråd

Löner och sociala kostnader ⁴⁾	10 500 000
Lokaler ⁵⁾	2 100 000
Kontorsomkostnader	2 850 000
Produktionsmedel netto ²⁾	9 500 000
Avsättning för "Musikens Hus" ⁶⁾	500 000
Avsättning för specialensemble ⁷⁾	500 000
	25 950 000

Stockholms Blåsarmusik

Löner och sociala kostnader	
55 musiker	7 800 000
10 övriga ¹⁾	1 500 000
Driftsmedel, netto ²⁾	1 000 000
Lokaler ³⁾	993 000
	11 300 000 (avrundat)
 TOTALT	 37 250 000

1) Härav två musiker/instruktörer för Arméns musikpluton.

2) Till detta kommer de konsertintäkter (motsv.) som intjänas. Kostnader för administration, information m.m. belastar direkt Musikrådet.

3) Avser 1983/84 års lokaler. CEMUS förutsätter att kostnadsökningen för avdelningens nya lokaler finansieras i särskild ordning.

4) För 60 personer, inbegripet fyra för verksamheten i Stockholms län. Medel motsvarande ytterligare fyra personer förutsätts vid organisationens start bli finansierade genom försäljning av tjänster.

5) En lokalisering till Rikskonserters/Regionmusikens nuvarande lokaler förutsätts.

6) Se kap. 2 och 6.

7) Se kap. 2 och 6.

6 ÖVRIGA FÖRSLAG

6.1 Allmänna överväganden

Om Sveriges Musikråd bildas med uppgifter och verksamhet i huvudsaklig överensstämmelse med vårt förslag bör det få vissa konsekvenser för institutioner, områden och verksamhet utanför nuvarande regionmusiken och Rikskonserter.

I vissa avseenden har vi funnit dessa frågor så omfattande att de kräver grundligare analyser och överläggningar med berörda intressenter. Det innebär att vi inte nu kan avge några förslag. Det gäller i första hand statens kulturråd, där en klar arbetsfördelning i vissa musikpolitiska frågor bör finnas mellan kulturrådet och Musikrådet. Samtidigt bör övervägas en förenkling och måhända även delvis regionalisering av det statliga stöd- och bidragssystemet inom musikområdet som även har ett samband med frågan om arrangörsavgifter. Den beslutade reformen och kommande avtal mellan stat och landsting har knappast förenklat en komplicerad situation.

I fråga om det bidrag som kulturrådet nu årligen beviljar Rikskonserter för fonogramverksamhet är vi dock redan övertygade om att medlen direkt bör tillföras Musikrådets budget. Vi har räknat med detta belopp i vårt finansieringsförslag.

Ytterligare överväganden krävs även i fråga om Musikaliska akademien i vad avser de statliga uppdrag som lämnats akademien. Vidare är det önskvärt med en klarare arbetsfördelning mellan akademien och Musikrådet t.ex. när det gäller internationell verksamhet, fonogramverksamhet och vissa utbildningsinsatser. Vi menar med detta inte att ifrågasätta akademiens roll som fri akademi, av betydelse särskilt inom forskningsområdet.

Vi har också anledning att återkomma till den statligt stödda verksamheten inom STIM/Svensk musik, där bl.a. informationsverksam-

heten utomlands är näraliggande uppgifter som enligt riksdagsbeslutet skall åligga den centrala musikinstitutionen.

Även i vissa andra frågor, som inte direkt berör Musikrådets organisation, kan vi få anledning återkomma. Detta gäller bl.a. Riksteatern.

I vårt förslag till organisation för Musikrådet har vi nu inte räknat med den utökning av uppgifter eller omflyttning av resurser som kan tänkas bli resultatet av denna fortsatta översyn. Vår bedömning är att om våra förslag i dessa och ev. andra delar föreligger i så god tid att de efter remissbehandling kan prövas i budgetarbetet under hösten 1986 är detta tillräckligt för att förslagen skall kunna förverkligas till nyåret 1988.

6.2 Teatrarnas Riksförbund, TR

Vi har i det föregående föreslagit att Musikrådet bör ingå som delägare i TR, som därmed blir arbetsgivarorganisation för rådet. Förslaget förutsätter emellertid vissa förändringar av TR. Med hänsyn till att samma förändringar är önskvärda ur landstingens synvinkel utvecklar vi här våra motiv.

Vi anser det vara av stort värde om man kan nå fram till likartade anställnings- och arbetsvillkor för anställda inom det svenska musiklivet och på sikt inom större delen av kulturlivet. Det skulle främja rättvisa, effektivitet och flexibilitet men även underlätta samverkan över gränser av olika slag. Vi förordar därför en arbetsgivarorganisation för den offentliga sektorn av kulturlivet.

TR företräder nu en stor del av de offentligt ägda eller stödda musik- och teaterinstitutionerna. Om landstingen dessutom väljer att låta TR företräda sig som arbetsgivare i förhållande till de landstingsägda musikorganisationerna bör motsvarande förhållande gälla för det statliga Musikrådet och Stockholms Blåsarmusik. Detta förutsätter enligt vår mening att TR ger utrymme för ett sådant inflytande för politiskt/ekonomiskt ansvariga inom stat,

landsting och kommuner att de har möjlighet att påverka kostnadsutvecklingen i samband med förhandlingar m.m. Vidare måste man förutsätta att TR har eller skaffar en sådan kompetens att förbundet kan handha de avtalsfrågor m.m. som kan vara av ny karaktär i förhållande till nuläget.

Vi är medvetna om att t.ex. sammansättningen av TR:s styrelse avgörs av medlemmarna vid årsmöte och vi förutsätter att önskvärd representation kan åstadkommas redan genom val av delägarnas företrädare vid årsmötet.

Om landstingen väljer att låta Landstingsförbundet vara central arbetsgivarorganisation för de regionala musikinstitutionerna uppstår två alternativ för staten. TR kan fortfarande vara tänkbart som företrädare för Musikrådet med Stockholms Blåsarmusik men det förutsätter att TR uppfyller ovan angivna villkor. Det förutsätter också att Musikrådet även samråder med statens arbetsgivarverk, SAV, i vissa lönefrågor o.d. på samma sätt som f.n. föreskrivs för Rikskonserter. Det andra alternativet är SAV, som i så fall bör hålla särskild kompetens för detta relativt begränsade men speciella område eller överlämna praktiskt taget alla frågor till Musikrådet, vilket kräver ett resurstillskott som vi inte beräknat inom kostnadsramen.

Avgörande för möjligheterna att genomföra omorganisationen inom föreskriven tid är att de viktigaste anställningsvillkoren är klara under våren 1986. Det är därför nödvändigt att ställning tas till frågan om arbetsgivarorganisation snarast möjligt. Dessa ställningstaganden måste tas av regeringen, Landstingsförbundet, Kommunförbundet och TR.

Därutöver vill vi endast erinra om att en rad upphovsrättsliga frågor måste lösas senast i samband med omorganisationen. TR synes vara väl lämpad för denna uppgift.

6.3 Försvarets musikadministration

Sedan 1980 har chefen för armén överbefälhavarens uppdrag att handlägga ärenden beträffande musiktjänst inom försvarsmakten.

Samtliga musikärenden utom budgetfrågor handläggs inom arméstabens personalsektion. Chefen för sektionen är målsman för tjänstemusik inom försvarsmakten och har till uppgift

- att främja utvecklingen av tjänstemusik inom försvarsmakten
- att följa planläggning och utförande på regional och lokal nivå
- att rapportera iakttagelser rörande tjänstemusiken till överbefälhavaren och försvarsgrenscheferna
- att hålla kontakt med frivilliga musikkårer.

Målsmannen är också ledamot i regionmusikens styrelse.

Militärbefälhavarna planlägger och samordnar musikverksamheten för samtliga militära myndigheter inom sitt militärområde och fastställer musikplaner för varje budgetår.

Överkommendanten för Stockholms garnison, som samtidigt är militärbefälhavare i Östra militärområdet, planlägger musik vid statsceremonier och vid högvaktstjänst.

Rikshemvärnschefen är ansvarig för hemvärnsskårerna och har för gemensamma frågor organiserat en särskild musiknämnd (CMN). I denna ingår en representant för rikshemvärnschefen och en ledamot från varje militärområde, som representant för hemvärnsskårerna inom området.

Samtliga ärenden om musiktjänst torde i fortsättningen komma att handläggas av chefen för armén på uppdrag av överbefälhavaren.

Beredningen av musikärenden kommer alltså att vara en uppgift för chefen för améstabens personalsektion, som även blir målsman för tjänstemusiken. För att kunna fullfölja uppdraget får målsmanen stöd från en militärmusikalisk expert.

Beslut om framträdanden med arméns musikpluton kommer att fattas av chefen för armén för att säkerställa en enhetlig ledning för musiktjänsten.

Rikshemvärnschefen och Hemvärnets centrala musiknämnd kvarstår som central instans för hemvärnsskåren.

Vi har förutsatt att försvarsmakten är företrädd både i utvecklingsdelegationen och i programgruppen för blåsmusik.

Stockholms Blåsarmusik och sex regionala ensembler beräknas utföra tjänstemusik för militära myndigheter, ceremonimusik och musik i samband med högvaktsavlösningar.

Antalet myndigheter som skall betjänas är stort. Musikbehovet kommer att variera i omfattning. Behoven vid förband inom samma räjong kan sammanfalla i tiden. Avstånden är ibland avsevärda. Därför är samplanering nödvändig för att minimera kostnaderna för såväl civila som militära framträdanden.

Enligt vad vi inhämtat kommer överbefälhavaren att utse en bestämd instans i varje försvarsmusikregion och i Stockholmsområdet för ceremoni- och högvaktstjänst m.m. Med dessa har landstingen och Musikrådet att samarbeta.

6.4 Statens musiksamlingar

Vi har i det föregående föreslagit att regionmusikens nuvarande centrala notbibliotek bör föras över till biblioteksenheten inom Statens musiksamlingar. Motiven är främst att den statliga notutlåningen bör samlas på ett ställe och att nothanteringen bör få en sakkunnig ledning. Bl.a. är det önskvärt med ett för hela landet enhetligt registreringssystem.

6.5 Drottningholmsteatern

Vi anser det så angeläget med en ensemble för äldre musik att vi trots den knappa medelstilldelningen beräknat 500 000 kr. som gör det möjligt att deltidsanställa kärnan i en Drottningholmsensemble för äldre musik på tidstroga instrument.

Vi kan också tänka oss att deltidsanställning inom Musikrådets program för musik- och dansteater kan förenas med konstnärliga uppgifter inom ramen för Drottningholmsteaterns föreställningsverksamhet.

Förslaget förutsätter att Musikrådet utser en ledamot i Drottningholmsteaterns styrelse.

6.6 Universitets- och högskoleämbetet och skolöverstyrelsen

För att musikreformen skall få avsedd effekt är det nödvändigt att universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) och skolöverstyrelsen (SÖ) medverkar i informationen om reformen och deltar i det därpå följande utvecklingsarbetet.

UHÄ och SÖ har ansvar för utvecklingen av musikutbildningen. Men Musikrådet har för hela musiklivets räkning anledning att medverka i denna utveckling och att ge till känna det verkliga utbildningsbehovet både till inriktning, genrefördelning och omfattning. Ett samspel blir nödvändigt som kan förbättra balansen mellan tillgång och efterfrågan. Båda myndigheterna bör vara företrädare i Musikrådets utvecklingsdelegation.

6.7 Folkbildningsförbundet

Musikrådet och Folkbildningsförbundet har ett gemensamt ansvar för att den nuvarande verksamheten med interna konserter kan föras över och utvecklas i den nya organisationen. Folkbildningsförbundet behöver i framtiden en central funktion som kan samarbeta med Musikrådet och förmedla idéer till och från studieförbund och länsbildningsförbund.

6.8 Musik för ungdom

Vi anser att MfU bör utvecklas mot vad föreningen egentligen är avsedd att vara, dvs. en fristående samarbetsorganisation av väsentligen folkrörelsekaraktär. Enligt de intryck vi fått stämmer detta även med de nuvarande grundarnas intentioner. Vi föreslår alltså att MfU blir en från Musikrådet fristående institution, i vars verksamhet Musikrådet bör medverka på samma villkor som Kommunförbundet, Folkbildningsförbundet och eventuellt Landstingsförbundet.

En del av MfU:s nuvarande uppgifter kommer naturligt att hamna inom det regionala musiklivet, andra inom Musikrådets internationella verksamhet och utvecklingsarbete, som i hög grad skall inrymma musik för barn och ungdom.

Ingenting hindrar dock att Musikrådet överlåter en del av den internationella verksamheten på MfU, som genom att utgöra den svenska sektionen av Federation International des Jeunes Musicales har ett omfattande kontaktnät utomlands samt kunskaper och erfarenheter av sådan verksamhet med barn och ungdomar.

För att underlätta samverkan bör Musikrådet även kunna erbjuda lokaler och eventuellt viss administrativ service kostnadsfritt.

Det bör ankomma på Musikrådets styrelse att efter överläggningar med övriga berörda parter för varje år bestämma storleken på sitt bidrag till MfU. Härvid bör Musikrådet beakta sitt ansvar för internationell ungdomsverksamhet inom musikområdet.

6.9 Stiftelsen Elektroakustisk Musik i Sverige, EMS

Stiftelsen Elektroakustisk Musik i Sverige, EMS, är viktig för utvecklingen av ny musik inom de flesta genrer. För att markera den elektroakustiska musikens betydelse för landets musikliv bör Musikrådet inträda som en av stiftarna. Vi anser vidare att Musikaliska akademien inte bör ha regeringsuppdrag som huvudman. Om särskild huvudman behövs bör Musikrådet anförtrons denna uppgift.

6.10 Svenska Konsertbyrån AB

Om försöksverksamheten i nuvarande form visar sig lämplig att permanentas bör Musikrådet överta Rikskonserterns aktier i Svenska Konsertbyrån AB. Försöksverksamheten får även utvisa om bolagsformen är lämplig. En nära samverkan med Musikrådets produktionsverksamhet liksom med landsting, kommuner och andra arrangörer är angelägen. Det kan även övervägas att utvidga Konsertbyråns ansvarsområde till att också omfatta inhemsk artistförmedling. Vi förutsätter att verksamheten blir självbärande fr.o.m. 1989 och har inte beräknat resurser för artistförmedling i vårt förslag. Vi är beredda att hösten 1986 lägga närmare förslag om denna del av Musikrådets verksamhet.

6.11 Stiftelsen Edsberg

Stiftelsen Edsberg är under bildande med Sveriges Riksradio, Rikskonserter och Musikaliska Akademien som stiftare. Stiftelsen har till uppgift att bedriva och främja högre musikutbildning med anknytning till stiftarnas verksamhetsområden.

Samverkan skall eftersträvas mellan Edsbergs musikskola, musikhögskolorna, den musikvetenskapliga forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet i vid mening. Verksamheten skall bedrivas med hänsyn till musiklivets utveckling såväl inom som utom landet.

Musikrådet bör fr.o.m. 1988 ersätta Rikskonserter i Stiftelsen Edsberg. I övrigt föreslår vi för närvarande ingen förändring.

6.12 Kammarkollegiet

Kammarkollegiet är värmyndighet för det revisionskontor och den redovisningscentral till vilka regionmusiken är knuten. Regionmusikens ekonomiska redovisning med programbudget, 31 tjänsteställen och en budget på ca 127 milj.kr. har varit en resurskrävande kund hos kollegiet.

Enligt vår bedömning finns det ett nära tekniskt samband mellan personal- och ekonomiadministration. Om Musikrådet ansluts till ett ombildat TR föreslår vi att ekonomiadministrationen i sin helhet sköts av Musikrådet. Det innebär en betydande avlastning för kammarkollegiet. Om däremot rådet får statligt reglerade tjänster och SAV som arbetsgivarorganisation kan det även i fortsättningen bli aktuellt med anslutning till kammarkollegiets revisionskontor och redovisningscentral.

6.13 Musiklivets intresseorganisationer

Vi har i det föregående föreslagit att Musikrådet bör eftersträva att bygga upp ett "Musikens hus" i sina lokaler genom att erbjuda musiklivets centrala intresseorganisationer, i första hand dem med blygsamma resurser, kontorsutrymme och viss administrativ service så långt utrymmen medger. Vi bedömer att det kan gälla ett tiotal kontorsrum m.m. och att kostnaderna delvis subventioneras inom anslaget till Musikrådet. För ändamålet har vi beräknat 500 000 kr.

6.14 Lokalradion

I dag är den s.k. konstmusiken främst en angelägenhet för Riksradiation och då speciellt Musikradions program 2. Sedan den sistnämnda skapades i början av 1960-talet har man försökt bjuda lyssnarna musik av högsta internationella standard och nivå. Detta har bl.a. medfört ett omfattande samarbete mellan Sveriges Radio/Riksradiation och olika utländska radioföretag förenade i EBU, Europeiska radiounionen. Det är oftast mycket billigare att sända ett inköpt internationellt musikprogram än att själv producera.

Under många år bestod huvuddelen av den levande inhemska konstmusiken i radio främst av sändningar av orkester- och kammarmusik från Stockholm och - i viss mån - Göteborg. Innan dåvarande Radiotjänst i slutet av 1930-talet kom att domineras av Stockholmsprogram förekom från många stationer t.ex. Boden. Malmö, Göteborg och Helsingborg musikinslag av utpräglad lokal karaktär. På senare

år, i takt med Riksradios decentralisering och ökningen av antalet kvalificerade solister och ensembler utanför Stockholm, har större öppenhet märkts i företagets vilja att spegla musiklivet i hela landet.

Denna förändring har dock nästan uteslutande ägt rum inom Riksradios ram. En lyssnare i Norrköping har t.ex. kunnat bli delaktig i Norrlandsoperans aktiviteter i Umeå, under förutsättning att detta bedömts ha ett allmänt konstnärligt riksintresse. Lokalradion har spelat en relativt passiv roll i detta arbete. Det betyder att en lyssnare i Umeå har fått en ganska begränsad information om Norrlandsoperans arbete i sin egen stad.

Jordmånen för de ofta genomarbetade och konstnärligt högtstående musikprogram som svensk television erbjuder har varit otillräckligt förbearbetad.

Detta gäller alltså publikarbetet. Vad gäller det konstnärliga förberedelsearbetet har däremot Sveriges radio aktivt arbetat genom en rad åtgärder, främst genom inrättandet av en egen symfoniorkester samt genom sin musikskola på Edsberg. Den senare ändrar nu karaktär och får förhoppningsvis en vidare musikpolitisk betydelse.

Riksradion har sedan många år avtal med landets symfoniorkestrar om sändning av ett visst antal konserter eller inspelade produktioner per år. Av ekonomiska skäl kan riksradion inte helt utnyttja den kvot som står till förfogande i musikeravtalen. Detta gäller i än högre grad televisionen. Sändningar med svenska orkestrar är sällsynta med ett undantag, radiosymfonikerna. De speciella avtal som gäller för denna orkester ger riksradio och television rika möjligheter till billiga produktioner, vilket fått till följd att radiosymfonikerna är den i särklass dominerande orkestern såväl i radio som i television.

Regionmusiken saknar ännu avtal med Sveriges radio om radio- och televisionsmedverkan. Ett sådant avtal måste snarast komma till

stånd. Det kan inte accepteras att hälften av Sveriges yrkesverksamma institutionsmusiker inte kan engageras i etermedierna annat än på fritid, som frilansmusiker. Mediaisolerade orkestrar och ensembler ger knappast den musikpolitiska återbäring som samhällets kostnader för dem motiverar.

Om några år, när varje landsting tagit ett primärt ansvar för musiken inom sitt område, skall dess musiker med sitt arbete berika, utveckla och forma musiklivet inom länet. Samtidigt måste statsmakterna liksom skattebetalarna ställa bestämda krav på att inte bara de som råkar bo i tätortsområden skall bli delaktiga av denna "kulturförändring". Här kan alltså både musiker och landsting genom samarbete med lokalradion spela en betydligt mer aktiv roll än i dag. Med lokalradion kan man nå varje medborgare inom landstingsområdet. Åtgärder bör alltså vidtagas för att se till att det blir avtalsmässigt möjligt att inom resp. landstingsområde och lokalradioområde, som oftast sammanfaller, liksom naturligtvis för landet i dess helhet låta de av skattebetalarna avlönade musikerna uppträda för sina "arbetsgivare" via den distribution som lokalradion innebär.

Detta krav måste anses odiskutabelt vad gäller offentliga konserter. När det gäller speciella, för lokalradion exklusivt framarbetade produktioner, bör särskilda avtal kunna träffas. Varje landstingsbudget förutsätts avsätta en del av budgetmedlen för inomläns och utomläns frilansartister. Även här bör man redan nu försöka finna enkla och klara regler, som underlättar spridandet av levande musik - även av lokal karaktär.

En helt realistisk framtidsvision, som kan förverkligas inom detta årtionde, är att varje lokalradiostation kan få sin egen "radio-orkester" eller tillgång till en annan konstnärlig resurs av musikkaraktär. Detta måste betyda en stor kvantitativ ökning av konstmusikens publik. I dag beräknas musikradion i P 2 ha mindre än en procent av landets samtliga radiolyssnare. Det betyder att omkring 40 000 personer hör en kvällssändning med musikradion och att mellan 200-300 000 personer relativt regelbundet någon eller några

gångar per vecka lyssnar till P 2:s musikradio. En nackdel med dagens sändningsstruktur, alltså en särskild musikkanal, är att det är svårt att locka nya lyssnare till kanalen. Systemet har förvisso också flera fördelar, men det är svårt att så att säga av en slump snubbla in som lyssnare i dagens musikradio.

Lyssnarsiffrorna för konstmusik i framtidens lokalradio bör i jämförelse med dagens situation kunna te sig astronomiska. I dag lyssnar 51 procent av huvudstadens lyssnare till Radio Stockholm. Faller 90 procent av dessa bort vid en direktsändning från Stockholmsfilharmonikerna återstår ändå en publik som är ca tre gånger större än den siffra Musikradion i P 2 har för hela landet.

I och med att musiklivet får en bred regional förankring är det sannolikt att det lokala musiklivet engagerar sig i både dess innehåll och utförande. Att bjuda levande musik har alltid varit en svårknäckt jämlikhetsfråga men ett samarbete mellan landsting och lokalradio borde kunna åtskilligt bidra till att detta problem blir kostnadsmässigt och demokratiskt lättare att bära.

När påbörjade överläggningar med Sveriges Lokalradio AB hunnit slutföras och frågan kunnat behandlas med berörda fackliga organisationer m.fl., kommer vi att föreslå en försöksverksamhet i några län så att tillräcklig erfarenhet har vunnits inför övergången 1988. Vi kommer då även att föreslå en kostnadsfördelning mellan stat, landsting och lokalradion. Flera landsting och lokalradio-distrikt har redan anmält sitt intresse.

Som tidigare berörts i samband med frågan om Teatrarnas riksförbunds uppgifter är de upphovsrättsliga frågorna mycket angelägna att få lösta och däribland även ett klarläggande av vad som skall ingå i vederbörande anställdes musikers tjänst och vad som ligger utanför och hur detta ersätts. Vi förutsätter att det skall vara möjligt att komma överens om en provisorisk lösning under försöken, som blir begränsade till tid och rum, men att samtidigt en slutlig lösning - som avser grammofonupptagning, film, ljudradio och television m.m. - uppnås av parterna i god tid före 1988.

Det utförliga resonemang vi fört om lokalradion innebär givetvis inte att övriga radio- och televisionssändningar har mindre betydelse för musiklivet. I sammanhanget bör särskilt nämnas utbildningsradion som med sin pedagogiska och regionala förankring bör kunna fylla en viktig funktion genom att ge ökade kunskaper om olika musikformer.

7 GENOMFÖRANDE

7.1 Inledning

I vårt uppdrag ingår att planera och genomföra omställningen till den nya organisationen. Det innebär att vi skall omvandla Rikskonserter och regionmusikens centrala enheter samt Stockholms musikavdelning och Rikskonserter regionkontor i Stockholm till Sveriges Musikråd med Stockholms Blåsarmusik. Uppgiften är emellertid vidare än så. Vi skall också samordna det centrala och det regionala organisationsarbetet och hantera de personalfrågor som blir aktuella genom omorganisationen.

I vår planering för genomförandefasen har vi delat in arbetet i följande delområden.

- o Verksamhet
- o Organisation
- o Personal
- o Ekonomi
- o Uppföljning och utvärdering
- o Utbildning och information.

För att kunna fullfölja planeringen behöver vi kompletterande direktiv. I avvaktan på sådana arbetar vi utifrån vår egen planering.

7.2 Verksamhet

Den verksamhet vi föreslagit för Musikrådet får konsekvenser för ett antal angränsande institutioner. De berörda institutionerna presenterades i kapitel 6. Som regel krävs ytterligare utredningar för att vi skall kunna lämna förslag till eventuella förändringar. Vi utgår ifrån att detta ingår i vårt utredningsuppdrag, om regeringen inte föreskriver annat.

En smidig omvandling av den centrala verksamheten förutsätter att regionmusiken och Rikskonserter anpassar sin verksamhet under 1986 och 1987 till de nya förutsättningarna och aktivt medverkar i genomförandet. Vi behöver därför mandat att utfärda riktlinjer för de båda institutionernas verksamhetsplanering. Centralt blir det fråga om att förbereda Musikrådets verksamhet. Regionalt bör de nya huvudmännen få information inför sin nya uppgift.

Vi vill också fästa uppmärksamheten på att regionmusiken och Rikskonserter måste ha mandat att fatta vissa beslut om verksamhet efter den 1 januari 1988. Som regel måste nämligen avgörande beslut tas ett till två år före genomförandet av olika musikproduktioner. Våra planerade riktlinjer måste därför även innehålla modeller och regler för hur samverkan skall genomföras under tiden fram till 1988.

Vår samordning av det centrala och det regionala organisationsarbetet kan inte bara skötas via regionmusiken och Rikskonserter. Vi måste också fortsätta vår dialog med landsting och kommuner. Den kan delvis vara indirekt via CEMUS-bulletinen men även personliga kontakter blir nödvändiga. När det gäller verksamheten kommer vår rådgivning främst att avse den regionala musikplaneringen.

7.3 Organisation

Den tidplan riksdagen fastställt för genomförandet förutsätter att huvuddragen i den framtida organisationen på såväl central som regional föreligger tidigt under 1986. Då måste nämligen för-

handlingar inledas om löne- och anställningsvillkor i den nya organisationen.

Vi räknar med att i de kompletterande direktiven få i uppdrag att förse den arbetsgivarorganisation det blir fråga om med underlag för förhandlingarna som bör vara avslutade sommaren 1986 för att rekryteringsarbetet skall kunna inledas under tidig höst 1986. Underlaget för löneförhandlingarna bör bl.a. bestå av arbetsbeskrivningar. Det är därför vi anser att arbetet med organisation och rutiner i allt väsentligt bör vara slutfört under våren 1986.

Vi räknar med att snarast efter riksdagsbeslutet om ny organisation föreslå regeringen de föreskrifter som erfordras för omorganisationen. Därefter kommer vi att utarbeta de rutiner, föreskrifter m.m. som den nya organisationen måste ha för att kunna påbörja sin verksamhet omedelbart vid kalenderårsskiftet 1987/88.

Utgångspunkten för arbetet under 1987 bör vara att det skall bedrivas i former som så nära som möjligt ansluter till den organisation som skall gälla fr.o.m. 1988.

7.4 Personal

I dag är ca 130 personer anställda inom de centrala delarna av regionmusiken och Rikskonserter. Den nya centrala institutionen kommer enligt våra beräkningar inte att kunna anställa mer än drygt 60 personer. Med hänsyn till att personalrörligheten varit låg och att endast en handfull anställda kommer att avgå med ålderspension före 1988 kan resultatet bli en relativt stor övertalighet. Det kan komma att röra sig om ca 70 personer som blir övertaliga.

Mot den bakgrunden är det utomordentligt viktigt att omställningsarbetet för personalen fungerar väl.

De som är anställda centralt inom regionmusiken och Rikskonserter resp. inom Stockholms musikavdelning bör bilda en gemensam rekry-

teringsbas när det gäller bemanningen av Musikrådet. Det innebär att omställningsarbetet måste ges en för berörda enheter gemensam uppläggning. Alla faser i arbetet bör parallellställas och alla mer väsentliga aktiviteter samordnas.

För omställningsarbetet inom regionmusiken kommer det statliga trygghetsavtalet och andra statliga bestämmelser att gälla och för Rikskonserter motsvarande regler inom den privata delen av arbetsmarknaden. Även om det blir fråga om två skilda regelsystem utgår vi från att det nyssnämnda behovet av samordnade insatser skall kunna tillgodoses. Kontakter har redan ägt rum mellan Cemus, regionmusiken och Rikskonserter å ena sidan samt statens arbetsmarknadsnämnd (SAMN) och Trygghetsrådet (TRR) å den andra. Både SAMN med uppgift att biträda regionmusiken i omställningsarbetet och TRR med motsvarande uppgifter gentemot Rikskonserter har uttalat att de efter sina resp. förutsättningar kommer att iakttä behovet av samtida lösningar på olika problem.

Den viktigaste förutsättningen för att omställningsarbetet skall fungera tillfredsställande är att anställningarna för den nya institutionens del kan ske på ett så tidigt stadium som möjligt. Först när anställningsarbetet är klart vet alla vad som gäller. En del har fått arbete, andra har blivit övertaliga. Beträffande den sistnämnda gruppen bör alla krafter sättas in för att lösa övertalighetsproblemen. Det är av väsentlig betydelse att avvecklingsfasen blir tillräckligt lång.

I sammanhanget bör nämnas att regelsystemet på den statliga sidan anger bestämda tidsramar för de olika faserna i omställningsarbetet. Normalt måste s.k. övertalighetsgrupper vara fastställda senast 15 månader före verksamhetsförändringen. Därefter kan SAMN inleda sin omplaceringsverksamhet.

Från här nämnda utgångspunkter har vi kommit fram till att anställningsarbetet bör genomföras redan under hösten 1986. Detta kan ske under förutsättning att riksdagen fattar de för omorganisationen nödvändiga besluten under våren 1986. Vidare måste, som

redan nämnts, frågan om arbetsgivarorganisation lösas i sådan tid att kollektivavtal kan träffas under våren eller sommaren 1986.

Vi vill även erinra om att regionmusiken och Rikskonserter i sina anslagsframställningar för 1986/87 begär medel för att finansiera omställningskostnaderna på personalsidan. De försök att analysera kostnadsbehoven som gjorts visar att de båda institutionernas beräkningar kan vara tilltagna i underkant. Både de statliga och de privata trygghetsavtalen innehåller möjligheter för övertaliga att med bibehållen lön genomgå omställningsutbildning eller pröva annat arbete. Lönekostnaderna är den stora utgiftsposten. För en enda person uppgår denna kostnad till 70-80 000 kr. under en sex-månadersperiod i de fall den anställda behöver vikarie. Härtill kommer andra kostnader om det också finns inslag av utbildning i omställningsåtgärderna. Även om begärda 2,6 milj.kr. för budgetåret 1986/87 beviljas torde insatserna enligt vår bedömning behöva kompletteras genom att de båda institutionerna själva bidrar till finansieringen.

Vi förutsätter att vi som organisationskommitté får uppdraget att tillsätta tjänsterna i den nya statliga organisationen. Vi förutsätter också att landstingen i samband med huvudmannabytet erbjuder sig att ta över arbetsgivaransvaret för i princip alla som då är anställda inom den regionala organisationen. För anställda vid regionmusikens regionkanslier och Rikskonserterers regionkontor kan det dock bli fråga om att byta bostadsort. Därmed blir det aktuellt med vissa omställningsåtgärder även för den regionalt anställda personalen.

7.5 Ekonomi

Våra nu gällande direktiv innehåller uppdraget att avge förslag till anslagsdisposition och ekonomiadministrativa rutiner för Musikrådet. Vi avser att slutföra det uppdraget under våren 1986.

Den ekonomiska planeringen för verksamheten under Musikrådets första år måste äga rum under 1986 och 1987. Anslagsframställning-

en för de första verksamhetsåren fr.o.m. 1987/88 skall lämnas in till regeringen senast den 1 september 1986. Vi räknar med att få som särskilt uppdrag att lämna in Musikrådets första anslagsframställning.

För att få en heltäckande bild av ekonomin i den nya organisationen är det nödvändigt att även beräkna intäkterna genom bl.a. arrangörsavgifter. Som vi tidigare nämnt har vi som särskilt uppdrag att avge förslag om ett enhetligt system för arrangörsavgifterna. Vi avser att presentera vårt förslag i betänkande 2. I samband därmed bör vi även kunna göra en bedömning av resurstillskotten från den avgiftsfinansierade delen av verksamheten..

7.6 Uppföljning och utvärdering

Vi har ännu inte slutgiltigt tagit ställning till formerna för uppföljning och utvärdering av den förestående musikreformen. Vi anser dock att den förändring vi arbetar med bör bli föremål för en särskild studie. Förändringen har anknytning till flera samhällssektorer och är så pass komplicerad att den borde vara intressant även för forskare. Huvudmannabytet berör statsvetare. Effekten på musikutbudet och musikutbildningen borde vara av intresse för de musikvetenskapliga institutionerna. Omställningsarbetet på personalsidan kan vara värdefullt att studera för statsvetenskapliga institutioner, handelshögskolor och andra utbildningsinstanser på personal- och organisationsområdet.

7.7 Utbildning och information

För att musikreformen skall få avsedd effekt måste en väl avvägd utbildnings- och informationsinsats ingå i genomförandet. Redan i ett inledande skede är det viktigt att betona reformens omfattning. Det gäller inte bara en omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter även om dessa båda institutioner är utgångspunkten. Om riksdagens principbeslut och våra förslag i anslutning härtill förverkligas blir det fråga om en väsentlig ombildning av landets musikliv.

Den utbildning och information som erfordras riktar sig därför inte bara mot de anställda. Den gäller mer eller mindre även

- o Politiker och anställda inom landstingens kulturadministration
- o Politiker och kulturadministratörer inom primärkommunerna samt kommunala musikledare
- o Lärare vid musikhögskolorna och folkhögskolor
- o Forskare och lärare vid de musikvetenskapliga institutionerna
- o Musikhandläggare inom UHÄ och SÖ
- o Centrala och regionala musik-, teater- och dansinstitutioner
- o Intresseorganisationer på musikområdet
- o Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden
- o Radio och TV
- o Musikhandläggare inom försvarsmakten
- o Församlingar inom Svenska Kyrkan och de fria trossamfundet
- o Länsbibliotek och folkbibliotek
- o Riksarkiv och landsarkiv
- o Musikmuseet och länsmuseer.

Ett väsentligt men otillräckligt led i vår planerade information är den nämnda Cemus-Bulletinen. Utöver den är det nödvändigt med konferenser och kurser.

Vi återkommer med preciserade planer för vår utvärdering, utbildning och information i vårt andra betänkande.

7.8 Hemställan

Mot ovan angiven bakgrund hemställer vi om regeringens uppdrag

att förse den nya arbetsgivarorganisationen med underlag för förhandlingar om löner och anställningsvillkor

- att anställa personal vid Musikrådet
- att lämna in Musikrådets första anslagsframställning
- att i samband med uppgiften att samordna arbetet med Musikrådets organisation och landstingens arbete med den regionala musikorganisationen få ge planeringsdirektiv till regionmusiken och Rikskonserter
- att bistå landstingen, regionmusiken och Rikskonserter i omställningsarbetet
- att initiera projektet med syfte att följa och utvärdera musikreformen.

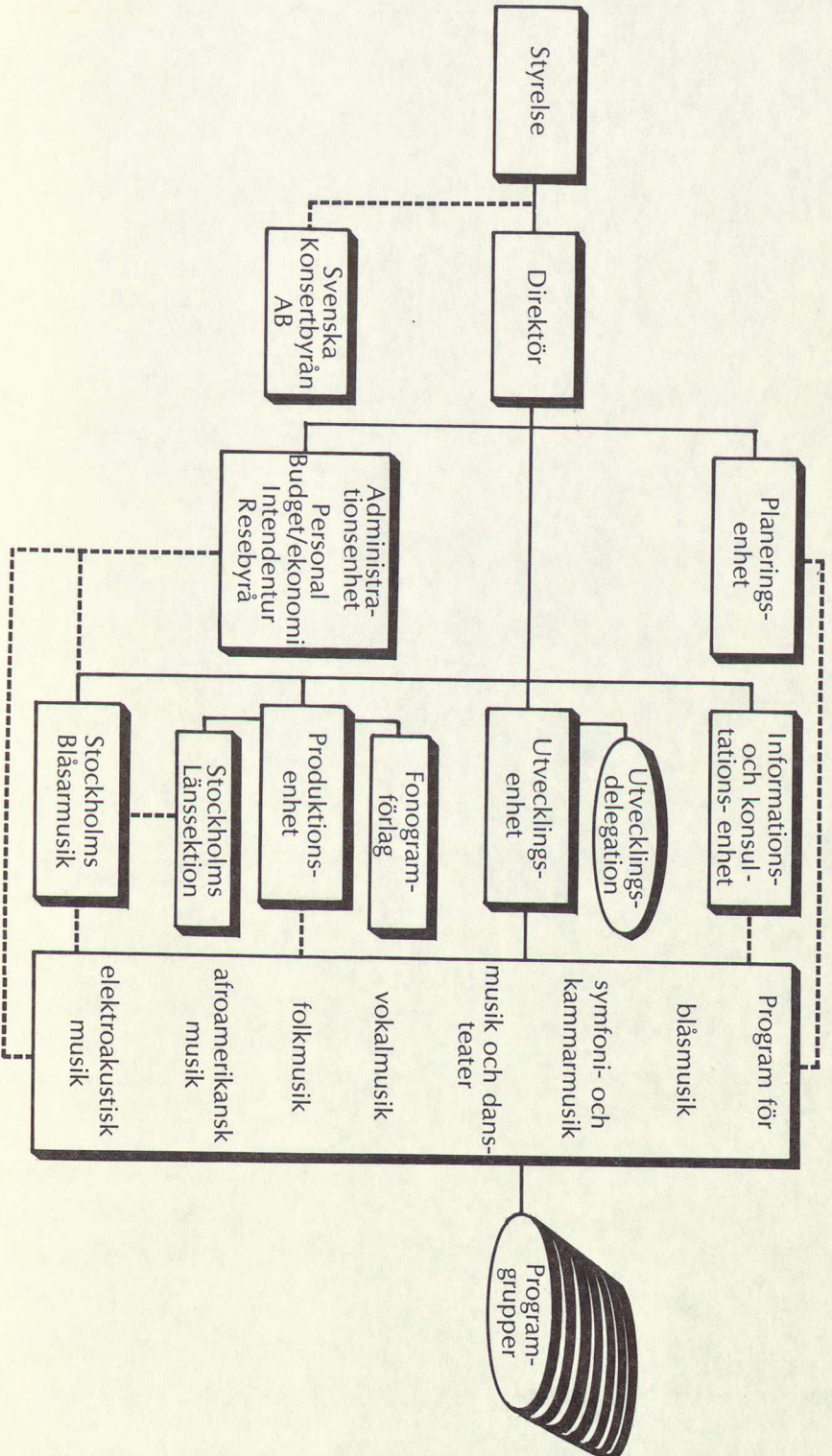
Särskilt yttrande av Hans Enflo

Kommitténs grundsyn redovisad under 2.1 ger intryck av att den nya musikinstitutionen skulle komma att stå i ett annat förhållande till regeringen än Rikskonserter, Riksteatern och Riksutställningar.

Min principiella syn på denna fråga är att så ej bör vara fallet. Man bör för att undvika missförstånd på den punkten söka efter ett annat namn än Sveriges Musikråd. Det tidigare teater- och musikrådet gick ju upp i statens kulturråd och varken på biblioteks- eller museiområdet avses särskilda råd inrättas.

Den nya musikinstitutionen bör i hög grad anpassas efter regionernas önskemål och praktiskt se till att musiklivet utvecklas. I fortsättningen bör denna fråga övervägas noggrant.

SVERIGES MUSIKRÅD

CENTRALA MUSIKKOMMITTENS DIREKTIV

BILAGA 2

Centrala musikkommittén tillkallades genom regeringsbeslut 1984-07-11. Kommitténs direktiv återges här i sin helhet.

Tillsättande av en organisationskommitté för att förbereda omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter

I prop. 1984/85:1 har regeringen föreslagit riksdagen att fatta ett principbeslut om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter och godkänna riktlinjer för arbetet med att förbereda omorganisationen.

Regeringen bemyndigar det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om musik

att tillsätta en organisationskommitté, bestående av högst fem ledamöter, med uppgift att - under förutsättning av att riksdagen bifaller av regeringen i nämnda proposition gjorda framställning -medverka i förberedelsearbetet för omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter,

att utse en av ledamöterna att vara kommitténs ordförande samt att besluta om sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde åt kommittén.

Organisationskommittén skall under arbetets gång informera berörda personalorganisationer och bereda dem tillfälle att framföra synpunkter. Det åligger därutöver kommittén att på lämpligt sätt informera berörda arbetstagare om kommitténs arbete.

Det åligger organisationskommittén att vid fullgörande av uppdraget beakta vad som anförs i prop. 1984/85:1 och i bifogade inom

utbildningsdepartementet upprättade promemoria. Kommittén skall ställa sig till efterrättelse de ytterligare direktiv för fullgörande av uppdraget, som föredragande statsrådet kan komma att meddela, samt hålla statsrådet underrättat om arbetets fortgång.

Kostnaderna för organisationskommittén skall belasta åttonde huvudtitelns kommittéanslag.

På regeringens vägnar

Lena Hjelm-Wallén

Birgit Assarson

Den i uppdraget nämnda promemorian har följande lydelse.

Arbetsuppgifter för organisationskommittén med uppgift att förbereda omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter

Tidsplan

I prop. 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter har regeringen föreslagit att arbetet med att förbereda omorganisationen skall bedrivas så, att den nya organisationen kan påbörja sin verksamhet den 1 januari 1988.

Organisationskommitténs arbete skall i sin första fas bestå i utredning och planering. Arbetet skall planeras på sådant sätt att kommitténs förslag i erforderliga delar kan anmälas för riksdagen under våren 1986. Sådana förslag skall därför överlämnas till utbildningsdepartementet senast den 30 november 1985.

Tre huvuduppgifter

Organisationskommittén skall ha följande tre huvuduppgifter. Kommittén skall utarbeta förslag till en central musikinstruktion som efterträder Rikskonserter för uppgifter på riksnivå. Kommittén skall vidare ha ansvaret för att samordna arbetet med den centrala och den regionala verksamheten och organisationen. Kommittén skall slutligen ha huvudansvaret för att planera omställningen till den nya organisationen.

Förslag till central musikinstitution

Organisationskommittén skall med ledning av riktlinjerna i prop. 1984/85:1 utarbeta förslag till instruktion för den centrala institutionen. Av förslaget skall framgå på vilket sätt regionmusikavdelningen i Stockholm liksom vissa av de uppgifter, bl.a. fortbildningen av musiker, som nu sköts centralt av regionmusiken, skall anknytas till institutionen. Kommittén skall vidare avge förslag till detaljorganisation och bemanning samt till rutiner för bl.a.

ekonomi- och personaladministration. Kommittén skall också föreslå bestämmelser för anslagsdispositionen.

Samordningsansvar

Regeringen har tidigare denna dag gett statens förhandlingsnämnd i uppdrag att förhandla och träffa erforderliga överenskommelser med de nya huvudmän som skall ta över ansvaret för den regionala musikverksamheten.

Organisationskommittén skall förse statens förhandlingsnämnd med det underlagsmaterial och de utredningar som behövs för att förhandlingarna skall kunna fullföljas.

I samordningsuppgifterna för organisationskommittén ingår den översyn av systemet för arrangörsavgifter som nämns i prop. 1984/85:1. Vid översynen skall kommittén beakta riktlinjerna i propositionen. Kommittén skall också uppmärksamma effekterna av entréintäkter för olika typer av arrangörer och olika slags arrangemang.

Till samordningsuppgifterna hör också frågan om att under övergångstiden före omorganisationen få till stånd ett utökat samråd, bl.a. i tjänstetillsättningar, mellan den nuvarande organisationen på regional nivå och de blivande nya huvudmännen. Organisationskommittén skall i samråd med regionmusiken och Rikskonserter finna former för detta.

Organisationskommittén skall från den tidpunkt kommittén bedömer lämplig pröva medgivande om nyanställningar, som inte är av tillfällig karaktär, inom regionmusiken. Kommittén skall inkomma till regeringen med förslag om motsvarande förfarande vid Rikskonserter. Nyanställningar får sedan inte ske utan sådant medgivande.

Omställningen till den nya organisationen

Organisationskommittén skall i nära samarbete med regionmusiken och Rikskonserter och i kontakt med statens förhandlingsnämnd

planera omställningen till den nya organisationen när det gäller verksamhet, personal och organisation. I uppgiften ingår att avge förslag om vilka åtgärder som erfordras för att övergången från den stiftelse som har ansvaret för den nuvarande rikskonsertverksamheten till en stiftelse för den centrala verksamheten skall bli så smidig som möjligt.

Efter riksdagsbeslutet fick kommittén följande kompletterande direktiv.

Uppdrag till centrala musikkommittén

Riksdagen har med anledning av prop. 1984/85:1 fattat principbeslut om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter (KrU 1984/85:7, rskr 53).

Genom beslut den 11 juli 1984 tillsattes en organisationskommitté för att förbereda omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter, sedermera benämnd centrala musikkommittén (U 1984:1).

Regeringen uppdrar åt centrala musikkommittén att beakta vad som anförs i kulturutskottets betänkande 1984/85:7, dels att tillgängliga medel ger en yttersta ram för i vilken utsträckning musikavdelningarna blir förpliktigade utföra musik för försvaret (s. 17), dels att utskottet anser att det skulle vara till fördel för en lösning av frågan om centrala musikkommittén inte i sitt arbete är bunden av villkoret att personalen hos den centrala musikinstitutionen skall ha statligt reglerade tjänster (s. 20).

På regeringens vägnar

Bengt Göransson

Birgit Wilken-Ferm

BILAGA 3

LEDAMÖTER, EXPERTER OCH SEKRETARIAT

LEDAMÖTER

Ordförande

Rosenblad, Urban, f.d. generaldirektör
(fr.o.m. 1984-07-16)

Övriga ledmöter

Bäckström, Birger, generaldirektör
(fr.o.m. 1984-09-01)

Engström, Bengt Olof, konserthuschef
(fr.o.m. 1984-09-01)

Karlsson, Urban, avdelningschef
(fr.o.m. 1984-09-01)

EXPERTER

Enflo, Hans, avdelningsdirektör
(fr.o.m. 1984-10-01)

Hammar, Sigvard, redaktör
(fr.o.m. 1985-02-15)

Jansson, Kurt, avdelningschef
(fr.o.m. 1984-10-01)

Linde, Lars, utredningsdirektör
(fr.o.m. 1984-10-01)

Ljungqvist, Sten, överste
(fr.o.m. 1984-10-01)

Malmgren, Göran, sekreterare
(fr.o.m. 1984-10-01)

Oredsson, Nils Gösta, länsbildningskonsulent
(fr.o.m. 1985-10-01)

Palmgren, Johan, överste
(fr.o.m. 1984-10-01)

Uddman Ralph, förbundssekreterare
(fr.o.m. 1984-10-01 t.o.m. 1985-09-30)

Österholm, Rolf, direktör
(fr.o.m. 1984-10-01)

SEKRETARIAT

Eurenius, Birgitta, avdelningsdirektör, sekreterare
(fr.o.m. 1984-09-15)

Heldt, Karin, socionom, bitr. sekreterare
(fr.o.m. 1984-07-15)

Holmberg, Sonja, assistent
(fr.o.m. 1984-10-01)

ÖVERLÄGGNINGAR, STUDIEBESÖK OCH SKRIVELSER

BILAGA 4

Överläggningar

Cemus har under denna tid haft överläggningar och samtal med

Regionmusikens styrelse och ledning samt vissa musikavdelningar och många enskilda anställda

Rikskonserters styrelse och ledning samt regionintendenterna och många enskilda anställda

Personalorganisationerna på central och lokal nivå

Företrädare för olika landstings kultur- och utbildningsnämnder och i vissa fall förvaltningsutskott

Vid en konferens i Stockholms konserthus deltog bl.a. företrädare för

Rikskonsorter

Regionmusiken

Skolöverstyrelsen, SÖ

Statens kulturråd

Landstingsförbundet

Kommunförbundet

Riksteatern

Stiftelsen Svenska Institutet, SI

Sveriges Riksradio

Sveriges Lokalradio

Musikteatern i Umeå

Svenska Musikerförbundet, SM F

TCO-S

SACO/SR

Teatrarnas Riksförbund, TR

Musiklärarnas Riksförening

Sveriges Yrkesmusikerförbund, SYMF

Tonkonstnärsförbundet

Svenska Dagbladet
Musikcentrum
Kyrkomusikernas Riksförbund
Samarbetsrådet för Sveriges Körer, KÖRSAM
Svenska Jazzriksförbundet, SJR
Föreningen Svenska Jazzmusiker, FSJ
Folkbildningsförbundet
Sveriges Orkesterföreningars Riksförbund, SOR
Riksförbundet Sveriges Amatörorkestrar, RSAO
Riksförbundet Sveriges Kammarmusikarrangörer
Föreningen Svenska Tonsättare, FST
Riksföreningen för Folkmusik och Dans, RFoD
Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur, UR
Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR
Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå, STIM
Svenska Musikförläggarföreningen
Sveriges Musikpedagogiska institut
Svensk Musikpedagogisk Union, SMPU

Cemus har vidare haft särskilda överläggningar med bl.a.

Överbefälhavaren
Sveriges Riksradio AB
Sveriges Lokalradio AB
Statens kulturråd
Riksförbundet Sveriges Kammarmusikarrangörer
Kammarmusikgruppen
Militärmusiksamfundet
Riksförbundet för Folkmusik och Dans
KÖRSAM

Studiebesök

Särskilda besök utanför Stockholm har gjorts i

Uppsala - landstinget, regionmusikavdelningen, Upplands
Musikstiftelse, Uppsala kommun m.fl.

- Uddevalla - Landstingsförbundets kulturkonferens 1984 och region-
musikens avdelning
- Gävle - konferens med landstingen i Norrland och i Koppar-
bergs län
- Visby - kommunen, musikavdelningen, företrädare för försvars-
makten på Gotland
- Göteborg - landstingen i västra Sverige m.fl. samt vid ett
annat tillfälle möte med bl.a. intresseorganisatio-
nerna på folkmusikens område
- Örebro - ordförandekonferens med Sveriges Spelmäns Riksför-
bund
- Oslo - Norsk kulturråd, Rikskonsertene, Ny Musikk, Forsvar-
ets Overkommando, m.fl.
- Karlstad - landstinget, Värmlandsteatern, Rikskonserters region-
kontor, musikavdelningen, m.fl.
- Helsingborg - ordförande och chefer för fasta symfoniorkestrar
samt företrädare för TR och kulturrådet
- Gävle - Landstingsförbundets kulturkonferens 1985
- Norrtälje - kommunens kulturnämnd
- Härnösand - landstinget och Rikskonserters regionkontor
- Sollefteå - regionmusikens avdelning
- Luleå - landstinget och Rikskonserters regionkontor.

Cemus har även besökt ett stort antal konserter och konferenser i
Stockholmsområdet samt

Musik i Pite Älvdal
Musikveckan i Junsele
Musik vid Siljan

Remisser

Cemus har yttrat sig över arbetsmarknadsdepartementets remiss Arbetsmarknadsverkets ansvarsområde (SOU 1985:7) med bilagan Kulturarbetsförmedling (SOU 1985:9).

Cemus har vidare fått 1985 års uniformsutredning, med förslag om tjänstedrätt för civil musikpersonal vid militära musikframträdanden, för yttrande senast den 28 februari 1986.

Skrivelser

Under senhösten 1984 redovisade samtliga landsting planeringsläget inför musikreformen i särskilda skrivelser till Cemus.

Samtidigt bereddes samtliga enheter inom regionmusiken och Rikskonserter tillfälle att skriftligen framföra sina synpunkter inför omorganisationen.

Under våren 1985 genomfördes en skriftlig enkät till samtliga anställda vid Rikskonserterns huvudkontor och regionkontor samt vid regionmusikens centrala kansli och regionkanslier.

Dessutom har särskilda skrivelser kommit in från bl.a. följande

Musik för ungdom, MfU, om MfU i den framtida organisationen,

Svenska Jazzriksförbundet om jazzmusikens roll,

Svenska Riksteatern om musikteaterutbudet i landet,

Svenska Kommunförbundet om kommunerna och dansen,

Ewa Bjarnholt om informationsverksamheten inför omorganisationen,

Christer Eklund med synpunkter på omorganisationen,

P A Hellqvist m.fl. med synpunkter på informationsfunktionen vid det nya centrala musikorganet,

Astrid Lande och Astrid Roberton om Musikens marknadsföringsbyrå,

Gösta Lundberg om militärmusik,

Kjell Söderqvist om resurser till rikskonsertverksamheten i Stockholms län,

Riksföreningen för folkmusik och dans samt Svenska Ungdomsringen för bygdekultur om folkmusikens plats i den framtida musikorganisationen,

Sveriges Riksradio AB om kostnader m.m. för verksamheten vid musikskolan Edsbergs slott,

Ulf Rosenberg om samlingslokaler och musiklivet,

Musikcentrum om fria tonkonstnärer,

Christina Falk m.fl. om utvecklingsarbete och dokumentation vid det nya centrala musikorganet,

Föreningen Svenska Tonsättare, FST, om beställningsverk av svenska tonsättare,

Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR, med synpunkter på omorganisationen,

STIM/Svensk Musik om tonsättaranställningar, beställningsverk och konsult för elektroakustisk musik,

Musikerklubben vid Stockholms musikavdelning med synpunkter på
Kammarmusikgruppens manifest,

Mats Janhagen om omorganisationsbaksmälla,

Tonkonstnärsförbundet med synpunkter på omorganisationen,

Åke Holmqvist om frilansartister och tonkonstnärer,

Gustaf Mankell om kammarmusikens situation,

Hugo Ramsten om orkesterturnéer,

Harry Sernklef om militärmusikalisk utbildning och regionmusikens
centrala notbibliotek,

Einar Persson och K.G. Bergh om SÖR-orkestrarna,

Sten Sandahl om speciella utlandsproduktioner,

Staffan Albinsson om samarbete med symfoniorkestrarna,

Lars-Gunnar Bodin om den elektroakustiska musiken i Sverige,

Kerstin Meyer om musikdramatiska skolan och Cemus-reformen,

Uppsala musikavdelning om nutida musikcentrum i Uppsala,

Blåskonsultgruppen om blåsmusiken i Sverige,

Norrbottens läns landsting om försöksverksamhet i Norrbotten,

Drottningholms teatermuseum om orkesterverksamheten och Drottning-
holmsteatern,

Jan-Erik Hallberg och Anne-Marie Österberg om verksamhet med barn
och ungdom, läromedel och utvecklingsarbete,

Norrbottens läns landsting om orkesterturnéer i Norra Sverige,

Lokalradion i Norrbotten om musikprojekt i Norrbotten,

Rikskonserter om Rikskonserterns fonogramutgivning,

Per Svensson om bemanningen av den nya centrala institutionen,

Sten Danielsson och Ewa Bjarnholt om den centrala musikinstitutionen,

Ewa Bjarnholt om fördelningen av tjänster i den nya centrala enheten,

Göteborgs Symfoniker med synpunkter på en ev. ny central musikinstitution,

Helsingborgs symfoniorkester om de mindre orkestrarnas behov,

Gävleborgs symfoniorkester med synpunkter på "Det centrala musikerådet".

Statens offentliga utredningar 1985

Systematisk förteckning

Riksdagen

JO-ämbetet. [26]

Statsrådsberedningen

Några barn och ungdomsfrågor 1982—1985. [33]

Justitiedepartementet

Rättshjälp. [4]

Barn genom befruktning utanför kroppen m. m. [5]

Pantsättning av patent. [10]

Ny räntelag. [11]

Ordningslag m. m. [24]

Gripen anhållen häktad. [27]

Upphovsrätt och datateknik. [51]

Utrikesdepartementet

Med sikte på nedrustning. [43]

Försvarsdepartementet

Svensk säkerhetspolitik inför 90-talet. [23]

Ersättningar och förmåner inom frivilligförsvaret. [35]

Värnplikten i samhället. [36]

Socialdepartementet

Leva som äldre. [3]

Skolbarnsomsorgen. [12]

Den barn- och ungdomspsykiatriska verksamheten [14]

Handel med alkoholdrycker [15]

Ökat förtroendemannainflytande i försäkringskassorna. [21]

Dagens äldre. [31]

Om smittskydd. [37]

Översyn av arbetsskadeförsäkringen. [54]

Finansdepartementet

Sammanhållen skatteförvaltning [20]

Hushållning för välfärd. [32]

Gruppförsäkring. [34]

Reavinstuppskov fastigheter. Del 1. [38]

Reavinstuppskov fastigheter. Del 2. [39]

Förenklad taxering. [42]

Översyn av valutaregleringen. [52]

Utbildningsdepartementet

Fornlämningar och exploatering. [13]

Förskola — skola [22]

Sveriges musikråd. [56]

Jordbruksdepartementet

Livsmedelsforskning II. [2]

Kunskap för kemikaliekontroll. [25]

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsverkets ansvarsområde. [7]

Beredningsarbete i AMS-regi. [8]

Kulturarbetsförmedling. [9]

Bostadsdepartementet

Förköp av bostadsrätter. [6]

Industridepartementet

Sverige och den europeiska patentorganisationen. [53]

Civildepartementet

Församlingar i samverkan. [1]

Den svenska psalmboken. Texter och melodier. Volym 1. [16]

Den svenska psalmboken. Historik, principer, motiveringar. Volym 2. [17]

Den svenska psalmboken. Text och musikkommentarer. Volym 3. [18]

Den svenska psalmboken. Ackompanjemang. Volym 4. [19]

Aktivt folkstyre i kommuner och landsting. [28]

Principer för en ny kommunallag. [29]

Skola för delaktighet. [30]

Regeringen, myndigheterna och myndigheternas ledning. [40]

Affärsverken och deras företag. [41]

Svenska kyrkans gudstjänst. Band 6. [44]

Veckans och kyrkoårets bönegudstjänster.

Svenska kyrkans gudstjänst. Band 7. [45]

Vignings-, mottagnings- och invigningshandlingar.

Svenska kyrkans gudstjänst. Band 8. [46]

Huvudgudstjänster och övriga gudstjänster. Kyrkliga handlingar.

Svenska kyrkans gudstjänst. Band 9. [47]

Musik.

Svenska kyrkans gudstjänst. Bilaga 6. [48]

Vägen in i kyrkan. Dop, konfirmation, kommunionaktuella liturgiska utvecklingslinjer.

Svenska kyrkans gudstjänst. Bilaga 7. [49]

Vägen in i kyrkan. Dop, konfirmation, kommunionaktuella liturgiska utvecklingslinjer.

Bred datautbildning. [50]

Musiken i svenska kyrkan. [55]

Kronologisk förteckning

1. Församlingar i samverkan. C.
 2. Livsmedelsforskning II. Jo.
 3. Leva som äldre. S.
 4. Rättshjälp. Ju.
 5. Barn genom befruktning utanför kroppen m. m. Ju.
 6. Förköp av bostadsrätter. B.
 7. Arbetsmarknadsverkets ansvarsområde. A.
 8. Beredskapsarbete i AMS-regi. A.
 9. Kulturarbetsförmedling. A.
 10. Pantsättning av patent. Ju.
 11. Ny räntelag. Ju.
 12. Skolbarnsomsorgen. S.
 13. Fornlämningar och exploatering. U.
 14. Den barn- och ungdomspsykiatriska verksamheten. S.
 15. Handel med alkoholdrycker. S.
 16. Den svenska psalmboken. Texter och melodier. Volym 1. C.
 17. Den svenska psalmboken. Historik, principer, motiveringar. Volym 2. C.
 18. Den svenska psalmboken. Text och musikkommentarer. Volym 3. C.
 19. Den svenska psalmboken. Ackompanjemang. Volym 4. C.
 20. Sammanhållen skatteförvaltning. Fi.
 21. Ökat förtroendemannainflytande i försäkringskassorna. S.
 22. Förskola — skola. U.
 23. Svensk säkerhetspolitik inför 90-talet. Fö.
 24. Ordningslag m. m. Ju.
 25. Kunskap för kemikaliekontroll. Jo.
 26. JO-ämbetet. R.
 27. Gripen anhållen häktad. Ju.
 28. Aktivt folkstyre i kommuner och landsting. C.
 29. Principer för ny kommunallag. C.
 30. Skola för delaktighet. C.
 31. Dagens äldre. S.
 32. Hushållning för välfärd. Fi.
 33. Några barn- och ungdomsfrågor 1982—1985. SB.
 34. Gruppförsäkring. Fi.
 35. Ersättningar och förmåner inom frivilligförsvaret. Fö.
 36. Värnplikten i samhället. Fö.
 37. Om smittskydd. S.
 38. Reavinstuppskov fastigheter. Del 1. Fi.
 39. Reavinstuppskov fastigheter. Del 2. Fi.
 40. Regeringen, myndigheterna och myndigheternas ledning. C.
 41. Affärsverken och deras företag. C.
 42. Förenklad taxering. Fi.
 43. Med sikte på nedrustning. Ud.
 44. Svenska kyrkans gudstjänst. Band 6. C.
Veckans och kyrkoårets bönegudstjänster.
 45. Svenska kyrkans gudstjänst. Band 7. C.
Vignings-, mottagnings- och invigningshandlingar.
 46. Svenska kyrkans gudstjänst. Band 8. C.
Huvudgudstjänster och övriga gudstjänster. Kyrkliga handlingar.
 47. Svenska kyrkans gudstjänst. Band 9. C.
Musik.
 48. Svenska kyrkans gudstjänst. Bilaga 6. C.
Vägen in i kyrkan. Dop, konfirmation, kommunionaktuella liturgiska utvecklingslinjer.
 49. Svenska Kyrkans gudstjänst. Bilaga 7. C.
Vägen in i kyrkan. Dop, konfirmation, kommunionaktuella liturgiska utvecklingslinjer.
 50. Bred datautbildning. C.
 51. Upphovsrätt och datorteknik. Ju.
 52. Översyn av valutaregleringen. Fi.
 53. Sverige och den europeiska patentorganisationen. I.
 54. Översyn av arbetsskadeförsäkringen. S.
 55. Musiken i svenska kyrkan. C.
 56. Sveriges musikråd. U.
-

